4875V

مُسعنس جَسسم المُسمنطَ لَـ حَسانَ الأَشرِيسَة والتَارِيسِ فِيسَـة

روسـي - عــربـي

المجلد الأول مصصر القصديد مستة

مع ملحق للألفاظ المفتاحية العربية

الطبعة الأولى

إعداد

محمد عبد الفتاح أبو العلا

القاهرة ۲۰۱۰ مستونین دار اکتب للنشر والتوزیع

رقم الإيداع: ٢٠١٠/١٣٩٣٦

الترقيم الدولي : ٥-٤٤٠-٨٨٤-٧٧٩-٨٧٨

مُقَادِّهِ الْمِاةِ

منذ أكثر من سبعة ألاف سنة نـشـــأت الحــضــارة المــصــرية القديمة ــ إحــدى أقدم حضــارات العــالم وأعرقها ــ التي خلّفت لرشـــا شهــقــافــيــا عــظـــما في جميع مناحي المعارف الإنسانية؛ كالــعمــارة، والاقتصــاد، والفلك، والطب، ومختلف أنواع القنون الخ، وقد ساهم هذا الثراء الإنتاجي ــ ورغبة الذات الإنسانية المعاصرة في الكشف عن أسراره والإقادة من مفرداته ــ في نشأة علم المصريات الذي استقطب ــ ولا يزال ــ عدداً كبيراً من المتخصصين وغير المتخصصين من مختلف بلدان العالم، ومنها روسيا ودول الكومنولث.

فعقب تفكك الاتحاد السوفيتي، وتوطيد العلاقات الثقافية الروسية مع العالم العربي أصبحت مصر قسبلة علماء الأثار والمؤرخين الروس، فضلاً عن السائحين الروس الذين تمتلكهم رغبة الفوص في أعماق أعظم الحضارات الإنسانية، ونتيجة لهذا الاهتمام المكثف ازداد كم المطبوعات الروسية (من كتب، كتببات إرشادية ومراجع وغيرها) حول مصرر. وهو ما أثرى ومازال حمجم اللغة الروسية المعاصرة

بالعديد من الكلمات الأجنبية التي ترجع جذورها إلى الحضارة المصرية القديمة؛ مثل مومياء، مسلة، بردي، هرم، أبو الهول، فرعون وغيرها.

ومن ناحية آخري، ازداد في مصر في السنوات الأخيرة عدد دارسي اللغة الروسية سعياً للعمل في مجال الإرشاد السياحي مما يستلزم تسلحهم بشتى المعلومات عن الحضارة المصرية ونقلها باللغة الروسية إلى السائحين، مما استوجب وضع معجم يضم بين دفتيه المصطلحات الأثرية والتاريخية، ومن هنا ولدت فكرة هذا المعجم.

وعلى قدر معرفة المؤلف، يعتبر هذا المعجم أول مسعسجسم روسي عربي متخصص في المصطلحات الأثرية والتاريخية المرتبطة بعسصسور مختلفة من الحضارة المصرية العظيمة، ويأتي هذا المعجم في مجسلتين مقسمين إلى عصور تاريخية على النحو التالي:

 المجلد الأول "مصر القديمة" يسضم مسطلحات العسصر الفرعوني ومنجزاته في شتى مجالات الحياة.

المجلد الثاني" مصر في العيصرين اليونساني والرومساني والقرون الوسطى" يضم مصطلحات الحقبة اليونانية – الرومانية وأشارها المنبقية بمصر، وكذا الفتح العربي لمصر (هذا المجلد في طور الإعداد).

يمثل معجمنا محاولة متواضعة في مجال وضع المعصطلحات والتراكيب التاريخية والأثرية وترجمتها، ونأمل أن يزتي هذا العمل ثماره، ويحقق الفائدة المرجوة في مجال ترجمة النصوص المصرية القديمة وإعداد الدراسات الاستشراقية حول تاريخ مصر، وأن يكون خير عدون للدراسين و العاملين في مجالي الأثار والسياحة.

وأخيراً فإنني لأبراً إلى الله عز وجل من كسل خطساً مقسصود أو تقصير متعمد، وأسأله العفو عن كل زلل وقعت فيه، وحسبي مسن الأمسر أتني سلكت هذه الطريق طلبًا للعلم وأملاً في تحقيق إضسافة ينتفع بهسا الأخرون، فإذا ما قُدّر لهذا العمل أن يكون خطوة متواضعة في هذا السبيل النبيل، فسوف يكون ذلك الجزاء الأوفي على ما بذل فيه من جهد، أو قسد يكون عذراً لما اعتراه من نقص يؤول إلي وحدي، وربما إلى عجلتي فسي ترويض الكلام، والحمد الله في البدء والختام.

المؤلف سبتمبر ۲۰۱۰

ملحق الألفاظ المفتاحية العربية

ابْشلع، الشهَم проглатывать أبْحَر، اقلعَ مِن отплывать أبدي бессмертный, вечный أبَدِينة вечность, бессмертие إبراء، شيفاء исцеление ابریق، دوری кувшин ابن الملك царевич шака́л дочь ابنة ملك царе́вна أبُوالهُول، سِفِنْكِس сфинкс расширение контакт الْبَعَ، النَّهَجَ сле́довать направление ابِّحَاد، جلف сою́з المُحَدُ مِنْ جَدِيد воссоединя́ться اتِرَان، تُوازُن бала́нс اتسم بطابع характеризоваться соединяться Áтеф اثناث ме́бель أشارقديمة древности

воздействовать ائر على о́ттиск أثر، عَلَامَة أثر، نصب تِدْكَاري монумент, памятник предпочитать آثر على، فضل على монументальный أشري، تَدْكَاري грех грешный опустошать اجْستُسَارُ، انْشَقَلُ إلى переходить чужестранец, иноземный, иноземец, чужеземец обрамля́ть, أحاط ب، طوأق окружа́ть, обносить, окаймлять, обрамление إحاطة празднество, أحبفال торжество́ احْتِفَائِي церемониальный, торжественный торже́ствовать احْتقل ب трение احْتِكَاكُ завоёвать احتل، غزا، فتح включа́ть احُتُوى على، اشتَمَل على сво́дный брат أخ كلالة xaóc اختلال، فوضى

извлече́ние извлека́ть оплодотворя́ть подчиня́ть أخضَّعَ (لِسُلتَطِه) покоря́ть إخفاء، إخباء сокрытие أداء، تنفيذ، إثمام выполнение أُدَاءَ الطُّقُوسُ (لٰلاِله) служение принадлежность атрибу́т أدَّاة، شَنَى، غَرَض предме́т أدَاة تشنكيل النَّقش пла́шка إدَارَة администрация, управление, служба أدّب، مولقات أدّبية литерату́ра أنخَل في البناء вмуровать ادغال - أخراش за́росли أَدُوات، لُوَارُمُّ أَدَّى، نَقَدْ، أَتُمَّ у́тварь выполнять أداب растворя́ть أذن ýxo араго́нит إرَادَة во́ля أرَاضِي (صنالِحة للزراعة أو уго́дье الصَّنْد) ارْتِدَاد عَن الديانة вероотступничество ارتدَى облачаться ارتبقاع высота

возвышаться опираться датировать шифер إرساء (السُفْن) прича́л отправление архи́в земля́ территория расцвет процветать изнача́льный стамеска основа, фундамент استأجر нанима́ть ،۔۔۔۔۔ استبداد، صغبان деспотизм استخذام، استغمال использование اسْتُخْذَمَ، اسْتُغْمَلُ использовать, употреблять добы́ча اسْتِخْرَاج، تعدين поко́й استراحة удлинённость استطالة، امتداد эксплуатация استقلال، تسخير стабильность استقرار независимость длиться продолжительность поселя́ться

اسْتِيلاء، غزو، احْتِلال завоева́ние أُسِّرَ، أَخَدُ في الأسر плени́ть плен пленение дина́стия основывать коню́шня цилиндрический леге́нда, миф, предание استطوري، خْرَافِي легендарный, мифологический إسطول أسفل قاعدة флот цо́коль أسلوب، وسيلة اسم (للشخص) اسم، لقب (للشي) приём имя назва́ние الاسم الحوري (اسم النتويج) Хо́рово имя брасле́т آسير آسيوي пле́нный азиа́тский أشراف ألبلاد знатнейшие лю́ди страны́ الأنشئوريون ассирияне поврежда́ть оригина́льность па́лец арка́нить

٩

происхождение реформа абориген اضاءً، أثار освещать اضاءة، انارة освещение أضر، اللف повреждать ослабление обрамление, рама разва́лины, أطلال، أنقاض руйны أطلق (السِهَام نَحُو) стрелять детализация إظهار التفاصيل إظهار الضخامة والروعة монументализация أَطْهَار، إبْرَارْ أَعَاد (إنشاء – تَشْكيل) проявление восстанови́ть أعَادَ بِنُاءِ _ أعَادَ تُشْيِدِ перестра́ивать أعاد دفن перезахорони́ть перевешивать أعاد وزن إعَادَةُ (تُشْكِيل - إغمار) восстановление إعادة اللهقن перезахороне́ние أعادة تغطية перекры́тие восходи́ть чу́до اعْجُوبَة _مُعْجِزَة делопроизводство أغمال كثابية лю́тня اغتصاب (السلطة)، استيلاء узурпация عَلَى (السُلُطة) اغتصب (الخكم)، استولى узурпировать

على (العرش) إفراغ، إخَلاء опорожнение أَفْرَغَ، فَرُّ عَ اقْرُو آسْنَبُو ي опорожня́ть афразийский إفريز، كُورُنيش фриз, карни́з африка́нский أفسق أثون "Горизонт Атона" أفق السماء небоскло́н إفلاس، إفقار разоре́ние أَقْلَسَ، الْقُقَرَ اقسامَ، اسْتُقرِ، رَبَض разорять расположиться устано́вка заимствовать اقتِحام، عِدْوان вторжение вторгаться экономика, хозя́йство اقْتِصَادِي اقْتِصَادِي، إنْتَاجِي الْمُتِصَادِي، إنْتَاجِي экономический хозя́йственный اقتطع من الثنزع بالقطع выреза́ть افتلع، الترزعَ الأقدم (عهدا) вырыва́ть древнейший إقلاع (سفينة) отплытие إقليم، مُحَافِظَة ном أقصِطة، اربطة пелена́ اكتسب، نالَ приобретать اكْتَشَاف، كَـشَـْف открытие اكْتُشْفَ، كَشْف открыва́ть

вене́ц, إنخليل، شاج مِنْ الزُّهُور вено́к достраивать алебастр инструмент машина, ору́дие آلِـة رَفَـع، مِرْفَاع النقاب المَلِك лебёдка титулату́ра обожествлять бог, божество богиня божественный божественность Илиа́да княжество протя́гиваться امُتِلك، حِيارة владение استلك облада́ть, владе́ть امْتِيَاز، مَزيَّة привиле́гия أَمَدُ ، زُودُهُ، مَونُنَ снабжать снабжение إمداد، ثموين أَمْرَ أَمْرٍ، قَرَار إمرأة مُسْنَاعِدة النِسْنَاء فِي повелевать прика́з повитуха الولادة أمغاء، أحشاء внутренности

أمُلس الجَوَائِب (الحَوَاف) гладкосторо́нний أموال، موارد сре́дство материнство принц اميرة принцесса أمين الخزائمة казначей إنساء сосу́д إناء النبيذ ча́ра أناقة، فُخَامِة (الثياب) нарядность أَسْلَقَةَ (فَنِيَة)، جُمَّال (فَنِي) изя́щество производство принадлежность распространиться побе́да мстить достижение зача́ть انْسِجَام، تُوافَق (مُوسِيقَى) музицирование свисать постройка раздо́р пе́сня причислиться благоволение нос разры́в раздробленность разделя́ться переворо́т

разбива́ться распа́д الْهِيارَ، تَقَكُكُ качаться вибра́ция южа́не северя́не запустение значение кано́пы الأوانِي الْكَانُوبِيةُ، أَوَانِي фая́нс Мейдумские гуси الْأُوْشَاتَتِي أُولَمَ وليمةِ، شارك في وليمة Ушебти пирова́ть первозда́нный ослабля́ть **Иа́ру** иер. ايسارو إِيْفُاع إيمَاءة – إشَارة الْيَد такт жест оккультизм коло́дец Ба иер. дверь искатель исследователь

безгрешный

بَىارِز، ئىاتِئ выпуклый بُارَكُ، صَلَاقَ عَلَى благословлять база́льт буке́т باقة صغيرة букетик بَاتِي، بَــُنَاءَ بَاتِي سُفْن، صَائِع سُفْن стройтель кораблестройтель, судостройтель بَثْلة، وَرَقَة زَهْرَة лепесто́к بُحَثُ فِي، دَرَسَ بُحِيْرَة исследовать о́зеро ла́дан بدَاخِل، في دَاخِل внутри бедуин براس عبش бараноголовый ва́рвар ва́рварство برج ба́шня بُرُج قَلْكِي، بُرج سَمَاوِي созве́здие بَرْدِي(نَبُّاتُ)، بَرْدِيَ папи́рус بُرْعُم (النّبات) буто́н бро́нза برونزي бро́нзовый живот воскрешать возрождение воскресение بغثة экспедиция بقايا، أثار остатки

بَقرة (حيوان مُقدس) коро́ва بَلاط (مَلِك)، حَاشِية двор страна́ секира достигать составлять, насчитывать вы́мотать хруста́ль بناء، عَمَلية البناء кла́дка, строительство بنّاء (صناعة) السُفْن кораблестроение постройка, بناءً، بناية (сооружение помещение بناية (دَاخِليَة)، حُجْرَة создава́ть стро́ить выстранвать перистиль вестибюль ворота, врата́ بَوَّالِمَة (مُزَخرَفة) بَيْضَاوِي الشَّكْلِ порта́л ова́льный بَيْضَاوِية، شَكُل بَيْضَاوِي ова́л

تابع، خاضع، مرووس подчинённый последователь гроб саркофа́г гробик эффект, влия́ние ثاج (العَمُود) капите́ль شَاجَ (لزينة المراة) диадема история датиро́вка исторический историчность эннеа́да основа́ни||е تَالِفَ، تُعَرَّضُ لِتَلْفِيات повреждённый شَأَلْف مِنَ، تُكُون مِن состоять обожествление تْبَاعُد، البِسَاع، تُوسُع разма́х تباين (ترج) لون отте́нок контраст почтение вы́мостка проследить коронация торговля

торговый

гармо́ния обновление воплощение, олицетворение تجفيف высущивание, высыха́ние تجويف выемка, полость, углубление تجويف، تقبير вогнутость ثَمَالُف، انتلاف коали́ция окаменеть атрибуция تحرير، إخلاء освобождение табу кораблекрушение разрушение шеде́вр разложение выде́рживать мумификация, бальзами́рование تَحَوَّلَ إلى، الْقَلْبَ إلى превращаться планиро́вка увековечение вмеша́тельство вмешиваться ئدفىق ئدمىر، قضاء على прито́к уничтожение

осквернение упа́док ро́пот по́чва грунт تُرْبَّنُهُ (أرْضَ) حَمْرَاءِ: تَعْبِير краснозём مَجَازِي يُقصد به الصَّحْرَاء ثُرُبَّةٌ (أُرْضُ) سُودَاء (تُعَبِير чернозём مُجَازِي يُقصد به وَادِي النِيلُ) تربية الخيل коневодство تربية الماشيية скотово́дство تُرْبَیِب زُمَنِی تُرْصِیع، تُطْعِیم хроноло́гия инкрустация ثرَف، بَدُخ роскошь تُرَكَ، هَجَرَ، عَادَرَ покидать تركيب، بناء структура ترميم آشار تزيين، زخرفة реставрация украшение, декоровка, декорация, причёска пропитывание вскрытие сооружение, возведение تصعير الوَجه تصميم، تركيب грима́са конструкция سسبيم، برجيب تُصميم، وضع قالِب تُصور، مُعْقَد

моделиро́вка представление

изображе́ние схемати́зм изобразительный эволю́ция развиваться развитие проникновение солнечных лучей в храм выражение ئغبير تُعَدُّد الألِهَة многобожие, политейзм تغرية، تَأَكُّل эро́зия умащение гние́ние تغلية (البناء) надстройка заклинание покры́тие перемена детали, подробности ثقد ًم прогресс تَقْدِيمُ (القرابين) تقديم القربَان، تقدُمَة القربان приношение жертвоприношение ئىسىم، ئېزىة разделение стоечно-балочная تقسيم البناء إلى قوانم система традиция те́хника

ئى**قو**يىم ئىڭسىيىة، كېسّاء، ئىلبىس календа́рь облицовка, обкла́дка تُكُونَ، تُشْكَلَ تُكُوم، تُكِتُّل сложиться нагромождение композиция холм سن ثل فوق مقبَرة الرية تلف، ضرَر تلميع، صقل (للمعَادن) تلوين (بالوان مُتَعَددة) курга́н повреждение полиро́вка раскраска, раскрашивание شَمَاتُل، ثَجَالُس تِمْثَال симметрия памятник, извая́ние, يَمَثْلُ (صَنَحْم) يَمَثُلُ (مُجِيبَمَ الملامح) تَمثُلُ (مَنْحُوت) يَمثُلُ أَبِي الْهُول статуя колосс фигура скульптура человеколе́в статуэтка бюст прославление мятеж бунтова́ть амуле́т прорицание предвещать расправа

угроза вентиля́ция пряности, ئوابل специи равнове́сие ئسوَازُن увенчивать, короновать отправляться شُوَجَه إلى، الشجه إلى укрепление توطيد، تُدَّعِيم воцарение تُولِيَ الْعَرِشُ تَيَارُ ، مُجْرُى течение

незы́блемый "Устойчивое и ثابت وجَمِيل: احد ألقاب прекрасное" месть триа́да الثَّالوثُ (المُقْدِّس) огдоа́да الثَّامُونَ الإلَهِي تُبَات، رَسَاحَة، اسْتِقْرَارِ незыблемость, прочность ثبات، صلابة، متانة вреза́ть ثبّت شينا (دَاخِل تَجُويف) крепиться полезные ископаемые бога́тство змей брешь, شَعْرَة، شَنَق уще́лье

ثقافة، مَدَنِيَة культу́ра сверлить уверенность ثِلَقة بُ أَغْتِمَاد عَلَى дове́рие تُكنة صَنكَرية каза́рма شُلاثِي الأَبْعَلَا شُناقِي الأَبْعَلا трёхмерный двухмерный ثوب، رداء، زي одежда, одея́ние

تُورَة، الْتِقاضة восстя́ние

привози́ть шино́н сидя́чий, сидя́щий сторона боково́й примыка́ть некрополь ropá лоб труп стена обновля́ть ствол چَدُعِ (مَنْحُوت) جَر ، جَنْب، سَحَب торс

тащи́ть

грани́т гранитный обры́в часть по́дать о́стров окэ̀т теле́сный насыпь дамба воплощать, олицетворя́ть гипс ги́псовый пиво высыха́ть высушивать веко ко́жа **جُلد** (الحَيْوَان أو الطانِر) шку́ра внушительный, ца́рственный эстетический че́реп аметист аметистовый заупокойный, погребальный,

похоро́нный,

ритуа́льный جِناح، بناية корпус крыло́ поро́г солда́т ополче́нец пехоти́нец páca аппара́т сукно вы́долбить чре́во и́звесть а́рмия во́йско

 стена́
 حابط

 просте́нок
 аліфіті

 пало́мник
 анає

 зава́л
 аліфі

 парапе́т
 воева́ть

 страж,
 аліф

 храни́тель
 храні́тельница

 бордю́р
 стіфіць

осаждать - осадить грань копыто кромка влады́ка, повелитель, правитель, властелин, власти́тель, خاكمة влады́чица, правительница خائى، قائد خالك، وضغ خالك، مظلم خام، حلق خامل المروحة (الملكية) خامي، مدافيع имитировать состояние мра́чный вита́т опахалоно́сец защитник, покровитель حَامِي (نِسْبَة إلى حَام بن سَيِنَنا نُوحِ عِليه السَّلام) حَامِية، مُدافِعة хами́тский защи́тница, покровительница гарнизо́н любо́вь самовлюблённость Хеб-себ тушь

эфио́п

кана́т зерно́ паломничество глазница ка́мень малахи́т Палермский камень حَجَر بن بن Камень БенБен حَجَر جِيري известня́к жёрнов песчаник جَجِر هَرَمَي الشَّكُلُ пирамидио́н حُجْرَة الْجِزَانة сокровищница (بالمقبرة) حَجَري، مَلِئ بالأحجَار каменистый حَجَري، من الحَجَر ка́менный грани́ца, грань حَدَّدَ، قَيْدَ ограничивать сад охра́на война шты́к боево́й освобождать ремесло́ ремесленник جُرِفَي (عَامِلُ) حَرَمُلِكَ، مَجْلِس الحَرِيم ма́стер

гаре́м

по́яс свя́зка пучо́к фавори́т фавори́тка набива́ть жа́тва حَصَاد، موسيم الحَصَادِ осада حُصْب، حُصَي галька, ще́бень حِصْن، قلعَة крепость цино́вка цивилизация обло́мки разруша́ть حَظِيَرُهُ دَوَاجِن حِفاظ، وقايَة مِنْ пти́чник предохранение حفاظ على حفر، نفش сохранение гравировка гравировать – حفر، نفش выгравировать حُفْرَة я́ма حُفْرَة الأساس (لبناية) котлова́н حفرة مكشوفة карье́р раско́пки حَفْرِيًات - تُنْقِيب сохранять – сохранить حَفِظ، حَافظ على حُفظ، ظل أ، بقي сохраняться сохрани́ться храни́ться حفظ، كان محقوظا

حَفظ مِنْ، وَقَى مِنْ предохранять – предохрани́ть 03лобле́ние حَققَ، ثالَ достигать حَقِقَة، صِدْق Пра́вда по́ле пашня влады́чество, правление править, вершить, пригово́р обрекать му́дрость мудре́ц му́дрый тригоне́лла лига се́рьги кольцо́ безделу́шка, украшение حِلْيَة، جَوْهَرَة حِمَايَة، دِقَاع драгоценность защита, покровительство, эги́да зачатие кампания, похо́д

покровительствовать, حمى، وقر الحماية защища́ть бальзамировать, мумифицировать бассе́йн хро́ники кварта́л жизнь "Жизнь Обеих Земель" حياة الأرضين загро́бная жизнь الحياه الأخرة хетты животное حيوان фа́уна жизненность

кольцо́
пе́рстень
слуга́
слуга́
служа́нка
осо́бенность
бессме́ртный,
ве́чный
творе́ц
тайни́к
печа́ть
запеча́тывать
опти́ческий обма́н

۳.

خَدَمَ - أَدَى طَقُوس служи́ть (دِينِيةُ) رپييد) خِنْمَة، طقوس (دينية) служба خِنْمَةَ الإله، خِنْمَةُ دَبِيْنِهُ богослужение картуш казна́ ларь водохраниялище خَزُّانَ مَيْاه، حَوْض مِياه водоём фая́нс . керамический уро́н де́рево, лес خَشْنِي، مِنْ الخَشْب деревя́нный خَص ، كان مِلْكا لـ принадлежнать шала́ш посвящать прядь плодоро́дие горизонта́ль вертика́ль ли́ния начерта́ть крюк крючо́к таинственный тво́рческий

прее́мство خلافة، استخلاف фон خُلفِيَّة создава́ть обессмертить, увековечивать бессмертие, вечность прее́мник преє́мница кинжа́л благо зашивать دَائِسَ ةَ، حَلَقَة кольцо́, круг دَائِـرِي، مُسنَّـدُيِر دَار بِنَاء مِنْفَنَ круглый верфь дом вечности دارالأبدية пери́ла ذرَابُزي<u>ن</u> путь دَرب، طریق دَرَجَة (سُلَم) دَرَجِة سُلَم صَغِيرة ступень ступенька درع حربي броня ЩИТ درع واقي درع وخوذة доспехи бу́бен погребение دَفَسنَ

хорони́ть тонкость دُلاية، تُعلِيقة (في القلاند подвеска де́льта يست دَمْج بَين الألِـهـة دَمَر، قضَى عَلَى синкретизм разруша́ть, уничтожать оскверня́ть сма́зывать жирово́й цикл севооборо́т государство, держа́ва دِيَانَة - دِين دِيمُوطِيقي рели́гия демотический религио́зный دَبوريت диори́т отве́дывать ло́коть подборо́док фигурировать па́мять напоминать

зо́лото

эле́ктрумدُهَب أُبِيْضзолото́йنُهَبي، مِنْ الدُهْبذُهْبي، مِنْ الدُهْبборода́тый

нача́льник за́пах изя́щный смола покой голова́ россыпь вертика́льный аккомпанировать танцо́р танцовщица копе́йщик четырёхуго́льный Отец богов связывать – связать пелена́ние ранг رَجَع إلى - أعاد إلى восходить, принадлежать,

приписываться стра́нствие путеше́ствие благополу́чие

رشاء، بعم، سعادة

رحلة، جَولة

зава́ливать живопи́сец изобража́ть изображение, ри́сунок رَسْم (تَخطيطي) чертёж, эски́з رَسَم مُخْطِطاً، صَنَبُ плани́ровать миниатю́ра гра́ция укла́дка инкрустировать по́дданные зажиточность останки: прах водружение шéя уча́сток зола́ стрельба́ копьё символ символизи́ровать идеограмма иероглиф песо́к песча́ный реставрировать

طن (وحدة قباس الورن)	вннот
ن يىڭ درسملە	СИ
طلسم، تعويذة	налисман
	"Toy
مفا ر تف سفاء	яина̀єдэато" па̀ути д
	паутид
भ र ू	,дkqдо
بطفياري	тйевдви
فييش راغيه	È ТИД
تكافولات	яства
طريق الكباش	аоэхнѝфэ вэппв
मृतिकृ	путь
the week	изголовье
عارية دراية	аткнотен
न्	стиль
فهييوي	йындодидп
طبيفة	вдодиди
	целитель
طبيب، مُعَالِج	врачеватель,
परंडर हैर है	слой
الله الله	медициня
क्षाः रङ्ग ा द्यक ्	преследовать
ماليق، مَظَهُر	характер
طائر الجذارة (الجذابة)	коршун
THE	suñtu
द	

усадьба

негр
цвето́к
брак
ўгол
плот
посеще́ние
ма́сло
убра́нство
декори́ровать,
украша́ть

ўсія, і́с́ія, і́с́ів
ўсія, украша́ть

колду́н, маг سناجرة колду́нья سَادَ، خيمَ عَلَى царствовать ма́чта сте́бель притолока обитатель предшествующий семитский поддержа́ть обсидиа́н отлива́ть отли́вка сплав

нагру́дник

سُجِّل في، كان مُسجُّلاً سَجَّلَ، ثُبِّتَ значиться фиксировать سيجل، قانمة за́пись, регистр ма́гия затыка́ть плоти́на سَدَّ ب، اغْلُقَ ب закла́дывать та́йна мира́ж Сера́пеум Cépex пове́ствование пове́ствовать сердаб, подземе́лье ра́дость поверхность кры́ша سَطُورَة، قَدْرَة، قوة могущество سَنَعَی إلی، طَمْح إلی سَفْح، اسْقَل стремиться подножие, склон سَفط، صَنْدُوُق سَفِينْة шкату́лка корабль, су́дно подмостки отпасть سقط من، الهال من потоло́к

кровля навес жон سِكِّين حجري مسكَّان الجزر руби́ло островитя́не سُكُّان جِزيرةٌ كِريت критяне население обита́ть ору́жие ко́нница пехо́та мир грабёж разграблять гряда́ власть предшественник, предо́к ле́стница га́мма уцелеть потомок черта́, отметина це́нтнер равнина стрела стена плеть

авторите́тность, главе́нство, главе́нство, госпо́дство поли́тика полити́ческий поли́тик поли́ти поли поли́ти поли́ти поли́ти поли́ти поли́ти поли́ти поли́ти поли́ти

жура́вль (مِن أَدَوَات الرَي) شَادُوف (مِن أَدَوَات الرَي) пропи́тывать, насыща́ть полускры́тый полускры́тый полупокры́тый де́рево ака́ция شبَحْرَة السَّلْط смоко́вница систр شبخص بَغِيض тістр ненави́стник пі́чность

хара́ктерпа́русالرّع مُرْكُب شِرَاعيвскры́ватьالرّقة المُشْريحعَرْقَة الله بالنَّشْريحالرّقة الله بالنَّشْريحвосходи́тьالرّوقة الله بالرّوقة الله بالرّوقة الله بالرّوقة الله بالرّوقة الله بالرّوقة الله بالرّوقة الله بالمُرّوقة الله بالمُرّوقة الله بالمُرّوقة الله بالمُرّوقة الله بالمُرْوقة المُرْوقة المُرْ

سريط ле́нта, полоса́ аспидный сланец зло эмбле́ма рега́лия луч наро́д во́лосы пари́к Народы моря ворожба ячме́нь. про́резь выруба́ть щель лепи́ть образова́ть форма, вид, о́браз цилиндр полукружие воск восково́й Шен амба́р обезображивать воздвигать,

возводи́ть, сооружа́ть

хозя́ин хозя́йка флагшто́к зал صالة الأعمدة гипостиль, гипости́льный зал صنالة القرابين алтарная часть храма зал для подношений صالون حلاقة (بداني) цирю́льня ме́бельщик صانع الأثاث صابع الجعة пивова́р صَانِعَ النِـعَال сандальщик чудотворе́ц краситель пустыня скала́, порода ска́льный грудь صَدُعٌ ــ شُنَّق صَدَريَّة، قلادة طويلة тре́щина нагрудное украшение, нагрудное ожерелье صيراع، نبضال صرح (المعبد) борьба пило́н

поднима́ться малоле́тство ряд, шере́нга صفح، عفو поми́лование колонна́да صنقل шлифова́ть صئل уре́й صَلَّاة، دُعَاء моли́тва صَلاَحِيَّة صَلاية، لوُحَة полномочие палетка, плита́ صِلة، علاقة связь صلَّى، أدِّي الصلاة моли́ться каме́дь канифо́ль крючо́к صيدر. صناعة الفخّار (الخَزَف) кера́мика صَنْدُوق сунду́к я́щик, ларе́ц, صَنْدُوق كَبِير صَـنـم، وَثَـن ковчег фетиш, и́дол صَوْن صَوْرَ، مَثَلُلَ صَوْلَجَان: رَمْزِ السَلطة го́лос представля́ть жезл الدنيوية والدينية صنياد سنمك рыболо́в

охо́та, ло́вля صيد

же́ртва грандиозность, огромность ضَحْم، كَثِيف массивный ضَخَعُ، هَاتِل грандиозный, колоссальный, внушительный, грома́дный ضرب كفا على كف хлопать в ладоши нало́г صريبي،..صريبة нало́говый давление ضيفة، شاطئ бе́рег ضفة الحياة берег жизни ضفة الموت берег смерти ضَفِيَرة жгут صَيِّرَةً رَهُور صَنْفِيرَةً شَغْر صَنْفِيرَةً شَغْر (صَنْفِيرة) гирля́нда коса́ коси́чка ребро присоединить име́ние, поместье,

поводок **ВОЗДЕЛЬІВЯТЬ** йілинэятэйксохозэагээ йынапатнэмвидо декоративный, رمغُلغ випэцто ,тнэмвицо роспись, ڏڻڻڪڻ COLOH волокуша لخياله والمالف йыннёплэтэ دانر دار دُجُهجي посещать посетитель ьык ري النساء الكثيري لنور калазирис энпэдэгмэг أذان ŗ янделидди òqən эинэдэпо духовный RIUYA 'XXI UC) киэдэа غيالي

رواق مناظر

روابط، اواعير

cele

вркада

портик

ұзы

кирпи́ч

опоя́сывать

длина́

сли́на

сла́нец

гли́на

сли́на

сли́на

сли́на

сли́на

сли́на

сли́на

гли́на

гли́н

ظ равноде́нствие ظاهِرة الاغتِدال القلكِية отте́нок طُلْل، صِبْغة، صِفة ока́зываться

препятствие почита́тель слоновая кость обы́чай غارضة، كمرة ба́лка عارف ألة العود лютни́ст عَــآزف آلة الهَـارب арфист флейтист عازف الناي кларнетист غاژف مِزمَاد музыкантша столица عَاقبَ кара́ть обрабатывать عالج، شغل врачева́ть мир архео́лог египтолог апофе́ма غامل تكسيية облицовщик عَامِلُ مَنْجَمَ шахтёр غامِل، ...عَمَل рабочий عِبَادَةً _ تُقْدِيسَ культ عِبَادِة الأصنّام идолопоклонство عَلَاةً، تُقْدِيس поклонение выража́ть раб عَبْدَ، قدسَ почита́ть почита́ться дух ра́бство порог, архитра́в عَتْبَة عُليا перемы́чка عَثلة، ذِراع، رَافِعة рыча́г обнаруживать عِجْل، ثور бык колесница عَدَالة، عَدَلَ правосу́дие عَدَد число́ غدو враг عدواة вражда́ عرش، حكم (البلاد) престо́л

представление غرض، الساع ширина́ عَرَضَ، أظهر выставлять, демонстрировать عرض (المقتنيات) экспозиция عرض، أظهر экспонировать عَرَّعَرَ، حَبُّ الْعَرَّعَر можжеве́льник широ́кий عَريض، وَاسبع сла́ва عِزْة، مَجِد изоли́ровать عَزَلَ، فصنلَ عُزَّلة، القصنال изоля́ция во́инский غسنگري، خربي хаотичность община трость عصا البوميرانج бумера́нг кисточка عصا الكِثَابَة по́сох э́ра, эпо́ха, век العصر الثيني Тинисские династии الغصر الخجري الحديث неолит

палеоли́т энеоли́т па́лочка

ипостась

мускулату́ра мы́шца الغصر المجري القديم

عِضُو فِي أَحْدُ مَجَامِع

عضلات الجسم

душистый умаща́ть кость величие عَظِيم، جَلِيل величественный, монументальный عَفًّا عَنْ، صَفّح عَنْ ми́ловать عِقاب (طائر مقدس) гриф عِقاب، جَزَاء ка́ра عُقد، قوس а́рка عُقدَة إيزيس пряжка Исиды عقيدة воззрение, ве́рование عَقيق (حَجَر كريم) сердолик عَلاً، أرتفع عِلاج، شِفاء водружа́ться врачевание عُلاقة отношение غَلامَة، رَمْـْز знак علامه، رمز عِلْمُ الآثار عِلْمُ النَّشْريح عِلْمُ النَّشْريح عِلْمُ الفَّكُ عِلْمُ الفَكَ عِلْمُ اللَّهُوت археоло́гия мифология анатомия палеонтоло́гия астрономия богословие, теология عِلْم المصرِّيَات عَلَى شَكُل الْيَرْدِي عَمَاد، دُعَامَةً египтоло́гия папирусови́дный пиля́стра

архитектура, зо́дчество ста́роста во́зраст глубина деяние, работа, труд عَمَّل (إبْداعِي) عَمَّل (فَنِي)، أشر عَمَّل فَني творе́ние произведение композиция, сюже́т غملية التحنيط мумифици́рование عَمُودَ، دُعَامُهُ عَمُود (عُلْصُرُ مِعْمَارِي столб коло́нна وزُخْرُفِيُ) عَمُودِ (مُزَخرَف عَادَة عَلى столп شُكل بُرَج) Джед, столб Джед каннелю́ра глубо́кий Анх, Анкх элеме́нт عنقاء (طائر مقدس) фе́никс عَهْد، فَشَرة الحُكُم ца́рствование праздник Óпет عيد اوبت глаз عين عين، بِنْبُوع источник

назнача́ть

عَيِنَ (في وظيفة)

	Ė
лес	غَابَـة غرابَة، اشْيَاء غِير مَالُوفة
экзо́тика	عرابه، اسباء غير مالوقه غرفة، حُجْرَة
ка́мера,	عرف، حجره
ко́мната	
спа́льня	غَرْفَةَ نُوْم غُرُو ب
зака́т	
экзоти́ческий	غريب، غِير مَـالُـُوف غــزال
газе́ль	• •
нашествие	غَـزُو، هِــجُـوُم غَسَلَ
омыва́ть	عسن غسنا،
омове́ние	<u> </u>
кры́шка	غطاء (شَیَ) خوا در در ا
Не́мес	غِطاء الرَأْسِ المَلكِي
клафт	غِطَّاء رَأْس مِنْ القُمَاشَ حَدَّاء مِنْ القُرَاسِ
плат	غِطاء مِن القُماشِ
покрыва́ть	غطی، سَدِ ً * * * * * * * * * * * * * * * * * *
футля́р	غلاف، جراب
затопле́ние	غَمْرٍ، إغْرَاقِ
аткпотав	غَمَرَ، أغْرَقَ
добы́ча,	عبيمه
трофе́й	• •
потусторо́нний	عيبي

избы́ток превосходя́щий бегле́ц вса́дник персидский моты́га топо́р тесло распущенный промежуток превосходи́ть девушка прорезать проём, отве́рстие перио́д فُثْرَة، عَصْر ниша ýголь пышность, роскошь арка́н гонча́рный кера́мика гордость общинник فرد مِنْ عَامِة السُّعَبِ простолюдин

فردية، تقرد индивидуали́зм пе́рсы . бегемо́т гипо́теза рука́в غُونَ ، مَـٰلِك البيلاد фарао́н фараонский корпус добы́ча серебро́ серебряный добродетель терять – потерять расшифровка расшифрова́ть крестьянин крестьянка оско́лок астрономический рот, уста́ художественный живопись двор искусство жанр архитектура, зо́дчество فنَّ النَّحْت пла́стика

худо́жник المتّان، رَسَام المّتان، رَسَام المّتان، رَسَام المّتان، رَسَام المّتان المبتدوة المعالقة المتابقة المتابقة

ق قانِد (عَسنگري) полково́дец, военача́льник список Туринский список قائمة تورين но́жка قانِمة، رُجُلُ (اقطع الأثاثِ) пе́речень قَائِمَة، سَرُد قَانِمَة، عَمُود قَـادَ، أَشْرَفَ عَلَى стойка руководить вести قَادَ، قَامَ بُ قَار (مادة البَثيُومِين) битум каменотёс قاطِّعُ الحِجَارَةُ قاعَة، صالة зал постамент قاعدة (بَمْتَال أو عَمُود) قاعَدة، أسساس (البناء) основа́ни||е карава́н кано́н обме́нивать ку́пол

могила коптский пле́мя бой за́суха выдвига́ть قَدَّمَ، جَاء بشي إلى подносить, приносить فدس الأفداس капелла, Святая святых, часо́вня дре́вность нога قدم (وحدة قياس الطول) фут дре́вний عربس قِرْد البَابُون، قِرْد الرَبَاح قَرْب شيئا مِنْ قرض الشَعْس المُجَنَّح же́ртва бабуи́н подносить крыла́тый со́лнечный диск пира́т корточки por поселя́нин дере́вня дереву́шка супруга делить позоло́та

камы́ш предание дворе́ц диаметр ре́зать разрез разреза́ние надрез надрезать отрезок наде́л обры́вок артефа́кт полоса́ отре́з ста́до ожере́лье قُمَاش، نسبيج قماش (كتّانِي أو قطنِي) мате́рия полотно́ рогожа верши́на, верху́шка пшени́ца луна́, Луна́ лу́нный пирамидио́н кана́л قناع ма́ска шлюз

ценность

ای

الكًا (القرين) Ка существо خَائِن خُرَافِي чудо́вище писец كأحِلُ (القُدَم) лоды́жка كاسيا кассия كَاهِن жрец كاهن سنحر шама́н كاهِن مُتنبئ بالأمُور الغيبية ора́кул كِتُـاب المَـونَى Книга Мёртвых كئابة письменность письмо́ الكِتَابَة المستمارية клинопись пиктография криптография лён

плечо́ нагромождение, массив, блок, глы́ба, монолит, كُنُّر (فيه)، ثوافر (به) كُرزة الجُعَل (الجِعْرَان) изоби́ловать наво́зный ша́рик кресло трон кресло-носилки, паланки́н лоза́ карни́з, фриз облицовывать убо́р пане́ль ладо́нь са́ван Кемет нахо́дка, сокровище пеще́ра жречество кварц кварци́т كُويُرًا (حَيُوان مُقدَس) ко́бра

люк лачу́га xop шта́бель вселе́нная громоздить لأزُورد лазури́т, ляпис-лазурь لازُوري، أزْرَقَ سَمَاوِي лазу́рный богослов, тео́лог сердцевина древесина борода боро́дка грабитель проклинать проклятие, ана́фема لغة язы́к لفً обвива́ть заворачивать لفاقة свиток, руло́н لَفَّ، رَبُط (باللفائِف) لَفَّ ب бинтовать окутывать

бинт ти́тул титул "Сына Солнца" полировать ло́тос пластина плита́ لُوح - لُوحة (مِن الخَشَب) доска пластинка, пли́тка карти́на сте́ла табличка фреска, لوحة جُذَارية панно́ цвет نون، طلاء краска раскрашивать نون، نقش

за́говор مُواَمرَة مُواَمرة веду́щий مُوَدِي إلى нсто́рик مُوَرِخ основа́тель, ро̀донача́льник обожествлённый ве́рующий

٦.

مُؤْمِن بالغيب оккультист مُونة، زَاد провизия, снабжение вода́ المياة الأزلية изначальные воды مَانِدَة، تَنْاوُلُ الطّعَام тра́пеза ماندة القرابين жертвенный стол подвиг материа́л, вещество демон скот собственник, владе́лец ца́пля пристанище благословенный стилизо́ванный распростёртый арха́ика кирпичный зага́дочный загово́рщик лабиринт متاهة أبدية вечное скитание контрастный съёмный музей مُتخصيص فِي عِلْم الحَفْريات палеонто́лог

антрополог иерограмма́т метр кубометр симметричный мятежник, бунтовщик арифметическая прогрессия коронованный усопший, уме́рший, мёртвый, поко́йник вая́тель идеали́зм مِثَالِية (اتجاه فني) идеал го́лод по́прище прославлять весло́ гребе́ц русло غضلو الذكورة фаллический Высший совет по древностям Египта коллекция

مَجِمُوعَة، وحُدَة ансамбль, ко́мплекс сонм крыла́тый вогнутый во́ин مخاطب обнесённый, обрамленный, окружённый مُحَافِطة، حِفظ сохранение مُخَاكَاةً، تُعْلِيد имитация مُخْتُل،غازي захватчик, завоева́тель камено́ломня مبحرَاتُ، ألسة حَرَثُ الأرض مُحَصَّن، حَصِين، ...واقي مُحَصُول، عَلَّهُ плуг оградительный продукт, урожай مُحَطَّم، مَكْستُور محلول ملح النطرون разбитый раствор натриевых солей бальзамировщик ось ко́нтур периметр изначальный океан окружа́ющий мозг укры́тый

запеча́танный подголо́вник ко́нус مَخْرُوط، شَكُل مَخْرُوطِي кладовая, склад, хранилище запа́сник مخزن (أثريات) зернохрапи́лище مخزن الغلال запа́с مخزُون، احْتِيَاطِي посвящённый, предназначенный иероглиф-مخصص الزمز определитель наче́ртанный клинописный مخطوط بالكثابة المسمارية ла́па مخلب، قدم (حيوان) творение, مخلوق тварь протя́гивать срок مُد َة، فُثْرة дека́да вход захоронение, усыпа́льница погребённый осквернённый летописец анна́лы مدونات التاريخ управляющий مُدْبِر، ناظِر، رَنْيس

го́род \sim живых ~ мёртвых "Стовратный город" مَدِنَية طِيبَة القديمَة) алта́рь, жертвенник бойня грешник космогония позоло́ченный (من مواد التحنيط) ми́рра مَرَاسِم، طفس احْتِقَالَي مُرَافِقة، مُصاحَبَة، رفقة церемония сопровождение квадра́т запряжённый скотово́д свя́занный еретик оде́тый наёмник οπόρα птичник декрет прича́л пастбище га́вань

ло́ж||е مَرقد، سَرير ладья, مَرْكَب (شراعي) барк, ба́рка центр вре́занный реставратор мра́мор стре́льбище мазь, притирание опаха́ло مِرْوحة (مَلكِية) земледе́лец процветающий двойно́й возде́лываемый цирю́льник кларне́т снабженый декори́рованный площадь помощник помо́щница поддержка деспот прямоуго́льник колонист коло́ния

эксплуати́руемый эксплуататор плоский у́ровень замурованный мистерия крытый держа́ть жили́ще обелиск بند (الذِرَاع لمقعد) подлоко́тник спинка заострённый, зубча́тый соправитель пирующий соправительница

соправительница пропитанный лучезарный проект факел заклинатель

уро́дливый осла́бленный ма́сляные ла́мпы исто́чник, ресу́рс

٦٧

египтя́нин مصري قديم، خاص древнеегипетский بالحضارة الفرغونية египтя́нка мастаба, каменная скамья отшлифо́ванный реформатор штукату́рка подсвеченный ребристый, гранёный преследователь مُطارَدة، اضطِهَاد преследование зернотёрка удлинённый антагонист антагони́зм обрабо́тка догово́р храм пантео́н Рамсессеум почита́емый кра́вчий обору́дование ордина́р минерал сражение

Ка́дешская би́тва экспона́т مَعْرُوصَات ــ مقتيات экспозиция запя́стье висячий архитектурный جسسري مُعَيِّن (شَكَّل هَلاَسِي) ромб مُغَالِاةً، مُبَالِغَة преувеличение مُغتَصِب (المناطة) узурпатор مُعتصية (السلطة) узурпаторша مُعْرَةً، صَبَعْة صَفْرَاء óxpa покрытый مُغطى (بأوراق - بَالواح)، обшитый مُنْقِي (الإله) пе́вчий مِقْتُاحُ الْحَيْاة Анх, Анкх, ключ жизни утра́ченный поставленный обме́н гробиица, усыпальница مَقْبَض (عَصنا) набалда́шник сакральный, священный مَقر резиденция, оби́тель مَقر قرين (الإله) بشاح "Уса́дьба двойника́

Пта́ха"
приближённые
разделённый
павильо́н
капе́лла,
مُقْصُورة (المَلِك)، حِناح
مُقْصُورة العِبَادَة ،
مقصُورة الإله
часо́вня,

святи́лище مقطع، قطاع مقلاع الجدارة сечение камнемёт مُقلة (العَدِن)، عَيْن óко مَقْلَمَةً (الكَاتِّبِ) пена́л مَقْلُوبُ، مُثَكِّس опрокинутый مُقوسَ الشَّكُلُ дугообразный مُكَافَّاةً، جَائِزَة награ́да مكان место مَكَانُ صُمَحُل о́тмель مَكَاتَةً، مَنْصِب пост مَكْشُوف، مَقْثُوح откры́тый مُكُو أَن مِنْ صَخْرَة وَاحِدَة монолитный مُلاّحِظُ الْرَقِيق надсмо́трщик ملاذ، ملجاً، مأوى убежище ملقوف обвитый,

династийный, династический мона́рхия مُلُونَ (بَأَلُوانِ مُتَعَدِّدة) раскрашенный крашеный прохо́д пандус уключина . ца́рство наполненный соперник соперница изделие стоячий победитель коса, cépn ша́хта, рудник отко́с مُنْحَدِر، مَائِل (صفة) наклонный مَنْحَدِر من (يَرجع اصله выходец вы́рубленный вытесанный, тёсанный

ноздря́

низи́на

مِنْخُر (فَتْحِةَ الأَنْف

مُنخَفِّضُ، مَكَانُ مُنخَقِّض

الْخَارَحِية)

вы́рванный пила́ платформа помост зо́на, ме́стность сце́на ландша́фт пухлый мастерство колыбель ж. разрушенный побеждённый обя́занность зо́дчий сырьё обращенный объединитель музыка музыка́льный скамеечка для ног موطئ للأقدام учётчик чино́вник положение, мѐсторасположе́ние مَوْكِب шествие, процессия младенец му́мия

 пло́шадь
 مِيْدَان

 весьі́
 месьі́

 "Весьі́ Обе́их Земе́ль"
 مُدِينَة مَنْف القَدِيمَة)

 مَدِينَة مَنْف القَدِيمَة)
 مُدِينَة مَنْف القَدِيمَة)

 облегчи́тельница
 зажи́точный

 часыі
 مِيْق المِيْن الْحِدَار

 накло́н
 مِيْل، الْحِدَار

 مِيْل، الْحِدَار
 مِيْل، الْحِدَار

 میل (وحدة قیاس الطول)
 میل (وحدة قیاس الطول)

удалённый наместник نْانِحَة، بَاكِية пла́кальщица ئاتِئة، حَافة усту́п смотритель глядя́щий усечённый نال، كسب снискать نساي، مزمار фле́йта растение نَبَأَتُاتَ خَاصَةً بِمَنْطَقَةً مَا флора نبلاء، اسراف знать проро́чество вино نبيل، وجيه сановник, вельмо́жа

выступ труха́ посыпание посыпать - посыпать плотник звезда́ медь ме́дный выруба́ть, вытёсывать, тесать скульпту́рный ску́льптор па́льма причита́ть обе́т конфликт выставлять, пропорция ко́пия оригина́л ткач пото́мство Hécy-Бити ткань опилки мишень распространить

نشَنرَ (دعوة - مَذَهَباً) نشيد пропове́довать ги́мн текст триумф клинок نِصُوَّص الْآهْرَام Тексты Пирамид نصوص الثوابيت Тексты Саркофагов تصيير، موالي `` نطرون (الصنودا приве́рженец натрон الطبيعية) نِظَام الرق (العُبُودِيـة) نِظَام العَدُّ العَشْري دُون قِيم للمَنْزلة рабовладение -десятери́чная

непозиционная система

счёта тео́рия مسرية للطف من ازال عن расчища́ть بعال сандалии катафалк роженица نقق -тонне́ль,

ша́хта نفقات расходы يَقُودُ، هَيْبَة . авторите́т драгоценный носилки ســــ نقب عن نقبة، مِنزر، رَبَطة раска́пывать повязка,

опоясание, пере́дник

на́дпись, نفش релье́ф выреза́ть барельеф разрисовывать نْقْشُ غَانِر(مَحْفُور) гравю́ра резьба́ пункт гравировщик, резчик نفل перевозка, перенос переносить, نقل вывозить стереотипный стереотипность نْمُورَدُّج كِتَابَة، وَصَنْفة пропись, реце́пт نَحْت، فن النَّحْت скульпту́ра التُوبيون، اهل النُوبَة нубийцы грабёж, ограбление грабить, разграблять река . речной нубийский медальо́н вид

Нил а́рфа бездна дар напада́ть налёт нападение, натиск цель безмо́лвие пирами́да سرم هَرَم الكَا (القرين) пирамида-сателлит, пирамида-спутник هِرَوَاةً (عَصَا الحَرْب) палица поража́ть هَزْيِمَة، اللهزام поражение хру́пкий разбивать плато́, плоскогорье, наго́рье гектар гиксосы геометрический воздух облик иератический иероглифический

корпус фасад оа́зис وَادِي долина وادي الملوك долина царей وادي الملكات долина цариц وادي المقابر الملكية долина царских гробниц реали́зм документировать язы́чник язы́чество насчитываться лицо́ лик существование объединя́ть монотейзм, единобожие وحْدَة، الْحَاد единство وَحُشُ ورَاثِة الْعَرْشُ зверь престолонаследие ورث насле́довать ورشة мастерская وُرَقة (نبات) лист وريث (العَرش) насле́дник وزن вес

وَزَنَ ве́сить, взвещивать визи́рь подушка расширять сре́дство татуировка ре́гентство реце́пт وَصِي عَلَى الْعَرِشُ ре́гент ре́гентша помещение, по́за وَصْنَعَ، كُونُن، ابْتُكر وَصْنَعَ، أقامَ составля́ть устанавливать, вкладывать, помещать, ставить, укла́дывать الوطنع الأوزيري скрещённые на груди руки وضِعَ، انِـزلَ وَضُع، مَكَانَة، مَنْزلة وَطِد، عَزْز، دَعُم размеща́ться положение укреплять وَظِيفة، مُنْصِبُ до́лжность وَفَاةً، مَوْت смерть وَقُرَ، ضَمِن، زُودَ обеспечивать ولادة، مبلاد рождение пир

дарова́ть ло́жный وَهَبَ، مَنْحَ وَهُمِي

рука́ я́шма ЮНЕСКО (Междунаро́дная организа́ция по вопро́сам образова́ния, на́уки и культу́ры) ي ي يَشب (حَجَركَريم) اليُولِسكُو (منظمة الأمم المتحدة للتربية والعلوم والثقافة)

Историко-археологический

русско-арабский

словарь

Том І

Древний Египет

с арабско-русским указателем ключевых слов

Первое издание

Составитель:

Мухаммед Абдель Фаттах Абу эль-Иля

Каир 2010

Составитель словаря

Мухаммед Абдель-Фаттах Абу эль-Иля

Автор выражает свою сердечную признательность преподавателю русского языка при РЦНК в Каире Татьяне Исмаил за действенную помощь при подготовке данной работы.

Этот словарь не может быть переведен или издан в любой форме – электронной или печатной – без получения письменного разрешения от автора.

Веб-сайт: www.egyru.com

E-mail: ml@egvru.com

Содержание

Предисловие	1-111
Состав и структура словаря	IV-V
Список сокращений	VII-XII
Словарь (А – Я)	1-221
Приложение №1	222-238
Приложение №2	239-259
Приложение №3	260-264
Указатель арабских ключевых	слов1-76

ПРЕДИСЛОВИЕ

Более 7-ти тысяч лет назад зародилась цивилизация Древнего Египта, одна из древнейших в мире. Она оставила человечеству великое культурное наследие, охватывающее практически все области человеческих знаний, такие, как архитектура, экономика, астрономия и разнообразные виды искусства. Это, в свою очередь, привело к пор возникновению египтологии, до сих привлекающей к себе пристальное внимание большого ряда, как специалистов, так и обычных людей из разных стран мира, в том числе России и стран СНГ.

После распада СССР и расширения культурных связей РФ с арабским миром Египет стал Меккой для российских археологов, историков, а также туристов, имеющих сильное желание окунуться в глубь величайшей человеческой цивилизации. В результате увеличилось количество разного рода русских изданий (книг, справочников, путеводителей) по Египту, что пополнило и ещё пополняет словарный состав современного русского языка некоторыми

иностранными словами, уходящими корнями к египетской цивилизации типа мумия, обелиск, папирус, пирамида, сфинкс, фараон и др.

С другой стороны, в последние годы в Египте неуклонно растёт число изучающих русский язык, имеющих целью работать гидами и знакомить русскоговорящих туристов с величием египетской цивилизации. Это вызвало насущную потребность в составлении русско-арабского словаря историкоархеологических терминов.

Наш словарь является первым русскоарабским лексикографическим пособием, куда включены термины, относящиеся к различным периодам великой египетской цивилизации. Словарь разделен на два тома по историческому принципу следующим образом:

- 1- первый том «Древний Египет» посвящен эпохе правления фараонских династий, их достижениям во всех областях жизни: архитектурной, художественной, культурной, военной, медицинской и т.п.
- 2- второй том «Греко-римский и Средневековой Египет» посвящен эпохе правления

греков и римлян, а так ке периоду арабского завоевания Египта (данный том – в процессе подготовки к изданию).

При составлении словника мы старались нормативные отобрать наиболее частотные лексические единицы, включая устаревшие и современные лексемы для того, чтобы снабдить и ценным читателя достоверным материалом. Поэтому мы оставили в стороне, по мере лексические возможности, окказиональные выражения, которые авторы создают по своему усмотрению.

Наш словарь представляет собой скромную попытку в области систематизации историко-археологических терминов и терминосочетаний. Надеемся, что данная работа принесет пользу при переводе древнеегипетской литературы, а также при проведении востоковедческих исследований.

Словарь предназначен для российских студентов восточных факультетов, студентов и преподавателей русского языка египетских вузов, а также для гидов и широкого круга специалистов по археологии и истории Египта.

ПОСТРОЕНИЕ СЛОВАРЯ (Т.1 «ДРЕВНИЙ ЕГИПЕТ»)

Словарь состоит из вводной части (предисловия, структуры словарной части, списка сокращений, перечня использованных источников), словарной части, приложений и указателя.

В фонд первого тома словаря вошло свыше 4200 слов и словосочетаний.

Структура словарной статьи

Словарная статья состоит из двух частей – левой и правой. В левой части словарной статьи помещается русский термин, в правой части дается перевод русского термина на арабский язык.

Русская часть словаря

- В качестве заголовочных слов в Словарь включены существительные, прилагательные и глаголы.
- Заголовочное слово выделяется жирным шрифтом, его грамматические признаки курсивом, словосочетания обычным шрифтом.

- Заголовочное слово дается с указанием ударения. Если заголовочное слово имеет два ударения, то главное ударение приводится знаком ('), а второстепенное ударение знаком (').
- Глаголы даются в неопределенной форме несовершенного вида, за которой приводится неопределенная форма совершенного вида.
- В некоторых случаях глагол дается только в неопределённой форме одного вида (либо несовершенного, либо совершенного). Это зависит от частотности употребления глагола в текстах по египтологии.
- Управление глагола показывается следующим образом:
- если глагол требует одного падежа, то после него приводятся падежные вопросы, между которыми ставится дефис. Например:

покорять - покорить кого-что?

- если глагол требует более одного падежа, то падежные вопросы отделяются. Например:

посвящать - посвятить что? кому-чему?

Арабская часть словаря

- Арабскую часть словарной статьи образуют эквиваленты русских терминов.
- Арабский эквивалент заголовочного русского слова дается с огласовками для того, чтобы арабскоговорящий читатель познакомился с правильным произношением данного эквивалента.
- В некоторых случаях дается короткое толкование перевода узкоспециальных терминов. В этом случае после арабского эквивалента ставится двоеточие (:). Например:

منوط ــ مَـنَبَّـة؛ احَد الرمُوز الدّالة عَلَى السَّلطة وتَعْنِي بالهيرُوغَليْفَيَة (بَخِخ) алметь

 В отдельных случаях даются комментарии к арабским переводам. В этом случае после арабского эквивалента ставятся круглые скобки (). Например:

نشارة الخشب (من مواد التحنيط) древесные опилкн

СПИСОК СОКРАЩЕНИЙ

1. Условные знаки и их обозначения

\\	отделяет	تفصل هذه العلامة
	неизменяемую часть	الجزء المُتَّغير في
	русского слова от	الكلمة عن الجزء
	изменяемой части	الثابت بها
~	заменяет	تحل هذه العلامة
	заголовочное слово	محل الكلمة الرنيسية
	и его неизменную	والجزء الثابت بها
	часть	
:	после двоеточия	يُورد بعد هذه العلامة
•	даётся короткое	شرح موجز للمعاني
	толкование значения	العربية
	арабского	
	эквивалента	
()	в круглых скобках	استخدمت الأقواس
O	даются комментарии	الدانرية لتحوي تنقيقا
	к арабским	وشروحا مكملة
	к араоским	
	переводам	لمعاني العربية
6477	собственное имя или	سم علم
	название	

2. Условные сокращения

м.	мужской род	جنس سُنگر
ж.	женский род	جنس مؤنث
cp.	средний род	جنس مُحايِد
ед.	единственное	مفرد
	число	
мн,	множественное	جمع
	число	
иер.	иероглиф	كلمة هيروغليفية
гр.	греческое слово	كلمة يونانية القائد التات
кого-	род. п.	حالة الإضباقة
чего? чего		
кому- чему?	дат.п.	حالة المقصود
кому?		
к кому-		
чему?		
кого-что?		
в кого-во		حبالة المفعول
что?	вин. П.	
кого?		
что?		
куда? кем-чем?	твор. п.	حالة الألية
	-	h 5 h
<i>о ком-</i>	пред. п.	حسالة المسجرور
чём?		

VIII

كلمةغير нескл. несклоняемое قابلة للإعتراب слово مرانف син. синоним несов. несовершенный вид مظهر مُكتمل сов. совершенный вид см. ткж. смотрите также انسظر أيسط قبل الميلاد д.н.э. до нашей эры прод.прав. продолжительность مندة المنكع правления

приложения

Словарь содержит следующие приложения:

- в приложении №1 приводится список царей Древнего Египта;
- в приложении №2 дается толкование отдельных терминов, указанных в словаре;
- приложение №3 включает географические названия.

УКАЗАТЕЛЬ

Арабско-русский указатель содержит алфавитный перечень приведенных в словаре ключевых арабских терминов с переводом на русский язык.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

І. Список использованных словарей

- 1. Баранов Х.К. Арабско-русский словарь: 7-е изд., стереотип. М., 1989.
- 2. Бехман С.Х., Азиз Л.Г., Атия А. Финансовоэкономический русско-арабский словарь. Каир, 2007.
- 3. Борисов В.М. Русско-арабский словарь. Под редакцией Белкина. М., 1993.
- 4. БЭС: Большой энциклопедический словарь. 2-е изд. Под редакцией Ярцева В.Н. М.,2000. 688 с.
- 5. Комелев Н.Г. Словарь иностранных слов. М., 2000.
- 6. Ожегов С.И.: Словарь русского языка. М., 1984.

 حلمي عزيز، محمد غيطاس: قاموس المصطلحات الأثرية والفضية، إنجليزي – فرنسي – عربي. الشركة المصربة العالمية للنشر - لونجمان، القاهرة، 2003. 8. نزار نذاف: معجم المصطلحات التقنية والعلمية، روسي -عربي. منشورات دار القلم العربي بحلب، 1998.

И. Теоретические учебники

- 9. Беляков В.В. Египет вдоль и поперек –
- Исторический путеводитель. М., 2008.
- 10. Беляков В.В., Расницын В.Г. Египет –
- Путеводитель-справочник. Каир, 1989.
- 11. Берлев О.Д., Ходжаш. Скульптура Древнего Египта. М., 2004.
- 12. Салиман С.С. Путешествие по Египту. Каир, 1999.
- 14. Строгов М., Броше П.К., Озиас Д. Египет Путеводитель: 5-е изд. М., 2005.
- 15. Фарид Атия. 22 сокровища Тутанхамона Египетский музей в Каире. 1-е изд. Каир, 2004.
- سليم حسن: تاريخ العضارة المصرية العصر الفرعوني الجزء الثالث، الهيئة العامة المصرية للكتاب، القاهرة، 1992.
 - عبد الحليم نـور الديـن: اثــار وحـضــارة مصــر القديمة: الجزء الأول الطبعة السابعة. الخليج العربي، القاهرة، 2008.
- عبد الحليم نبور الدين: اللغة المصرية القديمة: الطبعة السائسة.
 الاسكندرية، 2006.

19. عبد الحليم نبور الدين: مواقع ومشاحف الأثبار المصبرية. القاهرة، 2007.

 موجز في وصف الأثار الهامة بالمتعف المصري. الهيئة العامة المصرية للكتاب، القاهرة، 1987.

ПІ. Электронные ресурсы

http://ar.wikipedia.org

http://ru.wiktionary.org

http://webcache.googleusercontent.com

http://www.balzamirovanie.ru

http://www.egypt.ru

http://www.egypt-info.ru

http://www.egyptolog.ru

http://www.guru100.narod.ru/egipet.htm

http://www.mirslovarei.com

http://www.oldegypt.info/article-special-92.html

http://www.thg.ru/education/20060120/

http://www.virtual-egypt.ru

Русский алфавит

	T
A a	Пп
Бб	P p
Вв	Cc
Гг	Тт
Дд	Уу
E e	Φφ
Ëë	X x
жЖ	Цц
3 3	Чч
Ии	III m
Йй	Щщ
Кк	ъ
Лл	ы
Мм	ь
Ни	Ээ
Oo	Юю
n R	

A, a

Абидосский ...(مَدِينَة) أبيدُوس ~ царский список قائمة أبيدوس الملكية: إحدى أهم قوانم ملوك مصر القديمة، وقد مصر ۔ سُجلت عِلَي جِدر ان معبد سيتي الأول بأبيدوس абориген أصيل، مِن سُكَّان البَلدِ الاصليين авторите́т نفوذ، هَيبَة ~ жречества نفوذ الكهنة поднять свой ~ زاد من نفوذه появления сольшим сом تمتع بنفوذ واسع авторитетность ж. администрация царская ~ азиатский ака́ция аккомпанировать несов. кому? алебастр البَسنش (رُخَام شَفَاف) алебастровый ..مِن الألبَسش ~ сосўд إناء من الألبستر аллея مَمَر (طريق بَيْنَ صَنَقَيْن) ~ сфинксов طريق الكباش алта́рн∥ый ~ая часть храма

алтарь مَدْبَح: عُبَارَة عَنْ مَنْصَدَة алта́рь м. حَجرية تُوصَّنع عليها القرَابين المُقتَّمة للإله (بالمُعبد) ...(قرينة) سل العمارية Амарнский عصر تل العمارنة ~ период شُونَة - مَخْزَن амба́р جَمَشْت، أمَاتِيسَت، аметист حَجَر كَريم يُعْرِف أيضاً باسم اليَاڤوت الجَمري سُنتي (من الجَمَشت) аметистов||ый ~ые скарабе́и амуле́т магические ~ы носить ~ анато́мия анафем||а предать ~е Эхнатона анна́лы анса́мбль м. مجموعة الأهرامات ~ пирамид архитектурный ~ مجموعة جذائزية погребальный ~ антагонизм

армейский антагониет معارض ~ы фараона معارضو الفرعون антропология علم السلالات البَشْريّة Анх, Анкх иер. син. ключ عَنْخ (مِفتًاح الْحَيَاة) инсиж апофема عَامِد: مُصنطلح هَنْسَسِي يَعنِيَ قِياس ارتِفَاع كُل زُواية مِنْ زَوَايَا المُجَسَّم ~ пирами́ды عامد الهرم аппара́т جهاز государственно-الجهاز الإداري административный ~ арагонит اراجُونِيت (نوع من المبخور الرُسُوبية) مُثوالية جسايية арифметическая прогрессия а́рка عَقْد، قُولُس (عُلْمُتُر مِعْمَارِي) арка́да арка́н فخ (حَبْل نو خَيَّـة مِن انُّوَاتُ الصَّئْلَةِ اللَّهِ إِيَّ رمى فخا لأصطياد الثور накинуть на быка ~ арканить несов. кого? اصطاد (يفخ الصبيد) ~ добы́чу اصطاد فريسة армейск ий ...**جَ يُشُ** تشكيلات الجيش ~ие соединения

а́рми я	جَيش		
арминя дисциплини́рованная ~	جيش مُنَظَّم جيش مُنَظَّم		
прислать ~ю	ار سل جیشا ار سل جیشا		
прислать по состав ~и	ر <u>ـــــ</u> قوام الجيش		
структу́ра ~и	بنية الجيش		
тыл ~и	. ي مؤخــرة الجيش		
формирова́ть ~ю	كُو َّن جَيشاً		
артефакт	فَطُعَةُ الريَّة		
а́рфа	الهارب (آلة مُوسيقية		
	وتُرْبِيةَ تُشْبُه القِيثَارَةُ)		
арфи́ст	عُلَّازُف أَلةَ الْهَارِب		
арха́ика	مَبْنَى عَتِيقِ (اثْرَي)		
архео́лог	عَالِم الآثار، أثري		
археологи́ческ∥ий	الشرى،عِلم الأشار	•	
~ая дико́вина	تُحْفَةُ أَثْرِيةً		
~ое исследование	بحث اثري		
археоло́гия	عِلْمُ الْآثُار		
еги́петская ~	عُلم الاثار المصرية		
архи́в	ارْشْبِيفَ		
Амарнский ~	أرشيف تل العمارنة		
архитекту́ра	قُنَّ العِمَارَة	•	
архитектурн ый	ميغماري		
~ая жемчужина	لُولُوٰة (تَحَفَّة) معمارية		
~ па́мятник	اثر معماري		
архитра́в	عَــتَبَةَ (بَاب – بَوَّابَة)		

африканский ассирияне (ед. الأشكوريكون ассириянин) астрономическ ий ~ год ~ие изображения астрономия Атеф иер. атрибут أدأة ~ власти أداة السلطة ~ во́ина أداة المحارب – أداة حربية ~ судьи́ أداة القاضى неизменный ~ إداة ثابتة непременный ~ أداة ضرورية атрибу́ция تخديد نسب (الأثر): نِثُوش مِيرُ غِلْنِفِية تفيد مَعْرِفَة نَسَبُ الأَثْرِ إِلَى ~ гробницы تحديد نسب المقبرة (إلى صاحبها) афразийск||ий أقرو أسنيوي ~ая языковая семья عائلة اللغات الأفروأسيوية африка́нский ~ контине́нт قارة افريقيا

Б, б

السبَسا (رُوح الإنسَان) قِرْد البَابُون، قِرْد Ба иер. син. Душа человека бабунн الرباح (حَيَوان مُقتَس) база́льт بَازَلْتِي، مِنْ البَازَلْت база́льтов∥ый تَمثالُ بازلُتَی صُغیر ا**یّزان، تُوازُن** ~ая статуэтка бала́нс توازن القوى المتصارعة ~ противоборствующих сил عَارَضَةً، كَمَرة ба́лка تخنيط عملية التخنيط бальзамировани||е تحنيط جسد المتوفى ~ тела умершего ممار سة التحنيط практика ~я طرق التحنيط способы ~я أسرار عملية التحنيط та́йны ∼я те́хника ∼я бальзамироватьзабальзамировать когочто? бальзамировщик бара́н∥ий ~ьи шкуры бараноголо́вый أبو الهول برأس كبش ~ сфинкс

безмолвие барелье́ф نقش بارز ~ Рамсеса II نقش بارز لرمسيس الثاني стере́ть \sim محانقشا بارزا барк, ба́рка مرکب (شراعی) плыть в ~е أبحر في مركب священн(ый-ая) ~ со́лнечн(ый-ая) ~ مركب الشمس бассе́йн ~ реки Нил حوض نهر النيل бата́льн∥ый ...مَعْرُكَة، ...حَرَاب ~ая живопись فن تصوير الوقائع ∼ые пе́сни أناشيد الحرب ба́шня بُرج ہرے برج حصار (الختراق оса́дная ~ الأسوار الحصينة) подвижная ~ برج متحرك бегемот فرس النهر бегле́ц قار، هارب вы́дать ~о́в تسليم الفارين (الهاربين) бедуин безгре́шн∥ый ~ая жизнь безделу́шка бездија воспарить над ~ой حلق عاليا فوق الهاوية безмо́лвие

берег	
берег (мн. берега)	ضِفْة، شَاطِئ
~ жи́зни	ضفة الحياة (الضفة
	الشرقية)
~а реки Нил	ضفاف نهر النيل
~ сме́рти	ضفة الموت (الضفة
	الغربية)
восто́чный ~ <i>син</i> . ~ жи́зни	ضفة شرقية
за́падный ~ син. ~ сме́рти	ضفة غربية
на ~ў Ни́ла	على ضفة نهر النيل
бессмертие	أبَدِيَّة، خِلُود
бессмерти ый	أبدي، خاليد
~ая жи́ знь ду́ха	حياة الروح الأبدية
бинт	لفِيفة، رَبَاط
льняны́е ~ы́	لفانف كتانية
пропитанные смолой бинты	لفانف مشبعة بالراتينج
бинтова́ть —	لـفُّ، رَبِّط (باللَّفَانُف)
забинтовать кого-что?	
биогра́фия	سبيرَة حَيَاة (سِيرَة ذاتِيَة)
~ уме́ршего	سيرة حياة المتوفى
бирюза́	فَيْرُوز (حَجَر كَريم)
бирюзо́вый	فَيْرُوزِي، من الْفِيْرُوزِ
битум	قــار (مادة البَثيُومِين)
бла́гію	حْيْر، صَالِح
жи́зненные ~а	خير ات (نِعَم) الحياة
материа́льные ~а	خيرات مُادينَّة
на ~ наро́да	لصالح الشعب
обрести ~а	نال خيرات

	богатство
благоволе́ние	إِنْعَام، إِكْرَام
ца́рское ~	إنعام ملكي
благополучие	رَخّاء، نِعَم، سَعَادَة
посмертное ~	السعادة في الحياة الأخرة
благослове́нный	مُیارك، سَعِید
~ праздник	عيد مبارك
благословлять —	بَــارَك، صَـادَق عَلَى
благословить кого-что?	
блок	<u> 114</u>
грома́дный ~	كتلة ضخمة
ка́менный ~	كتلة حجرية
кати́ть ~и	نخرج الكتل
отрыва́ть ~	قطع كتلة
укла́дывать ~и	رَصُ الكتل
бог	إلىه
~ весе́лья	إله المرح
~ загро́бного ми́ра	إله العالم الأخر
~ Земли́	إله الأرص
 искусств и ремесёл 	رب الفنون والحرف
~-податель кого-чего-л.	إله وَ اهِب
~ со́лнца	إله الشمس
благо́й ~	اله صالح
в честь ~о́в	تكريماً للآلهة
небесные ~и	آلهة السماء
почита́емый ~	اله معبود
бога́тств∥о	شروة
~а страны́	ثروات البلاد

богиня боги́н∥я ~ войны́ إلهة الحرب ~-зме́я ألالهة الأفعى \sim любви́, красоты́ и إلهة الحب والجمال материнства والأمومة ~ ро́дов إلهة الولادة ~и – покровительницы الإلهات الحاميات грозная ~ إلهة البطش местная ~ охрана богинь حماية الإلهات богослов لاخوتي бо̀госло́вие علم اللاخوت богослужение خُدْمَةُ الإله، القِيام боев∥о́й ~ые действия ∼ы́е слоны́ فيلة حربية ~ы́е фу́нкции وظائف عسكرية божественность ж. إُلَهِيَّة، اِلوهِيَّة боже́ственн∥ый إلَهِي، لالْمُسُوتِي ~ зако́н قانون إلهي ~ замысел مقصيد إلهي ~ дух ~ оте́ц روح إلهي الأب الإلهي ~ая па́ра زوج إلهي ~ая плоть جسد الإله ~ые существа́ كاننات الهية

бородка إلسه، لاهُوت **божеств**||о́ син. бог أِنه مُجَسَّد (في صورة حيوان، طائر، ظاهرة антропоморфное ~ طبيعية أو ما شابه ذلك) ألهة محليين ме́стные ~а́ Фиванские ~a божий نور الإله ~ свет ~ суд син. суд богов محكمة الألهه бой قِتَال، مَعْرَكة непрерывный ~ قتال بالأسلحة البيضاء рукопашный ~ бойня кровавая ~ боков∥о́й ~ая стена бордю́р борода ~ с загнутым кончиком لحية معقوفة (لحية الآلهة) изо́гнутая ~ накладная ~ борода́тый бородка квадратная ~

борьба	
борьба́	1. صبراع، نِزاع
~ бого́в	صراع الآلهة
ожесточённая ~	صراع ضاري (عنيف)
	2. بُنِضَال
освободительная ~	نصال من أجل الحرية
брак	زواج
боже́ственный ~	رواج الهي زواج الهي
дипломати́ческий ~	زواج لأغراض دبلوماسية
	(زُواج سياسي)
заключенный ~	زُواجَ مُبرِم
брасле́т	اِسٹورة، سِبوَار
металлические ~ы	أساور معدنية
надевать ~	ارتدي إسورة
брешь <i>ж</i> .	شَعْرَة، شَتَق
пробить ~	أحدث ثغرة
бро́нза	يرُوڻڙ `
бро́нзовый	برُونْزي
брон∥я́	برع خربي
зако́ванный в ~ю́	مكسو بالدروع الحربية
стальная ~	درع صُلُب (فُولاذي)
б у́бен (мн. бу́бны)	دُفُ (آلـة مُوسيقية)
буке́т	بَاقَةُ
~ ли́лий	باقة من أز هار السوسن
~ цвето́в	با قة زهور
буке́тик	بُاقَةً صَنِّغِيرَة
~ мимозы	باقة صغيرة من نبات
	السنط

	бюст
бумера́нг	عصا البوميرانج
	(الرماية): مِنْ أَدُوات
_	الُصنَّيد البُرِّي
бунтовать несов. против	شمراًد على
кого?	
~ свойх хозя́ев	تمرد على أسياده
бунтовщи́к	مُتَّمَرًد، ثانِر
бунту́ющий	مُشْعَرِد، شائِر
~ се́вер Еги́пта	شمال مصر الثأثر
буто́н	بُرْعُمُ (النّبَات)
~ы ло́тоса	براعم زهرة اللوتس
~ раскры́лся	تفتح البرعم
бык	عجل، ثور
могу́чий ~	عجل قوي
рождение ~а	و لادة العجل
священный ~ Апис	العجل المقدس أبيس
бюст	تمثال نصفي
~ цари́цы Неферти́ти	تمثال نصفي للملكة
	نفرتيتي

В, в

ва́рвар пленные ~ы الأسرى البرابرة ва́рварство ваятель м. ведущий куда? или к чему? ~ в святилище коридор век (мн. века) عصر، قرن бронзовый ~ العصىر البرونزي العصر الذهبي золотой ~ العصر الحجري каменный ~ на протяжении ~ов ве́к||о (мн. ве́ки) широкие ~и جفون واسعة величественный عَظِيم، جَلِيل عَظْمَةً، رَوَّعَةً величие روعة فن العمارة ~ архитектуры вельможа м. ئبيل، وَجِيه إنعام الملك على النبلاء награждение царём вельмож نبيل طاعن في السن престарелый ~ вельможеск ий ...نبيل، ...وَجِيه مقابر النبلاء ~ие гробницы إكْلِيل، تَاج مِنْ венец (мн. венцыі) син. вено́к вен||ок (мн. венки) إِكْلِيل (تَاج مِن الرَّهُور) погребальные ~ки أكاليل جنانزية

вершина ـــِتُـهويَة вентиляцио́нн||ый غرفة مزودة بفتحات ~ая камера تهوية ئهوية вентиля́цкя عَقِيدة، مُعتقد ве́ровани∥е معتقدات عن العالم الآخر загробные ~я معتقدات دينية религиозные ~я ارتداد عن الديانة вероотступничество رواية ве́рси||я رواية مؤكدة (صحيحة) достоверная ~ طبقا لرواية الأثريين по ~и археологов خطر اُسِي (عَمُودِي) راسي، عنودِي دار بناء سُفن вертика́ль ж. вертикальный верфь ж. ...مصر العُليا (الوَجه верхнеегипетск ий القِبْلَي) أقاليم الوجه القبلي ~ие номы مُؤمين верующий в кого-во что? المصري المؤمن ~ в загробную жизнь بالحياة الأخرة египтянин قِمَّة، رَاس верхучиса син. вершина قمة المسلة ~ обелиска вершина قمة الجبل ~ горы

вершить	
вершить несов. что или	حَكُمَ، ثَقَلَدَ
чем?	·
~ всеми делами	تقلد زمام الأمور
~ земные дела	حكم شنون الدنيا
вес	ونن
~ ка́менного бло́ка	وزن الكتلة الحجرية
о́бщий ∼	وزن إجمالي
весить несов.	وزن
блок весит в среднем 2,5	تزن الكتلة في المتوسط
тонны	2,5 طنا
весло́	مِجْدَاف
дополнительное ~	مجداف إضافي
вести несов. 1-кого-что?	قَــادُ (شَخصاً الى
куда?	مَكَان) ، قَمامَ بِـ
~ царицу в загробный мир	قاد المُلكة إلى العالم الأخر
~ счёт времени	قام بحساب الزمن
2- куда? к чему?	قسادَ إلى، أدَّى إلى
лестница ведёт в	يؤدي السّلم إلى غُرفة
погребальную камеру	الدفن
~ к роскоши в быту	أدى إلى الترف في
	المعيشة
вестибю́ль <i>м</i> .	يَهُو، رَدْهَمة
вес ы́	مينزان
ча́ша ~о́в	كفة الميزان
"Весы́ Обе́их Земе́ль"	ميزان الأرضيين (أحَد
	ألقاب مديئة منف القديمة

	взвешивать
вечное скитание	متَّاهَة أَبِدِيِّة (تَتَعَلَق
	بروح المُذنِب الَّذِي يَبْتُلع
	جَسَدُه الكَائِنِ الخُرِ أَفِي
	في العالم الأخر)
обречённый на ~	محكوم عليه بالمناهة
	الأبدية
ве́чност∥ь эс.	خلُود، ابَدِيَّة
дом ∼и	دار الأبدية: تعبير مجازي
•	يقصد به المقبرة
ве́чн∥ый	خَالِد، أبَدِي
~ая жи́знь	حياة أبدية (العالم الآخر)
~ая му́дрость	حكمة خالدة
веществ∥о́	مَـادَة
антисептические ~а́	مو اد مُطْهَرة
аромати́ческие ~á	مواد عطرية – مواد
	مُعَطِّرة
влагопоглощающие ~а	مواد ممتصة للرطوبة
жировые ~а	مواد دهنية
консервирующие ~а	مواد حافظة
минеральные ~a	مواد طبيعية
обработать ~á	عالج المواد
взве́шивать — взве́сить	وَلَنَّ
что?	
~ сердце умершего на	وزن قلب المتوفى في
Becáx	الميزان (من مراسم
	المحكمة الأوزيرية)

вибрация	
вибрация	اهْتِزَارْ، تَدُبُدُب
~ ка́мня	اهتزاز الحجر
вид	1- شَكُل، هَينَة
изображаться в ~е кого-	صُور على هيئة
чего-л.	
в ~е мужчины	على هينة رجل
	2- نسوع
~ релье́фа	نوع النقش
визи́р∥ь <i>м</i> .	وزير
~ фарао́на	وزير الفرعون
знаменитый ~	وزیر بارز (مشهور)
обя́занности ~я	مهام الوزير
вино́	111
па́льмовое ~	نبيذ النخيل (من مواد التحنيط)
	التحليط) مُعَلَق
вися́чий	معدق
~ перехо́д	
вита ть несов.	حَامَ، حَلَقَ
душа ~ет над мумией	تحوم الروح فوق المومياء
вкла́дывать – вложи́ть	وَضَعَ (دَاخِل)
что? Куда?	احتوى على، الشتمل
включ а́ть – включ и́ть что?во что?	،کوی <i>کی</i> ، انتظان علی
что гво что г ансамбль Джосера ~а́ет в	حص تحتوي مجموعة الملك
ансамоль джосера ~аст в себя большое количество	تحدوي مجموعه الملك زوسر على عدد كبير
сооружений	روطر على عدد حبير من الأبنية
сооружении	س اوپیوا

	власть
владе́лец (мн. владе́льцы)	مَالِك، صَاحِب
~ гробни́цы	صاحب المقبرة
∼ paбá	مالك العبد
владение кем-чем?	امتِلاك، حِيَازة
~ землёй	حيازة الأرض
владеть несов. кем-чем?	امْتَلُك، اسْتَحْوَدْ على
~ властью	استحوذ على السلطة
влады́ка <i>м</i> .	حَـاكِم
\sim всех люде́й и всего́	حاكمً كُل البشر والبرية
сущего	باسرُها
влады́чество над кем-	حُكُم، سَيُطرَة (عَلَى)
чем?	(-) (
влады́чица	حَاكِمَة
~ всех сторон света	حاكمة الدنيا بأسرها
~ за́пада	سيدة الغرب (عالم
	الموتى)
~ Обе́их Земе́ль	سيدة عروش الأرضين
властелин син. властитель	حَاكِم، مَلِك
~ Еги́пта	ملك مصر
власти́тель м.	حَاكِم، مَلِك
власт ь ж.	ستلطة
~ перешла́ к кому-л.	انتقلت السلطة إلى
	شخص ما
атрибу́ты ~и	أدوات السلطة
божественная ~	سلطة إلهية
исполнительная ~	سلطة تنفيذية

влияние	
остаться под ~ью кого-л.	ظلتحتسلطة
	شخص ما
поделить ~ с кем-л.	تقاسم السلطة مع
	شخص ما
ца́рская ~	سلطة ملكية
центральная ~	سلطة مركزية
влия́ни∥е	تَاثِيرِ، اثر، نَفُوذ
оказать ~ на кого-что-л.	أثر على
под ~ем египетской	تحت تأثير الحضارة
цивилиза́ции	المصرية
пользоваться ~ем	تمتع بنفوذ
распространить своё ~	بسط نفوذه
существенное ~	تأثير مأموس
вмешательство	تدَخُّـل
~ бо́га	تنخل الإله
~ внеземных сил	تدخل القوات الأجنبية
вме́щиваться —	تَدَخَّل في
вмешаться во что?	•
~ во внутренние дела́	تدخل في الشئون
страны	الداخلية للبلاد
вмуровать сов что? во	أَذْخُلُ فَي الْبِنَاءِ،
что?	دعَمَ البِثَآء
~ каменные стелы в	أنخل اللوحات المجرية
потолок камеры	في بناء سقف الغرفة
виешнеполитическ ий	سياسنة خارجية
~ие неуда́чи	إخفاقات في السياسة

водохранилище внутренност и мн. امْعَاء، أحشاء изъятые ~ أحشاء مستشخرجة съедать ~ التهم الأحشاء удаление всех ~ей إزالة جميع الأحشاء внутри кого-чего? بِدَّاخِل، فَي دَاخِل ~ пирамиды بداخلُ الهرم 1- جَلِيل، عَظِيم внушительніый ~ое сооружение вогнутость ж. во́гнутый вод∥а́ ~ заколыхалась بدأ الماء يتموج ~ заплеска́лась بدأ الماء يغيض замачиваться в ~е انعمرفي الماء запирать воду حجز الماء избыточная ~ مياه زائدة изначальные воды المياة الأزلية окаменевшие холодные المياه الباردة المتحجرة во́ды спад ∼ы́ الجسار المياه во́дный مييّاه، مَائِي ~ режим водоём водохранилище

водружаться

водружа | ться несов. куда? عَلا، ارتقع на вершину пирамиды كان يعلو قمة الهرم ~лся пирамидион حجر هرمي الشكل водружение رَقع، صُعُود رفع الكتل الحجرية ~ каменных блоков حَارَب، قاتَل воевать несов. с кем-чем? ~ с хеттами حارب الحيثين قَانِدُ عَسْكَرَي военачальник ري قائد عسكري مُحَدَّك о́пытный ∼ вое́нн∥ый حَربي، عَسكري منطقة عسكرية ~ая зо́на ~ые отряды كتانب عسكرية ~ая помощь إمدادات عسكرية ~ые сце́ны مناظر الحرب ~ые трассы طرق حربية تَشْنِيد، بِنَاء، إِقَامَة возведение تشيد الفرعون لمعبد ~ фараоном храма شُنيَّدَ، أقامَ، بَنْي возводить - возвести что? ارْتَقْعَ، اعْتَلَى возвышаться возвыситься شَيّد، أقام، أنشنا воздвигать - воздвигнуть что? ~ величественные храмы شيد معابد عظيمة أثر على воздействов ать сов. и несов. на кого-что? أثر عاملا الزمن время и солнце ~ли на

ка́мень	война
возде́лываем∥ый	والشمس على الحجر
~ые поля́	مزروع
	حقول مزروعة
возде́лывать — возде́лать что?	زَرَع، قلح
~ по́ле	M 16.4 .
во́здух	زرع الحق <i>ل</i> ب <i>ف</i> واء
освежить ~	معيء جَدَّد الهواء
воззре́ние	جدد بهر،ء عَقِيدَة
во́зраст	عَنْر، سِن
~ погребённых	عمر الدفنات
в ~е скольких лет?	
преклонный ~	فی ع <i>مر</i> سن طاع <i>ن، سن م</i> تقدم
возрождение	س هاعن، سن مصم بغث، إحياء ، نهضة
~ божественной силы	بعث، إكباء القوة الإلهية
фараона	
~ страны	للفر عون نهضة البلاد
во́ин	نهضته اسرد مُحَارِب
во́инск∥ий	
~ие сцены	عَسُگري، حَريي
войнственный	مناظر الحرب
~ челове́к	مُحَارِب _ٍ
войн∥а́	شخص محارب
	خرب
беспрерывные войны	حروب متواصلة
вести ~у	قاد حرباً
завоевательная ~	حرب عدوانية
междоусобная ~	حرب داخلية

войско прославляющие войны حروب مجيدة успешная ~ حرب ناجحة جَيْش، قُورَة (حَربية) войск о على رأس الجيش во главе́ ~а задержка войск إعاقة (تحرك) القوات колесничные ~а سلاح العجلات الحربية ضربات القوات удары войск زَحًافة، مِزلَجَة волоку́ша أستخدمت لنقل الكتل الحجارية أثناء بناء волосы ينسدل الشعر على الكتفين ~ ниспадают на плечи белокурые ~ курчавые ~ мя́гкие ~ مزق شعره рвать на себе ~ во́л∥я إرَادَة железная ~ إرادة حديدية проявить свою ~ю أظهر إرانته воплощать - воплотить جَسَّدَ، مَثَّلَ кого-что? ~ в себе силу и власть воплощение تجسيد الإله على الأرض ~ бо́га на Земле́

живое ~

	восход
художественное ~	تجسيد فنى
ворожба́	شَعُودُة، سِخْر
воро́та <i>син</i> . врата́	بَوَّابَّة
~ сме́рти	بو ابة الموت
входные ~	بوابة دخول
воск	شمع
пчели́ный \sim	شمع النحل (من مواد
	التحنيط)
восков о́й	شَمَعِيْ، مِنْ الشَّمُعِ
~ые статуэтки	تماثيل شمعية صغيرة
воскресе́ние	بَغْثُ، قِيَامَة
~ Со́лнца	يعث إله الشمس
воскреша́ть — воскреси́ть	بُعَثُ، أَحْيَا
кого-что?	•
воссоединя́ться —	الْحَدَ مِنْ جَدِيد
воссоединиться с кем-чем?	
~ с мумией усо́пшего	اتحد من جديد مع
	مومياء المتوفى
восстание	تورة، التقاضة
~ вспы́хнуло	اندلعت تورة
~ крестья́н	ثورة الفلاحين
восстановить сов. что?	أعَاد (إنشاء، تشكيل)
~ могущество Египта	أعاد سطُوة مصر
~ монуме́нты	رمم الأثار
восстановление	إعَادَة (تَشْكِيل، إعْمَار)
~ черт лица́	أعادة ملامح الوجه
восхо́д	شُرُوق

воцарение	
~ со́лнца	شروق الشمس
восходи́ть — взойти́	1- اعْتُلَى، صَعَدَ
1- куда?	•
~ на небо	صعد إلى السماء
2- zòe?	2- شرق، بَزغ
солнце восходит на	تشرق الشمس من الشرق
востоке	
3- к кому-чему?	3- رُجِع إلى، عاد إلى
эта статуя восходит к	يعود هذا التَمثال إلى
периоду Древнего царства	عصىر الدولة
	القديمة
воцаре́ние	تُوكِي الْعَرِش
враг	عَـدُو
~и разбегаются	يفر الأعداء
кро́вный ~	عدو دموي
кромсать ~о́в	مزق الأعداء
пове́ргнуть ~о́в	صرع (أوقع) الأعداء
пове́рженные ~и́	أعداءً صَرَعَي (قَتْلي)
уничтожить ~о́в	سَحَق الأعداء
вражда	عَدَوَاة
врата́ мн.	بَوَّابَـة
∼ в храм	بوابة مؤدية إلى المعبد
врачева́ние	عِلاج، شبقاء
врачева́тель м.	طبيب، مُعَالِع
врачева́ть – уврачева́ть	عَالَجَ، شَنْقَى
кого-что?	
вре́занный	مُثَبِّت (دَاخِل نَجويف)

	вывозить
врезать — врезать <i>что?</i>	ثبت شَيِنا (دَاخِل تُجْرِيف)
вса́дник	قارس ُ
вселе́нн∥ая	الكُـون
бы́тие ~ой	. ــــــــــــــــــــــــــــــــــــ
поглоти́ть ~ую	رجر ابتلع الكون
сотворе́ние ~ой	يسي خَلق الكون
эне́ргия ~ой	- ال حرق طاقة كونية
вскры́вать — вскры́ть	شَرَّح، قَام بالتَّشْريح
что?	C-2 11 C3
вскры́тие	تشريح
~ те́ла	ريا تشريح الجسد
вторга́ться —	اقْتُحَم، هَجَمَ عَلَى
вторгнуться куда?	
~ в незащищённую дельту	اقتحم داتا غير مُحَصَّنة
вторже́ние	اقْتِحُام، عِنْوَان
~ азиатских племён в	عدوان القبائل الأسيوية
Египет	علی مصر
вход	مَدْخَل، بُوَّابِة دِخُول
гла́вный ~ в музе́й	بوابة الدخول الرئيسية
	المتحف
закры́ть ~	أغلق المدخل
символический ~	بوابة رمزية (باب
	وهمي)
входн о́й	دِخُوْل،مَذَخَل
~о́е сооруже́ние	مبنى الدخول
вывози́ть — вывезти́	1- نَـقَلَ مِن
что?	2۔ صَدَّرَ

выдвигать

выдынгагь	
выдвига́ть —	فَـدُم، أسسَ
вы́двинуть что?	
~ новое учение	أسس مذهبا جنبدا
выде́рживать –	تَحَمَّلَ، صَمَدَ
вы́держать что?	
~ огро́мный вес	تحمل الوزن الضخم
~ упорную борьбу с	صمد في قدّال صروس
завоевателями	مع الغراة
вы́долбить сов. что?	جُو ُفَ
~ могилу в виде колодца	جوف قبرا على شكل
	ښر تجويف
вы́емка	تجويف
~ в скале́	تجويف في الصنفر
вымостить сов. что?	بَلط
вы́мостка	تبليط، تلبيس
мраморная ~	تبليط بالرخام
~ стен	تبليط الجدر ان
выполнение	أدَاء، تَنْفِيذَ، إِثْمَام
~ трудоёмких работ	إتمام الاعمال المضنية
выполня́ть —	1- أدًى، نقَّذ، أَتُمُ
выполнить что?	•
~ определённые обязанности	نفذ مهاما مُحددة
~ ритуа́л	أدى طقسا
	2۔ صنع، نحت
выпуклость ж.	ئئوءِ ــ بُرُوز
выпу́клый	بَـارز ــ نـاتِئ

	выставлять
выража́ть — вы́разить что?	عَبْرَ عَنْ
~ свой чувства	عبر عن مشاعره
выраже́ние	تُعْبِير
живо́е ~	تعبير حي
вы́рванный	مَنْزُوع، مُسْتَاصِل
~ глаз	عين مستأصلة
выреза́ть — вы́резать	1- اقتطعَ من، الْنَزَعَ
что?	بالقطع
~ блоки из скалы	اقتطع الكتل من الصَخر
	2- نْقَشِ، حَقْرَ
выруба́ть— вы́рубить что?	1- شُوَقُ بالقطع 2- نُحُتَ
~ из скалы скульптуру	ے۔ نحت تمثال أبي الهول
сфинкса	من الصخر
вы́рубленн∥ый	1 ـ مُقتَطع، مَـنزُوع
	2_مَنْحُوت، مَنْقُور
~ые в скале гробницы	مقابر منحوتة في الصخر
вырыва́ть – вы́рвать	اقتلع، استأصل،
что?	المشزع
~ свой глаз	اقتلع عينه
высота́	ارتقاع
~ пирами́ды	ارتفاع آلهرم
первоначальная ~	الارتفاع الأصلي
выставля́ть —	1- نزع، أخرج مِن،
выставить что?	خلغ

выстраивать	
	2- عَرَضَ، أَظْهَر
~ статую	عرض تمثالا
выстра́ивать -	بَنْی (مِنْ)، شَبَیْدَ (مِنْ)
выстроить что?	
~ помещение из гранита	بنى بناية من الجر انيت
выступ	ئئوء، بُرُوز
~ рельефа	بروز النقش
~ скал	نوأتئ صخور
высу́шивание	تخفيف
высу́шивать —	جَفَفَ
высушить что?	
~ те́ло на со́лнце	جفف الجسد في الشمس
высыха́ние	تَجُفِيف
~ тру́па	تجفيف الجثة (من
	مراحل عملية التحنيط)
высыха́ть – вы́сохнуть	جَفَّ، نَشِفَ
вытесанный	مَنْحُوت
~ из жёлтого кварцита	تابوت منحوت من
саркофа́г	حجر الكوارنز الأصغر
вытёсывать – вытесать	ثحت
что?	
выходец (мн. выходцы)	مَنْحَدِر من (يَرجع
•	اصله إلى)
~ из Ли́вии	ليبي الأصل

Г, г

га́вань ж. غزال газе́л∥ь *ж*. богиня с рогами ~и إلهة بقرني غزال قرن غزال سوداء مجروش толчёный рог чёрной ~и أُدوات التجميل والزينة) га́лька ме́лкая ~ га́мма гаре́м дворцовый ~ обитательницы ~а царский ~ гармо́ния гарнизо́н вое́нный ~ هِكْتَار: وحْدَة قِيَاس гекта́р المِسَاحة تُسَاوي 10 ألف Гелиопольский ~ бог геометрическ||ий ~ое построение гикососск||ий الغزاة الهكسوس ~ие завоеватели

гиксосы

гиксос ы мн. (ед.	الهكسوس
гиксо́с)	
изгнание ~ов из Египта	طرد الهكسوس من مصر
нашествие ~ов	غزو الهكسوس
ГИ́МН	نشيد
ве́рсии ~а	ر و اُیات النشید
лику́ющий ~	نشيد ابتهالي (احتفالي)
сложить ~ы	وَضَعَ نَشْيِداً ﴾ ألف نشيدا
гипости́ль <i>м</i> .	صالة الأعمدة
гипости́льный зал	صَالَة الأعْمِدَة (بالمَعْبَدِ)
син. гипостиль	(// -//)
гипо́теза	قرض على
гипе	حِص، چَبْ س
крашеный ~	جص ماون جص ماون
ги́псов ый	جِصي، جِنِسي
~ая коло́нна	مرد جصنی عمود جصنی
гирля́нд∥а	صَنَفِيرَةً زَهُور (مِنْ أَنْوَات
a valie	الزَخْرَفة المِعْمَارِية)
украша́ть ~ами	زخرف بضفائر الزهور
главе́нство	سيادة، سَيْطرة، هَيْمُنْة
гладкосторонний	أمُلُس الْجَوَائِب (الْحَوَاف)
глаз (мн. глаза́)	، سن، بهرای (سر.س) عَدُن
верный ~	عین مُخلِصة عین مُخلِصة
вы́колотые ~á	عیں محبصہ عبنان مفقوتان
выразительные ~á	عیدان معودان عینان معیرتان
искусственный ~	عين اصطناعية
nong cornentiation	عین اهنفتاعیہ

	глиняный
лу́нный ~	عين القمر (تُمَثِّل عِين الأله
	حورس اليمني)
миндалеви́дные \sim а́	عينان على شكل اللوزة
оскорблённый ~	عين مُهَانه – عين ذليلة
подведённые ~á	عینان مُحدَّدتًان (بادوات
	الزينة)
подводи́ть ~á	حدَّد الْعينان – رسم
	إطارحول العينين
полузакрытые ~а	عينان نصف مقفلة
поте́рянный ~	عين مفقودة
расставленные ~а	عينان مبتعدتان
ýзкие ~á	عينان ضيقتان
широ́кие ~á	عينان واسعتان
глазни́ца	قرنية العين
пустая ~	قرنية خالية من مقلة العين
глина	طین
глазиро́ванная ~	طين فخاري (طين مُعَالَج
	لصناعة الفخاريات)
жи́дкая ~	طین ذانب
глини́ст∥ый	طيني
~ая земля́	أرض طينية
~ые отложения	رواسب طينية
глиноби́тн∥ый	طيني (مصنوع من الطين
••	وَمُوَادُ آخْرُى)
~ые стены	و ر جدران طینیة
гли́нян∥ый	طينِي، فخّاري
~ые горшки́	حيبي. كري أواني فخارية
1	اوالي مساري

глубина глубина десятиметровая ~ глубо́кий глыб||а ~ы скал كثل صخرية глядя́щий куда? \sim в потоло́к гниение نعفن الجنة ~ трупа أحال دون تعفن الجسد предотвратить ~ тела голов∥а́ رۇوس كېاش бараньи головы коро́вья ~ راس بقرة ر اس اسد львиная ~ нести на ~è حمل فوق ر اسه облегать голову التصق برأس постановка ~ы وضنعية الرأس человеческие головы го́лод годы ~а го́лос (мн. голоса́) ди́вный ~ гонча́рн∥ый ~ые изде́лия ~ круг ~ая печь موقد فخاري

господство rop||á جبل Аравийские горы جبال الصحراء الشرقية Ливийские горы جبال الصحراء الغربية песчаная ~ جبل رملي рукотворные горы جبال من صنع يد الانسان (تعبير مجازي يقصد به склон ∼ы́ гордостіь ж. предмет ~и с ~ью بفخر، بعزة نفس "Горизонт Атона" أفق أتون: الاسم القديم لمدنية تل العمارنة التي انشاها إخناتون كعاصمة جديدة للبلاد، وتعنى بالهيروغليفية آخت أتسون горизонталь ж. город (мн. города) ~ живы́х \sim мёртвых مدنية الموتى (الجبانة) ~ раскинулся на правом امتدت المدنية على الضفة берегу Нила الشرقية لنهر النيل реконструкция ~а إعادة إنشاء المدينة господство سينادة على، سيطرة على ~ над всем Египтом السيطرة على جميع أنحاء

государство	
~ религио́зно-маги́ческого	سيادة العقيدة الدينية المرتبطة
мировоззре́ния	بالسحر
укрепи́ть своё \sim	عَزُزَ سِطرته
госуда́рств∥о	دولية
возникновение ~а	ظهور دولة، نشأة دولة
еди́ное ~	دولة مُوحَدَّة
подъём ~а	نمو الدولة
созда́ние ~а	إقامة دولمة
сосе́дние ~а	دول مجاورة
упроче́ние ~а	تدعيم الدولة
централизованное ~	دولة مركزية
грабёж	سلب، نهب
защитить гробницу от	قام بحماية المقبرة من
~á	السلب (والنهب)
граби́тел∥ь м.	لِص، سَارِق، نَهَّاب
~и гробниц	لصوص المقابر
граби́тельск∥ий	نهبَ،سَلْب
~ие похо́ды	حملات نهب
~ие рабо́ты	أعمال النهب والسلب
гра́бить - огра́бить	نهَبَ، سلب
сов. кого-что?	
гравирова́ть —	حَفْرَ،نفشَ
выгравировать что?	
~ и́мя фарао́на	نقش اسم الفرعون
гравиро́вка	حَفْرِ، ثَقْش
гравиро́вщик	نقَاش
* *	-

гравю́ра	rpex
· pasiopa	نقش غانر (مَخفور)،
Emany and a second	رَسْم محقور
грандио́зность ж.	ضَخَامَة
грандио́зн∥ый	ضَخْم، هَائِل
~ые постройки	بنايات صخمة
гранёный	مُضَلَع
~ ка́мень	حجر مُضلع
грани́т	چڑآنیت
асуа́нский ~	جرانيت أسواني جرانيت أسواني
кра́сный ~	جرانيت أحمر جرانيت أحمر
ро́зовый ~	جرانيت وردي جرانيت وردي
сорт ~а	برري <u>ب</u> نوع الجرانيت
чёрный ~	حرانیت أسود جرانیت أسود
грани́тн∥ый	جرانِيتي، مِنْ الجِرَانِيت
~ые блоки	کتل جرانیتیة کتل جرانیتیة
грани́ц∥а	خد، تُحْم
~ы страны	حدود البلاد
обеспечение границ	عدوه اجدو تأمين الحدود
очерченные ~ы	<u>داین</u> اسر- حدود مرسومهٔ
грань ж.	خلود مرسر۔ حَافَة، حَد
~ пирами́ды	حاله: حواف الهرم
боковые ~и	حواف جانبية حواف جانبية
гра́ция	حواف جالبيه رَشْمَاقَـة، كِيمَاسَة
гребец (мн. гребцы)	
грех	مُجدِف، جَدَّ اف
∙ рсл Искупле́ние ~о́в	إثم، دُنْب
way inicume ~OR	تكنير الذنوب

~	решни	v
1	решпи	Л

расчистка ~ы

грешник عاقب المدنيين покара́ть ~ов гре́шн∥ый души ~ых гримаса гриф ودن يصور مسر مدن المَلكِي لحِمَاية رأس المَلِك) гроб великоле́пный ~ внутренний ~ деревя́нный ~ золото́й ~ наружный ~ сре́дний ~ гробик مَقْبَرَة (الربّة): تَمَثِل гробни́ц∥а عثر على مقبرة найти ~у مقبرة غير مكتملة البناء незавершённая ~ مقبرة سليمة (لم يتم نهب нетронутая ~ محتوياتها) مقبرة تم نهب محتوياتها опустошённая ~ بالكامل مقبرة فخمة пы́шная ∼ تطهير المقبرة

гряда секретная ~ مقبرة سرية собственная ~ مقبرة خاصنة содержимое ~ы محتويات المقبرة труднодоступная ~ ца́рская ~ مقبرة ملكية гробийчи∥ый ~ые рельефы ... نقوش المقبرة грома́дн∥ый ضَدَّم، هَائِل، شَاهِق ~ые картины ~ое сооружение громоздить – خُوَّمَ، رَصَّ загромоздить что? ~ каменные блоки رص كتل حجرية грудь ж. صَنْر، ثذي полная ~ грунт скальный ~ гряда́ горная ~

Д, д

давление	ضنفط
распределить ~ на что-л.	وزع الضبغط على
уменьшить ~ на	قلّل الضغط على الكتل
каменные блоки	الحجرية
чрезмерное ~	ضغطزاند
да́мб∥а	جِسْر (عَائِق لَمَرَكِة
	المِياه)
возвести ~ы	أقام جُسورا
береговые ~ы	جسور مقامة على امتداد
-	ضفاف النهر
дар	هِبَة، عَظِّيَّة
Египет – ~ Нила	مصر هبة النيل
приношение ~ов	تقديم الهبات
разда́ть ~ы́	وزَّغُ الهبات
даровать сов. и несов.	وَهَبَ، مُنْحَ
кому?что?	•
~ царю́ ве́чную жизнь	و هب الخلود للملك
датировать сов. и несов.	اُر ؑ حَ
что?	
датиро́вка	تأريخ
~ событий	تاريخ الاحداث
дверь ж.	بناب
~ в святи́лище	باب مؤدي إلى مقصورة
	العبادة
ло́жная ~	باب و هميي
двойн∥о́й	مُزْدَوْج
••	

	декоративный
∼ы́е две́ри	أبواب مزدوجة
\sim ряд коло́нн	صُفّ مزّدوج من الأعمدة
двор	1_فناء
~ хра́ма	فناء المعيد
откры́тый \sim	فناء مكشوف
пере́дний \sim	فناء أمامي
ско́тный ~	حظيرة مآشية
	2- بلاط، حَاشِيَة
ца́рский ~	بلاط ملكي، حاشية الملك
д воре́ц (<i>мн</i> . дворцы́)	قص
ца́рский ~	سیسر قصر ملکی
це́нтральный ~	قصر رئيسي
дворцо́в∥ый	فَصُرَّ ، تَابِع للقَصر
~ые помещения	غرف القصر
двуцо́лый	. پَچْمَع بَيْن صِفَات
	الجنسين (الذكورة
	والْكُنونَة)
двухме́рн ый	وبيو <u>ر</u> كُيْانِي الْأَبْعَاد
~ое изображение	رنتع ثنائي الأبعاد
де́вушк∥а	و المحادث المح
танцующие ~и	ست. فتیات راقصیات
ю́ная ~	فتيات راغطات فتاه شانة
дека́да	سات الله الله مُدَّة عَشْرَة أَيَّام
декоративн	المقائف
~ые возможности	رحري <i>ي</i> امكانيات زخرفية
~ое искусство	امحالیات رجرانیه فن الزخرفة
	ون الرحرف

декорация	
декора́ция	تُزيين، زَخْرَفَةِ
декори́рованный	مُزيِّن، مُزخْرَف
декори́ровать несов. и	زَيَّـن، زَهْرَف
сов. что?	
декоро́вка	ئزيين، زَخْرَفَة
декре́т	مَرْسِنُوبُم، قَرَار
д ели́ть несов. что? на	قستم
что?	•
~ год на три сезона	قسم السنة إلى ثلاثة مواسم
дѐлопроизво́дство	أغمال كثابية
де́льт∥а	بلتا
~ Ни́ла	دلتا نهر النيل
верховье ~ы	أعالي الدلتا
мно̀горука́вная ~	دلتا كثيرة الغروع
де́мон	مارد، حيوان حرافي
демонстрировать	عَرَضَ، اظهرَ
несов.и сов. что?	
демотическ ий	بيموطيقى
~ое письмо	الكتابة الديموطيقية
дере́вня	فرية
~ мастеров	قرية المرفيين
дерево (мн. деревья)	1- شَجُرَة
оливковое ~	شجرة زيتون
посадить ~	زرع شجرة
TO 20 TO VEY VOO	2- هشب (لا تخمَع)
позолочённое ~	خشب مُذَفَّب

привозное ~ чёрное ~ дереву́шка деревя́нн∥ый ~ая статуя держа́ва великая ~ держать несов. кого-مسك что? ~ в руках что-л. مسك في يديه شيئا ما деспот مُستَبِد، طَاعِيَة استبداد، صفيان деспотизм ~ царя́ استبداد الملك يُظام الْعَدُّ الْعَشْرِي دُون десятеричная непозиционная قيم للمنزلة (نظام حسابي система счёта ابْتَكْرِهِ الْقَدْمَاءِ الْمُصَارِيونِ) ۗ детали мн. تعاصيل мельчайшие ~ أدق التفاصيل отдельные ~ بعض التفاصيل детализа́ция إظهار التقاصيل (في الأعمال القنية) дея́ни∥е غمتل ~я фараона أعمال الفرعون прижизненные ~я человека أعمال الإنسان خلال حياته Джед, столб Джед иер. عَمُود جِد: مِن الرمُوز

الدينية في مصر القديمة

диаде́ма	تًاج (لزينة المرأة)
диаме́тр	قطّر
~ коло́нны	قطر العمود
династи́йн∥ый <i>син.</i>	مَلَكِي (تَابِع للأسْرَة
династический	المَلَكِيَّة)
∼ые пра́здники	أعياد ملكية
династи́ческий	أسرة متكية،متكي
~ режи́м	نظام الحكم الملكى
дина́сти∥я	اسرة ملكية
могущественная ~	اسرة ملكية قوية
нулева́я ~	الأسرة صفر
основа́ние ~и	تأسيس الأسرة الملكية
основа́тель ~и	مؤسس الأسرة الملكية
правитель ~и	حاكم الأسرة الملكية
пра́вящая ~	أسرة حاكمة
смена ~и	تغيير الأسرة الحاكمة
Тинисские ~и син. Раннее	العصر الثيني: العصر
царство	العتيق ويشمل الأسرتان
	الأولى وِالثَّانية)
фарао́ны ~и	حكام الأسرة الملكية
эфемерная ~	اسرة ملكية ضبعيفة
диори́т	دَيوريت: نُوع مِن أَنْوَاع
	الأحْجَارِ الْبُرَكَانِية، وكمان
	يُستَخدم في صنَّع التمَاثِيل
твёрдый ~	ديوريت صلب
Water transfer and the same	Acres and the control of

диадема

твёрдый ~ диори́тов∥ый

~ые орудия

مِنُّ (حَجَر) الْكَيُوريِّ أنوات من النيوريِّت

должностной ~ая статуя تمثال من الديوريت طِفْل رَضِيع дитя́ ср. длина ме́ра ~ы́ длиться - продлиться добродетелів ж. قائمة بفضائل الملك перечень ~ей царя --- -1. اسْتِخْرَاج، تَعْدِين добы́ча استخراج الجرانيت 2- عنيمة، قريسة ~ гранита غنيمة حرب военная ~ ثِقة ب، اغتِماد عَلَى дове́рие اكتسب ثقة الملك завоевать ~ царя أولى ثقة إلى شخص ما оказать ~ кому-л. مُعَاهَدَة، اتَّقَاقِية догово́р عقد معاهدة مع заключить ~ с кем-чем-л. معاهدة سلمية ми́рный ~ معاهدة وثيقة нерушимый ~ التزم بالمعاهدة соблюдать ~ ...مَا قَبْلُ الأسْرَات додинастический عصر ما قبل الأسرات ~ перио́д ...مَا قَبْلُ الثّارِيخُ عصور ما قبل التّاريخ доисторическ||ий ~ие времена وَتُنَى الْبُتُ بِوَثَانِق документировать сов. и несов. что? ...وظيفة должностн∥о́й مُوطف ~о́е лицо́

должность

должность	
~ые обязанности	مهام الوظيفة
до́лжност∥ь <i>ж</i> .	وَظُيْفَةً، مَنْصِب
высокие ~и	مناصب عليا (مرموقة)
занима́ть \sim	شغل منصباً
разли́чные ~и	وظأنف مختلفة
доли́на	وَادِي
~ Ни́ла	وادي النيل وادي النيل
~ расширилась	اتسع الوادي
~ царе́й	و ادى الملوك
~ цари́ц	و ادي الملكات
~ ца́рских гробни́ц	وادي المقابر الملكية
доска́	لُوح، لوحة (مِن الخَشْب)
игральные доски	لوحات الألعاب
доспе́хи мн. (ед. доспе́х)	برغ وخوذة
достигать – достичь	َ ہِوَے ق 1۔ حَقَقَ، ثالَ
чего?	J- ·G1
~ сла́вы	حقق مجدا
	<u>ـــي</u> ـــــــــــــــــــــــــــــــــ
высота статуи достигает	21 بيلغ ارتفاع التمثال 25
25 метров	ریبع ار—ے احسان دید مثر ا
достиженије	سر. إثابة ال
~я строителей	إسجبار إنجازات البنانين
достраивать -	إلجارات البناء ألحمَلَ البناء
достроить что?	احمل البناء
доступ куда?	I.M&** + 44 -
Accidit Kyou:	1- نُحُول، إمْكَاتِية
	المدخول

	дух
жрец имел ~ в святилище	كان يحق للكاهن الدخول
	إلى مقصورة الإلىه
~ в зал	2- مَمَر، مَـنـُقَدْ
	ممر مؤدي إلى قاعة
дочь (мн. дочери)	ابننة
~ царя́	ابنة الملك
мертворождённый ~	جهيضة
драгоце́нност ь ж.	حِلْيَة، جَوْهَرَة
дре́вние ~и	مجو هرات أثرية
драгоце́нн∥ый	نَفِيس ــ تُمِين
~ые камни	أحجار كريمة
древеси́на	لُبُ الْخَشْب
древнееги́петский	مِصْرِي قَدِيم، خَاص
	بالحَضَّارَة الْقِرعَونِية
древне́йший	الأقدّم (عَـهُدا)
дре́вний	قديَم (العَهْد)، عَشِيق
дре́вност∥и <i>мн</i> .	اثارقييمة
~ Еги́пта	أثار مصر القديمة
Высший совет по ~ям	المجلس الأعلى للأثار
Египта	المصرية
дре́вность ж.	قِدَم، تَقَادُم، عَراقَة
Дуат иер.	دُواتِ (العالم الأخـر)
дугообра́зный	مُقوِّس الشَّكُل
дух см. ткж. душа	1- رُوْح
~ вселился в какое-л. тело	سكنت الروح جسدا ما
бессмертный ~	روح خالدة

	душа		
	величать ~	كُرِّ م الروح	
	вселе́ние ~а	يُسكين الروح	
	злы́е ∼и	أرواح شريرة	
	изгна́ние ∼ов	طرد الأرواح	
	отпу́гивать ~ов	خَبُونَفَ الأروّاح، افظع	
		الأدواح	
	творя́щий ~	روح خالقة	
	трансформа́ция ∼а	تُحَوِّلُ الروح	
	челове́ческий ~	روح پش <i>ري</i>	
		2- عَيَق	
	~ древнееги́петской	عيق الحضارة المصبرية	
	цивилиза́ции	القديمة	
	~ истории	عبق التاريخ	
	духо́вн ый	رُوجِي، رُوحَاتِي	
	~ двойни́к	قرين الروح	
	анеиж кв∽	حياة روحانية	
	душ∥а́	َ رُوْح، تَفْس	
	~ возносилась вверх	صنعنت الزوح إلى السماء	
	~ уме́ршего	روح المتوفى	
	вместилище ~и	مسكن الروح	
	воскрешение ~и	بعث الروح	
	восхождение ~и на небо	صنعود الروح إلى السماء	
	заблудшие души	أرواح تانهة	
0	отлетевшая от тела ~	رُوح منفصلة عن الجسد	
	пожрать душу	المتهم الروح	
į.	проклятая ~	روح ملعوني	
	тайнственные души	أروآح خفية	

 душистый

 душистый

 ⇒4смерти

 оне вещества

E, e

египетский ~ жрец كاهن مصدري египто́лог египтоло́гия египтянин (мн. египтяне) древние египтяне القدماء المصريون египтя́нка единобожие وَحْدَانِيُّة، دِيَاتُة التَّوحِيد ввести ~ أدخل ديانة التوحيد единство وحُدّة، الشَّحَاد و وحدة الأرضين – وحدة ~ Двух Земе́ль وبرار قطري البلاد اتحاد الذكر والأنثى ~ мужского и женского нача́л ~ страны́ وحدة البلاد مرتد عن الديانة ، مارق ерети́к

Ж, ж

жанр	فُـنُّ (مِنْ الْفِئُون)
бытово́й ~	فن حياتي
жа́тв∥а	حَصَادُ *
пра́здник ~ы	عيد الحصاد
жгут	ضَفِيرة (من اشكال
	زخرفة الثياب)
кезл	صَّوْلَجَانَ: (مَنز
	السلطة الدِئيُوية والدينية
жёрнов (мн. жернова́)	حَجَر رَحَى، حَجَر
	طاحُون
же́ртв∥а	- ب 1 - قربان
благодарственная ~	آ قربان شکر
перечисление жертв	سرد القرابين
принесение жертв	تقديم القرابين
род жертв	نوع القرآبين
челове́ческие ~ы	قر ابين بشرية: كانت
	تُقَدَّمُ لَنَهِرِ النيلِ (خُرافَة)
	2- ٰضَحِيَّة
∼ы войны́	ضحايا الحرب
жертвенник син. алтарь	مَذْبَح
же́ртвенн∥ый	مَذْبَح <u></u> قُرْپَان، قُرْبَاتِي
∼ые дары́	ند. و. ت قرابین
~ые живо́тные	ر ابين من الحيوانات قرابين من الحيوانات
~ые ритуа́лы	ط قوس القرابين
~ стол	مائدة القرابين
~ая формула	صبغة القرابين

жертвоприношение

طعام القر ابين ~ые яства жертвоприношениие تقديم القرابان، تقدمة кому? القربان ~я богам تقديم القرابين للألهة запретить ~я منع تقديم القرابين сце́ны ~й مناظر تقدمة القرابين челове́ческие ~я تقديم القرابين البشرية жест إيمَاءة، إشارة اليد أيماءة دالة على الياس ~ отча́яния ~ поддержки живописец живопись ж. живо́т بطن مُثَرَ هِلة (من سمات обвисший ~ الفن في المدرسة الأتونية) животн||ое священное ~ حيوان مُقدَس قطيع من الحيوانات стадо ~ых убой ~ых фантастическое ~ жизненность ж. حيوية التمثال المنحوت ~ скульптуры жизн||ь ж. вое́нная ~ земная ~ حياة دنيوية (الدُنيا) мирная ~ мирская ~ син. земная ~ حياة دنيوية

журавль повседневная ~ حياة يومية семейная ~ حياة عائلية стороны ~и مناحي (جوانب) الحياة "Жизнь Обеих Земель" حَيَاة الأرضين (أحد ألقاب مدينة منف القديمة) مسكن жили́щ∥е вечное ~ مسكن أبدي (المقبرة) крестьянские ~а مساكن الفلاحين دهني жирово́й ~ состав مرکب دهنی жрец كاهِن верховный ~ الكاهن الأعلى влиятельный ~ كاهن ذو نفوذ Мемфисские ~ы كهنة منف жре́ческ∥ий ... كَاهِـن، كَهْنُوتي ~ая власть سلطة الكهنة ~ие звания ألقاب كهنوتية жре́честв∥о كَهُنُوت، طبقة разрыв с ~ом Амона жура́вль м.

3<u>, 3</u>

حَـاجِز، رَدِيم، تَـرَاكُم зава́л رَدَمَ على، طُمَرَ зава́ливать – завали́ть что? استيلاء، غزو، احتلال завоевание مُحتّل، غازي، فاتِح завоева́тел∥ь м. طرد الغزاة изгнание ~ей محتل شرس احتل، غزا، فتح свире́пый ~ завоёвать - завоева́ть кого-что? ~ Нубию احتل النوبة لف ب заворачивать завернуть кого-что? ~ тело в ткань لف الجسد بالقماش مُبْهَم، عَامِض зага́дочн∥ый ~ые обстоятельства за́говор загово́рщик ...مَا بَعْدَ المَوْت، ...الآخِرَة загробн||ый الحياه الأخرة ~ая жизнь العالم الأخر ، العالم الغربي ~ый мир مخاطر العالم الآخر опасности ~ого мира رَعْد فِي الْمَعِيشَة зажиточность مَيْسُور الحَال зажи́точн∥ый سكان ميسوري الحال ~ое население

	зал
заимствовать несов.	اقْتَبَس، اسْتَعَار
что?	
~ технику стройтельства	اقتبس تقنية البناء
зака́т	ڠرُوب
~ со́лнца	غروب الشمس
закла́дывать -	سَدَّ ب، أَعْلَقَ ب
заложить что? чем?	
~ вход в гробни́цу	سد مدخل المقبرة بالأحجار
камня́ми	
заклина́ние	تغويذة
магическое ~	تعويذة سحرية
заклина́тель м.	مِشْتَعُودْ، طَارِد الأَرُوَاحِ
	الشبريرة
зал	قاعَةً، صَالَة
~ для бальзами́рования	قاعة التحنيط
~ подноше́ний	صالة القرابين
~ торже́ственных	قاعة الإحتفالات (بالمعبد)
собраний	
гла́вный ~	صالة رئيسية
остальные ~ы	القاعات المتبقية (الآخرى)
пара́дный ~	صالة أمامية
просторный ~	قاعة رحبة، قاعة متسعة
сосе́дний ~	صالة مُجَاورة
экспозиционный ~	قاعة معروضات
замуро́ванн∥ый	مسندود بالحجارة
~ая гробница	مقبرة مدخلها مسدود
	بالحجارة

заостр	ённый
	,

замуро́вываться —	سُدُّ بالحِجَارَة
замурова́ться	· · · · ·
заострённый	مُسنَّن، مُدَبَّب
запа́с	مَخْزُون، احْتِيَاطِي
продово́льственные ~ы	مخزون المواد الغذائية
запа́сник	مَخْزَنُ (أَتَريات)
~и музе́я	مخازن اُلمتحف
за́пах	رَائِحَة
дурны́е ~и	روائح كريهة
запеча́танн∥ый	مختوم
~ые сосу́ды	أواني مختومة
запеча́тывать -	خُتُمْ عَلَى
запеча́тать что?	5 ,
запис ь ж. син. список	سِچِل، قائِمَة
\sim и после́довательности	قوًانه تسلسل فترات الحكم
царствова́ний	الملكية
но́тная ~	نوتة موسيقية
запряжённ∥ый	م رَّ بُوط ُ (بِعَرَبَة)
~ые лошадями боевые	حِيَاد تجر العجلات الحربية
колесницы	
запустение	إخمال
прийти в ~	أهمِلَ
запя́стье	مِعْصَم (اليَدِ)
з а́росли мн. (ед. за́росль)	اذغال،اخراش
за́сух∥а	<u>قحٰط</u> ، جَـقاف
пострадать от ~и	عاني من الجفاف

	защита_
затопление	عمر، إغراق
затопля́ть — затопи́ть	غَمَرَ، أَغْرَقَ
что?	
~ земли́	أغرقٍ الأراضِي
затыка́ть - заткну́ть	سَـدً، دَسُّ "
что?	. * 4 * 4
заупоко́йн∥ый <i>син.</i>	جَنْائِزي
погреба́льный	- **! :
~ культ	معبد جنائزي ادوات جنائزية
~ые предметы	الوات جارية مُختَّل، غازي
захва́тчик	- عصص: حدري 1- دَفــن
захороне́ние	1- سين 2- مَدفَن، مَقْبَرَة
	ے۔ منص، معبرہ حَمَٰل
зача́тие	-
~ Иси́ды	حمل ایزیس (لمولودها حورس)
	الْجَبَ
зачать сов. Кого?	خَيْطْ، رَفَا
зашивать — зашить	
что?	خيط الجرح
~ ра́ну	حِمَايَة، دِفاع
защита	حِمَاية البيت من الأرواح حماية البيت من الأرواح
~ до́ма от злых ду́хов	الشريرة
	حماية المومياء
~ му́мий	حماية أمنة
надёжная ~	•

_3везда	
защи́тник ~ ми́ра ~ му́мии защи́тница ~ бере́менных же́нщин и	خامِي، مُدافِع حامي العالم حامي المومياء حامية، مُدافِعة حامية النساء الحوامل
дете́й защища́ть— защити́ть <i>кого-что?</i> ~ гробни́цу от	والأطفال حَمَى، وَقَى، دَافَعَ عَنْ
оскверне́ния звезда́ (<i>мн.</i> звёзды) негаси́мые звёзды	حمى المقبرة من التدنيس شجمة نجوم دائمة المسطوع
звер∥ь м. кру́пный ~ укрощённые ~и хи́щный ~	وَحُشْ وحش ضخم وحوش مُسْئَلَسة وحش مفترس
земледе́лец (<i>мн.</i> земледе́льцы) наказа́ние земледе́льцев земледе́лие	مُزَارع، فَلاح عقاب الفلاحين
ороси́тельное ~ земл∥я́ обме́р ~и	زراغة الري الزراعي أرض مسح الأرض (قياس
озаря́ть ~ю поднима́ющаяся ~	مسلحة الأرض) أضاء الأرض أرض بارزة

знать зерно́ حُبُوب، غِلال засе́янное ~ حبوب مبذورة насыпать ~ куда-л. بَدْرَ الحبوب посевное ~ حبوب البَذر размол ~а طخن الحبوب مَطْحَنَّة حُبُوب: آلة بدانية зернотёрка لِطحن الحِبُوب، وكانت تصنع من الحجر зернохранилище مَحْزَن الغِلال 3,110 вселенское ~ الشر الكوني (في الكون) змей شُعْبَان (حُرَافِي فِي الأساطير المصرية القديمة) ثعبان برأسين двугла́вый ثعبان مجئح крылатый знак عَلامَة، إشارة، رَمْز ~и египетского письма علامات الكتابة المصرية ~и царской власти رموز السلطة الملكية звуковой ~ علامة صوتية рисуночный ~ علامة تصويرية علامات مستخدمة употребительные ~и إشارة إلى عطف الفرعون в ~ милости фараона знатнейшие люди أشئراف البلاد страны́ سُبَلاء، أشراف знат||ь ж. жилища ~и مساكن النبلاء

значение

значение	
значение	أهمية
име́ть ~	اكتسب أهمية
политическое ~	أهمية سياسية
значи ться несов. где?	سُجِّل في، كان مُسجَّلا ً
его имя ~лось на камнях	سُجِّل اسمه على الأحجار
зо́дчество син. архитектура	عِمَارَة، فَنْ العِمَارَة
гражданское ~	عمارة مدنية
погреба́льное ~	عمارة جنزية
религио́зное ~	عمارة دينية
зо́дчий	مُهنَدِس مِعْمَسادِي
~ фарао́на	المهندس المعماري للفرعون
зола́	رَمَساد
зо́лото	دُهَـب
~ в слитках	سبائك ذهب
листово́е ~	الواح الذهب، صفانح
	الذهب
лито́е ~	ذهب مسبوك
пресловутое ~ фараонов	ذهب الفراعنة المزعوم
суса́льное ~	رقائق ذهبية
це́льное ~	سبيكة ذهب
чистое ~	ذهب خالص
золот∥о́й	دُهَبِي، مِنْ الدُهَبِ
~а́я плёнка	طبقة رقيقة من الذهب
~ые украшения	حُلِي ذهبية
зо́на	منتطقة
затопля́емая ~	منطقة غارقة

зубчатый зубчатый مُستَثْن -ая стена́

И, и

أيارو: حقول أوزيريس
التِي تُمَثِّل جَنِهُ الخَاوِد
حقول أيارو
مثل أعلى
المثل الأعلى للأنوثة
والأمومة
مِثْ الْبِيَّةُ (اتجاه فني)
1. رَمْزُ كِتَّابِي
2. صُورَةُ مُعَيْرِة
صَنْم، وَتُن
عِبَادِةُ الْأَصْنَام
هِیْراَطِیقِی ۱
الكتابة الهيراطيقية
رمز هیروغلی فی رمز هیروغلی فی
عمود هيروغليفي
فسر الرموز الهيروغليفية
مُخَصِّص الرَمُز
الهيرُوعُلِيفي
هِيْرُوعْلِيَفِي
الكتابة الهيروغليفية
توقيع بالرموز الهيرو غليفية
سطر هیروغلیفی
نصوص هيروغليفية
مُتَخْصِّص فَي قَوَاعَد
اللغة الهيروغليفية

изначальный

فَانِض، زيادَة избыток (мн. избытки) فانض المواد الغذانية ~ пищевых продуктов تِمثال، نصب извая́ние ...مِنْ الحَجَر الجِيرِي известко́в∥ый ~ые плиты ألواح من الحجر الجيري известня́к **حَجَر جِيري** حجر جيري ابيض бе́лый ~ раскрашеный ~ حجر جيري مُلوَّن извест||ь ж. چیر، کِلس حَرَقَ الجَيرِ أَخْرَجَ، سَحَبَ مِن обжи́г ~и извлекать - извлечь что? из чего? أخرج الأعضاء الداخلية ~ внутренние органы из извлечение إخراج، سكب طرف سرير (مِنْ نَاحِيَة изголо́вье изгонять - изгнать кого-что? طرد الأرواح الشريرة مُنتشج ~ злых духов изде́ли∥е кожаные ~я أرّلِي، أوّلي، بدَائِي المحيط الأزلي изнача́льный ~ океан син. первобытный во́дный хао́с التسل الأزلى ~ холм

изображать

изоби́ловать *несов*. كُثر (فيه)، توافر (به) чем? \sim та́йнами مُكتنف (مُحَاط) بالأسرار изобража́ть – رَسَمَ، صَوَّرَ изобразить кого-что? изображени||е 1- رَسْم، تَصْنُورُير ~ птиц и растений تصوير الطيور والنباتات жи́вость ~а حيوية التصوير настенное ~ الرسم على الجدران тща́тельное ~ تصوير مُفْصَلُ выпуклое ~ رسم بارز живописное ~ رسم بديع، رسم رانع полоса́ ~й نطاق الرسومات (الصور) примитивное ~ رسم بدائي статуа́рное ~ تمثال (منحوت) целостность ~я تكامل أوحدة) الرسم изобразительный تَصُويري، تَغْيري изоли́ровать сов. и عَزَلَ، فَصَلَ несов. Кого-что? изоля́ция عُزلة، الفِصال географическая ~ عزلة جغرافية политическая ~ عزلة سياسية изречение изящество ~ форм и линий أناقة الاشكال والخطوط

	кми
изя́щн∥ый	رَانِع، جَمِيل، أَتِيق
~ые коло́нны	أعمدة رائعة
ил	طملي، غرين
гли́нистый ~	طمي طيني
ни́льский ~	طمي النيل
слой ~а	طبقة طمي
Илиа́да	ا لإلياذة (ملحمة شعرية
	إغريقية)
имение син. поместье	ضياعة
име́ть несов. кого-что?	امُثلَك، استَحوَدُ على
\sim небольши́е земе́льные	امتلك قطع أراضي صغيرة
наде́лы	
~ ме́сто	تمتع بمكانة
~ широ́кое	حظى بانتشار واسع
распространение	
~ це́лью что? или инф.?	هَدَفَ إلى
имита́ция	مُحَاكَاةٍ، تُقْلِيد
имити́ровать <i>несов.</i>	حَاكَى، قلـد ً
что?	
и́мя (мн. имена́)	امنم
ли́чное ~	اسم خاص
магическое ~	اسم سحري
носитель имени кого-л.	حامل اسم
сокращённое ~	اسم مُختُصبَر
стереть имя царицы	محا اسم الملكة
упоминание имени	ذِكر اسم المتوفي
уме́ршего	

индивидуализм		
Хо́рово ~	الاسم الحوري (اسم	
индивидуали́зм	النتويج) قرديـــة، بَّـقــر ُد (اتجاه	
инкрустация	فني) ثرمبيع، ثط بيم مَدَّ مَنَّ مَا يَّا مَا	
инкрустировать сов. и несов. что? чем?	رَصِّعَ، طعمَ	
~ глаза́ бро́нзой	رصع العينين بالبرونز	
инозе́мі ец (мн. инозе́мцы)	اُجْنبِي، دَخِيلَ، غَازَي	
приход ~цев	قدوم الغزاة	
инозе́мн∥ый	اجنبي، دُخِيل	
~ое завоевание	غزو (احتلال) اجنبي	
~ая страна	باد آجنبی	
инструме́нт син. ору́дие	أَذَاةً، آلَةً	
музыка́льный ~	آلة موسيقية	
ре́жущий ~	أداة قاطعة	
ипоста́сь <i>м</i> .	عِضُو فِي أَحْدُ مُجَامِع	
восемь ипостасей	الآلِهَـة أعضاء الثامون الألهي	
гла́вного бо́га	•	
ирригацио́нн∥ый	الرَيْ	
~ая систе́ма		
~ые сооружения	نظام الَري منشأت الري	
иррига́ция	رَيُ	

	исторический
искатель м.	باحث
\sim сокро́вищ	احث عن الكنوز
иску́сств∥о	ئىن
вид ~а	_ نوع الفن _ نوع فني
вое́нное ~	ري في في المرب فن الحرب
изобрази́тельное ~	ن . فن النّصوير
развитое ~	ن فن مُتَقَدِّم – فن مُتَطور
скульпту́рное ~	فن النحث
ювели́рное ~	ن فن الصياغة
испо́льзование	اسْتِخْذَام، اسْتِغْمَال
\sim ка́мня	استغدام الحجر
испо́льзовать сов. и	استُثَخَذُمَ، اسْتَعْمَلَ
несов. кого-что?	-
~ скарабеев в качестве	استخدم الجعارين كطلاسم
талисма́нов	, 5
иссле́дователь м.	بَاحِث عِلْمِي
иссле́довать сов. и	بُحَثَ فِيَ، دُرِسَ
несов. кого-что?	ب بي ,
истлевать – истлеть	1- فْنِيَ، ثَلْفَ
	- 2- تُحَوَّلُ إلى رَّمَاد
историк	2- <u>— و ن بى د</u> مُؤرَّخ
древнеегреческий ~	مورے مُؤرخ يوناني قديم
истори́ческ∥ий	
~ое развитие	ئاريخي تطور تاريخي
~ие све́дения	نطور ناريخي معلومات تاريخية
~ая ценность	معلومات دریحیه قیمة تاریخیة
	قيمه دار يحيه

история

историчность ж. ~ событий исто́рия ئاريخ تاريخ الأهرامات العظيمة ~ великих пирамид تَّارِيخِ العالمِ 1- عَ**ينِ، يَنْبُوع**ِ мирова́я ~ источник 2۔ مَصْدَر ~ бытия́ مصدر الوجود (الكون) مصدر الحياة ~ жи́зни документальный ~ مصدر وثانقي مصدر مادي إبْراء، شيفاء материальный ~ исцеление

К, к

Ка <i>иер. син.</i> двойник	الكًا (القرين)
служи́тель ~	خادم الكا
Ка́дешск∥ий	قادش (مَدِينَة سُوريَّة)
~ая битва	معركة قــادُش
каза́рма	تُكُنَّة عَسْكَرية
казн∥а́	خِزائـة
управля́ющий ~о́й	رنيس الخزانة
царская ~	خزانة ملكية
казначе́й	أمين الخِزَائـة
калази́рис	زّى النِساء التَّقْلِيدِي:
	عُبَارة عَنْ تُوب طُويل
	ضيّق
календа́рь	تقويم
каме́дь ж.	ت غری م صَمْغ
камени́ст∥ый	حَجَري، مَلِئ بِالأَحْجَارِ
ка́менн∥ый	حَجَري، من الحَجَر
~ая постройка	بناية حجرية
камено́ломня	مُحْجَر
район каменоломен	منطقة محاجر
каменотёс	قاطع الحِجَارَة
ка́м∥ень м. (мн. ка́мни)	خَبَر
верхние ~ни	احجار علوية
нагревать ~	سَخُن الحَجَر
обработка ~ня	معالجة الحجر
о́стрый ~	حجر حاد
отколо́тый ~	حجر مشفوق
	- '

камера Розеттский ~ حجر رشيد точи́льный ~ حجر المِسن، مِشْحَد: كان الأدوات القاطعة транспортировка ~ней عملية نقل الأحجار Камень БенБен м. **حَجَر بِن بِن:** حَجَر مُدَبِّب دُو شَكُلُ هَرَمِي اسْتُمَدَ مِنْهُ الْقُدَمَاء المِصْرِيون الشَّكُلُ الهَرَمِي المَقْبَرَة عُرِفَةً، حُجْرَةً ка́мер∥а заполненная саркофагами ~ погребальная ~ غرفة الدفن подземная ~ حجرة أسفل الأرض расположение ~ы موقع (مكان) الغرفة царская ~ камнемёт مِقلاع الحِجَارة (آلة حَرْبِيَة أَنبِيمَة تَقُوم بِقَذَف الحِجَارة لمسَافات غير بَعِيدَة) кампани я син. поход вое́нные ~и حملات عسكرية камы́ш поля́ ∼а́ حقول القصيب кана́л قناة قناة تصريف مياه во̀доотво́дный ~ обво́дный ~ قناة الوصل، قناة التحويل прорытие ~ов شق قنوات

	карниз
проры́тый	قناة محفورة
кана́т	حَبْل
плетёный \sim	حبل مضفور
канифо́ль ж.	صَمَعُ الصَّــتُـويَرِ (مِن
•	مَوَادُ التَّحْنِيطُ)
каннелю́ра	عَمُود دُو قُنُوات (كما في
•	معبد الكرنك والدير البحري)
кано́н	قَانُونُ عَامَ، قَاعِدَةً `
кано́пы иер. (ед.	الأوَانِي الكَانُوبِية،
канопа)	أوَانِي ٱلْأَحْشَاء
капе́лла	مُصَلَّتي (مَعْنَى مَجَازِي
	يُقصد به مَقَصنُورة الْعِبَادَة
	أو قدس الأقداس)
капите́л∥ь <i>ж</i> .	تُنَاج (الْعَمُود)
~и коло́нн	تيجان الأعمدة
кубическая ~	تأج مكعب الشكل
лотосовидная ~	تاج على شكل زهرة
	اللوتس
растительная ~	ناج دو زخرفة نباتية
ка́ра	عِفَّاب، جَزَاء
карава́н	قافِلة
торго́вые ~ы	قوافل تجارية
карава́нный	قافِلة
~ путь	طريق القوافل
карать – покарать кого?	رین ر ـ عَاقَٰبَ
карни́з	غرنیش، افریز کرنیش، افریز
•	, -

картина	
потоло́чный ~	كُرنِيش السقف
карти́н∥а	لوخة
~ы военных побед	لوحات الانتصارات الحربية
карту́ш	خْرُطُوش: شَكَل هَلْنَسِي
	بَيْضَاوي يَضِمُ اسْم الْمَلِك
карье́р	حُفْرَة مَكْشُوفة
ка́ссия	كَسَاسِيَا (نُوع مِن القِرْفة،
	وكمانَ يُستخَدَم فِي التَّحْنِيط)
катафа́лк	نعش، منصَّة تَابُوت
	المُتَّوَقَى
качаться несов.	اهْتَرْ، تَثْبُنْبَ
квадра́т	مُربَّع
промежу́точный \sim	مربع فاصل
квадра́тн∥ый	مُرَبِّع
~ая мастаба	مصطبة مربعة
кварта́л	حَسي
жилы́е ~ы	احيآء سكنية
рабочий ~	حي العمال
кварц	کُوَارِیّز، مَـرُو (حَجَر
	نِصنف گریم شقاف)
прозра́чный ~	كوارتز شفاف
ква́рцевый	من الكواريز
~ песок	رمل الكوارتز (كان
	يُستُخْدَم في صيئاعة الفَخَّار
	والخَزَف)

	кладка
кварци́т	گُوارتِزَيت (نوع من
	الصغور)
кера́мик а	1- صناعة الفَخَّار،
	صيناعة الخزف
	2- فَخَارِيًات، خَزَفِيَّات
оско́лки ~и	كسرات الفخار
керамическ ий	خَزَفِي، فخَارِي
~ие сосу́ды	أواني خزفية
~ие изделия	خزفیات
Кемет иер.	يعيت: أحَد أسْمَاء مِصْر
•	القديمة ، ويَعنِي الأرض
	السُّودَاء (وَادِي النِيل)
кинжа́л	خثجَر
кирпи́ч	طوب
~-сыре́ц	طوب لبن
гли́няный ~	طوب طيني
необожжённый ~	طوب نئ، طوب لبن
обожжённый ~	أجر، طوب محروق
сушёный ~	طوب مُجَنَّف
кирпи́чный	1- مَبْنِي مِن الطوب
	2- طُوبِي (اللون)
ки́сточк а	عَصَا الْكِتَابَة
запасные ~и	عِصبي احتياطية
кла́дка	1- رَصْ، عَمَلية البِنَّاء
	2- يٽاء (جزء من بناية)
каменная ~	بناء حجري
· ·	

кладовая кладова́я кларне́т кларнетист клафт غِطاء رَأس مِنْ القُمَاش клинок (мн. клинки) ~ копья́ نصل الرمح ~ меча́ نصل السيف клинописный مخطوط بالكِتَابَة الكِتَابَة المسمارية клинопись ж. ключ жи́зни مقشاح الحَيَاة держать в руках ~ حمل في يديه مفتاح الحياة свисающий ~ Книга Мёртвых كِشَابِ الْمُوثَى княжеств о распасться на ~а انقسم إلى إمارات коали́ция تحالف، انتلاف ко́бра كُوبُرَا (حَيَوَان مُقدس) ~ раздула шею نفخت الكوبرا رقبتها ~ обнажала كشفت الكوبرا عن أنيابها смертоносные зубы الممينة (السامة) извивающая ~

	колодец
ковче́г	صَنْدُوق كَبِيرٍ، مَقْصُورَة
	(لحِقظ المُقتَنيَات المَلِكِية)
\sim для кано́п	مقصورة الأواني الكانوبية
ко́ж а	چلد، بَشَرَة
~ му́мии	جلد المومياء
цвет ~и	لون البشرة
ко́жан∥ый	جلدي، مِن الجلد
~ые сандалии	نعال جلْديّة
колду́н	سباجر
колду́нья	ستاجرة
колесница	عَجَلَةٌ، عَرَبَة
~ для охо́ты	عجلة صيد
боевая ~	عجلة حربية
применение боевых	استخدام العجلات الحربية
колесни́ц	
триумфальная ~	عجلة النصر
колёсный	عَجَلة، عَرَبَة
~ тра́нспорт	النَقِل بعربات (تجرها
	الخيول)
коллекция	مجموعة
музейная ~	مجموعة المتحف (مقتنيات
	المتحف)
коло́д∥ец (мн. коло́дцы)	يثر
глубо́кий ~	بئر عميق
на дне ~ца	في قاع البئر
погребальный ~	بئر الدفن
колониет	مُسنتفير

кинском

KNHCICON	
коло́ния	مُستَعْمَرة
колонн а см. ткж.	عَمُود: عُنْصُر مِعْمَارِي
столб	وزُخْرُ فِي ذو شَكَلُ مُسْتَدِير
ба́за ~ы	قاعدة العمود
обра́мленный ∼ами	محاط بالأعمدة
пальмообра́зная \sim	عمود نخيلي (على شكل
	نخلة)
ко̀локолообра̀зная ~	عمود ناقوسي (على شكل
	زهرة البردي المتفتحة)
лотосообразная ~	عمود اللوتس (على شكل
	ز هرة اللوتس)
ряд коло́нн	صنف أعمدة
ствол ∼ы	جذع العمود
тип ∼ы	نوع العمود
укра́шенная ~	عمود مُزَخْرَف
Хатхорическая ~	عمود حنحور: عمود ذو
	تاج منقوش عليه صورة
	الإلهة حتحور بهينة بشرية
	وقرني بقرة
колоннада	صَف أَعْمِدة
коло́ее	تِمْثَال (ضَخَم)
~ы Мемнона	تمثالا ممثون
колосса́льн∥ый	ضَخْم، هَائِل
~ая статуя	تمثال ضخم
колы́бель ж.	مَهْد
~ древнейшей	مهد أقدم حضارة في العالم
цивилизации ми́ра	

	контакт
кольцо́ (мн. ко́льца)	1. حَلِقَةً، دَائِرَة
	2. څاتِم
носи́ть ~	ارتدی خاتما
обруча́льное \sim	خاتم الزواج
ца́рское ~	خاتم ملکی غرفة، حُجرة
комната син. камера	غرقة، حُجْرَة
боковая ~	غرفة جانبية
о́бщая ∼	غرفة جلوس
пара́дная, пере́дняя \sim	غرفة أمامية
роди́льная ~	حجرة الولادة (الإلهية
	بالمعبد)
сме́жная ∼	غرفة مُجَاوِرة
ко́мплекс	مَجْمُوعَة، وحْدَة
архитекту́рный \sim	وحدة معمارية
пирами́дный \sim	مجموعة هرمية
компози́ци я	1۔ ثکوین، ترکیب
	2- عَمَل فَني
насыпенность ~и	تشبع العمل الفني
деталями	بالتفاصيل
ко̀нево́дство	تربية الخيل
ко́нница	سلاح الخيّالية
конструкция	تَصميم، تَركِيب
~ пирами́ды	تصميم الهرم
конта́кт	اتِّصنالْ
~ ме́жду двумя́ ми́рами	اتصال بين العالمين (بين
	الدنيا و العالم الآخر)
	(5) 3 .

контраст

контраст	
контраст	تَبَايُن، اخْتِلاف
~ ме́жду изображе́ниями	التباين بين رسومات
людей и животных	الأشخاص والحيوانات
контра́стн∥ый	مُتَبَايِن، مُخْتَلِف
~ые цвета́	ألوان متباينة
ко́нтур	مُحِيْطُ (شَكُل)، كَنْتُور
~ глаз	محيط العينين
рельеф с углублённым ~ом	نقش ذو رسم محیطی غائر
сму́тный ~	محيط شكل مبهم
ко́нус	مَحْرُوط (شكل مَحْرُوطِي)
конфликт	بْزَاع، صِرَاع
вступить в ~ с кем-л.	دخل في نزاع مع شخص ما
о́стрый ∼	نزاع حاد
коню́шня	إسطبل خيل
копе́йщик	رَامِي الْرُمْح
щитоно́сные ~и	رُمَاة رمِاح حاملون دروع
	واقبية
ко́пия	نُسْخُة
~ статуи	نسخة التمثال
то́чная ~	نسخة طبق الأصل
ко́птск∥ий	قِبْطِي
~ое письмо	الكتابة القبطية
копы́то	حَافِر (الحَيَوَان)
копьё	رننح
кораблекруше́ние	تُحَطِّم سَفِينَة .
кораблестрое́ние	بناء (صنّاعَة) السُفُن

	корпус
кораблестройтель м.	بَانِي (صنانِع) سنڤڻ
кора́бль м.	سَفِينَةُ
кормово́й	موخرة سفينة
коро́в∥а	بَقَرَة (حَيَوان مُقدَّس)
доить ~у	حُلبَ بِقُرِة
пить молоко́ из вы́мени ~ы	شرب اللبن من ضرّع البقرة
коро́н∥а	تباج (السلطة)، فكنسسوة
белая ~ Верхнего Египта	التاج الأبيض (تاج
	الجنوب)
двойна́я ~	تاج مزدوج (تاج توحید
	قطري مصر)
красная ~ Нижнего Египта	التاج الأحمر (تاج الشمال)
надеть ~у	ار تدى ناجا
корона́ци я	ثثويج
день ~и царя́	يوم تتويج الملك
коро́нный	ــــــــــــــــــــــــــــــــــــــ
~ зал	قاعة النتويج
короно́ванный	مُثُقُّ ج
короновать сов. и несов.	مُتُوِ ؑج تُو جَ
кого?	•
~ себя фараоном	توج نفسه فرعونا على البلاد
корпус	1- هَيْكُل، جِسْم
~ корабля́	ميكل السفينة
	2 ـ چناح، بناية
ступенчатый ~	بناية مُذرَجة
	-J -J

кортопки	
корточки ~ Амо́на	3- فرقة عَسْكَريّة
Timona	د برف مستريد فرقة أمون: إحدى فرق
	هرف امون: الحدى قرق جيش رمسيس الثاني التي
	جيس رئسيس الحالي التي شاركت في معركة قادش
ко́рточк∥и <i>мн</i> .	سارحت في معرف عالس قر قُصنَاء
на ~ах	•
	في وضع الڤرقصاء
садиться на ~	جلس في وضع القرفصاء
ко́ршун	طائر الحِدَأة (الحِدَايَـة)
коса́	1- مَنْجَل
	2- ضَفِيرة شَغر
коси́чка	ضَفِيرَة شُعُر (صَغِيرة)
космети́ческ∥ий	تَجْميل (زينة للمراة)
~ие сме́си	خلطات (مركبات) التجميل
~ие сре́дства	أدوات التّجميل (الزينة)
космогонический	نشناة الكُونَ
~ миф	أسطورة نشأة الكون
космогония	مَدُّهَبُ نَشْأَةً الكُونَ،
	نظرية خلق الكون
Мемфисская ~	نظریة منف فی نشأة
•	للكون الكون ال
кость ж.	بيون <u>ءَ ظ</u>
кость ж. Котлова́н	
	حُقْرَة الأسماس (لبنائية)
кра́вчий	مُعِد المَاندَة: الخَادِم
	الذي يُعِد مَائِدة الطعَام

	крепость
краситель м.	صَنِبْغَةً (مِنْ أَدُوَاتُ الزينَة
	والشجميل)
растительный ~	صبغة نباتية
кра́ск∥а	لونن، طِلاءِ
~и хорошо сохранились	ظلت الألوان في حالة
	<u>-</u> جيدة
водяные ~и	ألوان مانية
минеральные ~и	الوان طبيعية
разнообразие красок	تباين الألوان
я́ркие ~и	ألوان زاهية
краснозём	تربَّة (ارض) حَمْرَاء:
-	تعبير مجاري يُقصد به
	الصندراء
кра́шен∥ый	مُلُونُ، مَصَيُّوغ
~ая шерсть	صوف ملون
крепи́∥ться несов.	تُنبِّتَ یہ (او عَلی)، تُمَ
к чему? или на что?	تثبیته به (أو عَلَى)
деревянная рама ~лась на	كان يتم تثبيت الإطار
ножки	الخشبي على قوائم
па́рус ∼лся к ма́чте	كان يتم تثبيت الشراع
	بسارية السفينة
крепостной	حِصْن، قِلْعَة
кре́пост∥ь ж.	حِصَن، قلعَة
бесчисленные ~и	حصون لا حصر لها

защита ~и знаменитая ~ оборонительная ~ حماية القلعة

кресло	
овладе́ние ~ью	استيلاء (احتلال) قلعة
пограни́чная ~	قلعة حدودية
кре́сло	گرسیی (بمساند
	للذراعينُ والظهر)
~-носилки син. паланкин	کرسی محمول
церемониальное ~	كرسي الاحتفالات
крестья́нин (мн.	فُلَاحٌ
Крестьяне)	•
крестья́нка	فلاحة
криптогра́фия	كِتَابَة سِريَّـة
критя́не (ед. критя́нин)	سَنُكُان جَزَيْرة كِريت
кровля	ستقيقة
плоская ~	سقيفة مُسَطحة
кро́мка	حَافة
~ воды́	حافة المياه
~ пусты́ни	حافة الصحراء
круг	دَائِسرَة، حَلَقة
кру́глый	دَائِسرَی، مُستُّدِیر
крыла́тый	مُجَنَّح
~ со́лнечный диск	أرض الشَّمْس المُجَنَّح:
	اسم أسطورة مصرية
	قدييمة وكمآن أيضاً رَمْزا
_	للإله خورس
кры ло́ (<i>мн</i> . кры́лья)	چناح (طائر)
крылья силы	أجنحة القوة
изо́гнутое ~	جناح مقوس

культ обрести крылья امتلك جناحين расправить крылья بسط جناحيه соколиные крылья кры́тый ~ зал قاعة مسقوفة سَطح، سَلف кры́ша سقف الصرح ~ пилона остроконечная ~ سقف مُدَبِّب (الأطراف) кры́шка غطاء (شنن) ~ саркофага غطاء تأبوت разбитая ~ غطاء مكسور (مُحَطّم) крю́к خطاف خطاف معدني металлический ~ крюч|ок (мн. крючки) خُطَاف (صنغير)، صِئَّارة рыболо́вные ~ки́ صيدًارة ألصيد مترمكعب кубометр кувшин ابریق، نورق ~ для масла إبريق الزيت ~ с носиком إبريق نو مقبض عِبَادَة ــ تَقْدِيس культ ~ бо́га عبادة الإله ~ живо́тных تقديس الحيوانات возродить ~ أحيا عبادة соблюдение ~а أداء العبادة учредить ~ أسس عبادة центр ~а مركز العبادة

культура

культов||ый
~ое помещение
~ые сюжеты
~ые требования
культур||а
материальная ~
первобытная ~

зерновы́е ~ы ку́пол курга́н ... عَبَادَةَ، ... تَقْدِيسِ
قَاعَة (مقصورة) العبادة
موضوعات العبادة
منطلبات العبادة
1- شَقَاقَة، مَكْنِينَة
ثقافة مادية
ثقافة بدائية، ثقافة فطرية
غلال
2- ثَبَات مَزْرُوعِ
غلال
قبّة
مُثَلِّهُ المُقَايِرة الرِّية؛ ثوع
مِن المَقَايِر التَشْرَ فِي
مختلف بلاد العالم، ومِنْهَا
المَرْمي المَقَايِرة الفِراعَونِية

Л, л

лабири́нт مشاه، تِسه ~ы пирами́ды ла́дан ла́данов∥ый ~ые деревья ландша́фт 2- صُورة مَنْظُر طبيعي كَف، رَاحَة اليَد ладо́нь ж. крошечная ~ كف ضنيلة (صغيرة جدا) ладья́ مَرْكَب (شيراعِي مُقدّس) مركب جنزي مركب الشمس погребальная ~ солнечная ~ لازُورد: حَجَر كَريم ازرَق лазури́т لازُوري، ازْرَق سَمَاوي лазу́рный مِخْلب، قدم (حَيوَان) ла́п||а львиные ~ы صَنْدُوق (مُزّخرَف لحفظ лар||éц (мн. ларцы́) الأشياء الثمينة) صناديق أنبقة изя́щные ~цы́ расписной ~ صندوق مزخرف **خِزَانَةً، صَنْئُوق** (خَشَبِي ларь м. كبير نو غطاء) گوخ، عشــة عشش الفقراء лачу́г∥а ~и бедняков

Hofi wee	
лебёдка	
лебёдка	آلِـةُ رَفِـع، مِرفَاع
примитивная ~	آلة رفع بدائية
леге́нда о ком-чём?	استطورة
~ о проклятии фарао́нов	اسطورة لعنة الفراعنة
~ гласи́т, что	تذكر الأسطورة أن
легенда́рн∥ый	اِسْطُورِي، خُرَافِي
~ зо́дчий Имхо́теп	المهندس المعماري
•	الإسطوري إيمحتب
∼ая цари́ца	ملكة إسطورية ملكة إسطورية
лён	ـــــــ ، روي <u>گ</u> ان
ле́нта	<u>۔۔</u> شَریط
золота́я ∼	<u>سری</u> شریط ذهبی
лепесток (мн. лепестки)	سريط اسبي بَثْنَة، وَرَقَة زَهْرَة
лепить несов. кого-что?	
recos. kozo-ymo?	شَكَل، صَنْعَ (من مادة لينة
лес (мн. леса́)	مثل الطين)
siee (Mr. neca)	1- غابَة
von of i v	2- حُسُب (لاتجمع)
корабельный ~	خشب بناء السفن
строевой ~	خشب البناء
ле́стница	ستلم
высеченная в скале ~	سلم منحوت في الصنخر
крутая ~	سلم شديد الإنحدار
летописец (мн.	مُدَوَّن تُواريخ (الأحْدَاث)
летопи́сцы)	, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
ли́га	حلف، عُصنيَة

~ островитя́н

	лоб
лик	وَجُنَّهُ (إِلَّهُ)، صُورة (إِلَّهُ)
~и бого́в	وجوه الألهة
ли́ния	خط
конту́рная ~	خط مُحِيطي
ло́маная ~	خط مُنگسِر "
пряма́я ~	خط مُسْتَقِيم
лист (мн. листья)	وَرَ فَـهُ (نبات)
~ья ло́тоса	أوراق زهرة اللوتس
па́льмовые ~ья	أوراق النخيل
литерату́ра	1- أَدَب
	2- مُوَّلِقات أَدَبِية
лицо́	وَجْه
бородатое ~	وجه نو لحية
же́нское ~	وجه إمرأة
мужское ~	وجه رجل
обезображенное	وجه مُشْوَّه
одинаковое ~	وجه مشابه، وجه مماثل
превосходно выполненное ~	وجه منحوت ببراعة
строгое ~	وجه صارم
ю́ношеское ~	وجه شاپ
личность ж.	شنخصية
божественная ~ фараона	سخصية الفرعون الإلهية
незауря́дная ~	شخصية بارزة (فانقة)
лоб	جَبِين، جَبْهَة
на лбу царя находится	توجد الكوبرا على جبهة
кобра	الملك

ЛОВЛЯ	
ло́вля	مئيد
ры́бная ~	صيد الأسماك
лоды́жка	كَاحِل (الثَّدَم)
ло́ж е	مَرْقَدَ، سِرْيِرْ
золочёное ∼	مریر مُذَهب
каменное ~	سرير حجري
но́жки ∼а	قوآنم (ارجل) سرير
ло́жн ый	وَلَّمْ عِنْ مَا
~ая гробница	مقبرة وهمية
лоза́	عَرْضَةٌ ۗ
виногра́дная ~	کرمهٔ عنب (من عناصر
	الزُّخرفة المعمارية)
ло́коть <i>м</i> .	نِرَّاعَ (وحْدَة قِيَاسُ الطول
	الَّتِي كَانِّت مُنتَشَرَة فِي
	مِصْرُ القديمَةِ، وَهِي تُسَاوِي
	نِصف مِتر تَقريباً)
ло́тос	لُوئس: زَهْرَة مِصَّرْيَة
	فييمة تحانت رمزا لِشَمَال
	مِصْر (الْوَجْه الْبَحَرِي)
ча́шка ~а	كأس زُهرة اللوتس:
	وريقات زهرة اللوتس التي
	يُمثَّلُ شكلُها أداة من أدواتُ
	زخرفة قاعدة تيجان
THEFT	الأعمدة الفرعونية
ЛУК	قـوس
натяжение ~а	شد وتر القوس
луна, Луна	قَـمَـر، إليه القــمَـر

дяпис-лазурь

лазури́т

قَمَرِي،..قَمَر лу́нный ~ диск قرص القمر луч شُكَعَاع أشعة الشمس солнечные ~и проникновение солнечных تعامد أشعة الشمس على ~е́й в храм المعبد (نفاذ أشعة الشمس إلى المعبد) лучеза́рный مُشْرَق، مُضِئ лучник قو اس، حَامَلُ الْقُوس львиноголо́в|ый ...براس است ~ая богиня إلهه برأس أسد كَتَّانِي، مِن الكَتَّان йонянак люб||о́вь ж. حُب، مُحَبة знак ∼ви́ رمز الحب люк كُوزَّة، بَاب أرْضِي лютниет عارف آلة العود лю́тня ألية العُود ляпис-лазурь ж. син. لاثيرد

М, м

маг великий ~ маги́ческ||ий ~ камень ~ие основы ~ие процедуры ~ие формулы ма́ги||я ~ богини Исиды ве́ра в ~ю мазь ж. флакон с ~ю малахи́т тёртый ∼ малолетство صنغر سن الملك ~ царя́ ...مَــاتِـيـــُثُونُ (گاهِن ومُؤرِّخ Манефоновск∥ий مِصاري قدِيم) صري آيم) تاريخ مانيتون: تقسيم ملوك مصر إلى 30 أسرة حاكمة، ~ая династическая традиция وهذا ما يعرف بقائمة مانيتون لملوك مصر القديمة син. ~ список царей Еги́пта ма́ск∥а \sim му́мии золотая ~ сня́тие ∼и

материал ма́сл||о благово́нные ~а́ زيوت عطرية капе́льки ~а قطرات زيت صغيرة кедровое ~ زيت خشب الأرز (من مواد натираться ~ом مدهون بالزيت масляные лампы مصابيح زيب масси́в 1- كُتْلُة ~ скалы́ массивный ~ саркофа́г мастаб∥а двойная ~ مصطبة مزدوجة типи́чная ~ مصطبة تقليدية форма ~ы شكل المصطبة мастер (мн. мастера) произведения ~о́в мастерская мастерство ~ бальзамиро́вщиков مهارة المُحتِطِين масшта́б قیاس ۔ بُف ~ы хра́ма أبعاد المعبد материа́л مَادُة ~ статуи مادة (صننع) التمثال доступные ~ы مواد مُتاحَّةٌ

материя	
мя́гкий ~	مادة لينة
наби́вочный ~	مادة حشو
н $f e$ традицио́нный \sim	مادة غير تقليدية
приро́дный ~	مادة طبيعية
прочные ~ы	مادة ثابتة
строительные ~ы	مواد البناء
твёрдый ~	مادة صلبة
материнств о	أمنومسة
символ ~а	رمز الأمومة
мате́рия	قَمَاش، نُسِيج
ма́чта	سَارِيَة (السفينة)
маши́на	آلة
стенобитная ~	آلة حِصنار (بدَائِية)
ме́бель ж.	أئساث
ме́бельщик	صانع الأثاث
медальо́н	نوط
медици́на	طِب
ме́дный	ئ خا <i>سى</i>
медь ж.	نْجَاس ْ
Мейдумск∥ий	(مَدِينَة) مَيْدُو م
~ие гуси	أوزُ ميدوم: لوحة ملونة من
	الجص تمثل ست أوزرات
	مختلفة
~ая пирами́да	هرم ميدوم: الهرم الناقص
	الملك حو ني

мёртв||ый

миниатюра оплакивание ~ого عويل على الميت родственники ~ого أقارب المتوفى местность ж. مَنْطِقة، أرض населённая ~ منطقة سكانية ме́сто безопа́сное ~ مكان آمن опасное ~ مكان خُطِر (نو خطورة) святое ~ месторасположение месть ж. посмертная ~ метр квадра́тный ~ кубический ~ меч ми́ловать — عَفًّا عَنْ، صَلَّح عَنْ помиловать кого? ~ виновного عفا عن المُذنب ми́ля ميل: وخدة قياس العلول تساوي 1852 مترا квадратная ~ میل مربع минера́л миниатю́ра миниатю́рн∥ый ~ая живопись

мир	
мир	1- عَالَم
~ живы́х	عالم الأحياء
~ мёртвых	عالم الموني – عالم
	الغربيين
подзе́мный ~	العالم السفلى
сотворить ~	خلق العالم
	2- سَلام
мира́ж	سَرَابِ ٔ
~ пустыни	سراب الصحراء
мироустройство	نيظام الغالم
ми́рра	مُسرُّ (مِنْ مَوَاد التَّحْنِيط):
	عبارة عن خليط متجانس
	من مواد راتنجية وصموغ
	وزیت طیار
мисте́рия	مُسْرَحِيةٌ بننية
Митанни́йск∥ий	مَمْلَكُةُ مِيثَاثِي (مِن
MINIMEN IN	مَمَالِكَ الشَّرِقَ الْقَدِيمِ)
~ая принцесса	أميرة من مملكة ميتاني
миф о ком-чём?	الميرود من منت ميساني استطورة
м иф <i>в ком-чем:</i> ∼ об Осирисе	استعوره اسطورة اوزيريس
•	
о́тзвук ~а	صدى الإسطورة
мифологический	أسطوري
мифоло́гия	1. عِلْم الأساطير
	2. أساطير
мише́нь ж.	نِشَان، هَدَف

тренировочная \sim

	монархия
младе́нец (мн.	مُولود
младе́нцы)	
мно̀гобо́жие	تُعَدُّدُ الْأَلِهَةَ
мно̀гофигу́рн∥ый	مُتَعَدِّد الأَشْكَال
	(المَرْسُومَة أو المَنْحُوبَة)
~ая компози́ция	عمل فني يضم تماثيل (أو
	رسومات) متعددة
моги́ла	قبر
та́йная ~	قبر خفي – قبر سري
моги́льный	قبر،مذفن
могу́щественный	قوي، ڏو سيطوَةِ
могу́щество	سَطُوَة، قُوة
~ Еги́пта	قوة مصر
прославить своё ~	مجَّد سطوته
моделиро́вка	تُصْمِيم، وَضَمْع قَالِب
можжеве́льник	غَرْغَر، هَبِ الغَرْغَر (من
	مواد التحنيط)
мозг	مُسخ
извлека́ть ∼	أخرج المخ
молитва	صَلَّالَةً، ذُكَّعَاء
~ богу солнца	الصلاة لإله الشمس
молиться несов. кому?	صَلَّى، أَدَّي الصَلاة
~ бо́гу	صلى للإله
мона́рхия	مَلكِيَّة، مَمْلكَة
деспотическая ~	ملكية مستبدة
цивилизованная ~	مملكة متحضرة

монолит	
моноли́т	كمالة
ска́льные ∼ы	كتل صخرية
моноли́тн∥ый	مُكُو أَن مِنْ صَخْرَة وَاحِدَة
	تمثال منحوت من صخرة
~ая скульптура	و احدة (كتمثال أبي الهول)
монотейзм син.	وَحُدَانِيةً، الإيمَانِ بِالله
единобожие	واحد
монуме́нт	أشر، نُصنب تِدْكَارِي
~ы Древнего Египта	أثار مصر القديمة
ка́менные ~ы	آثار حجرية
монументализа́ция	إظهار الضنخامة والروعة
•	(في البناء والفن)
монументальный	اً- اُسْرِي، تِدْكَارِي
•	2- عَظِيْم، جَبَّار
~ храм	معبد عظيم
моты́га	فــأس
мра́мор	مَرْمَر، رُحْام
ро́зовый ~	مرمر (رخام) وردي
мра́морный	مِنْ الْمَرْمَرِ، ﴿ رُحْامِي
мра́чный	حَالِك، مُطْلِم، دَامِسْ
мстить — отомстить	الشقع مِنْ، ثار مِنْ
кому?	
мудре́ц	خكيم
му́дрость ж.	جِئْمَةً ٰ
му́дрый	خُكيم
) with	1

мумифицирование му́дрый музе́∥й Египетский المتحف القومي المصدري национальный ~ за́лы ∼я قاعات المتحف история ~я تاريخ المتحف подвал ~я قَبُو (بَدْرُوم) المتحف музици́рование الْسِجَام (مُوسِيقي) ансамблевое ~ انسجام الفرقة الموسيقية му́зыка обрядовая ~ الطقوس (الدينية) музыка́льн∥ый ~ые коллективы ~ строй музыка́нтша мумифика́ци/|я син. бальзамирование зага́дка ~и لغز التحنيط иску́сство ~и أن التحنيط метод ~и طريقة التحنيط процесс ~и عملية التحنيط мумифици́ровани∥е عَمَلِية الشَّحْنِيط зага́дка ~я لغز عملية التحنيط

وصف عملية التحنيط

описа́ние ~я

мумия

мумифицировать сов.	خنط
и несов. кого-что?	
му́ми я	منومياء
~и живо́тных	مومياوات الحيوانات
запря́танная ~	مومياء مخباة
примитивная ~	مومياء بدانية
хорошо сохранившиеся	مومياوات في حالة جيدة
~и	* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *
ца́рские ∼и	مومياوات ملكية
мускулату́ра	عضلات الجسم
~ получает тицательное	تحظى عضلات الجسم
и подробное	بنصوير مُنقن ومُفصئلُ
изображе́ние	
сильная ~	عضلات جسم قوية
мы́шц∥а	عَضَلة
бе́дренные ~ы	عضلات الفخذ
груди́нные ~ы	عضلات الصدر
мяте́ж	تْمَرُّد، عِصنيَان
подавле́ние ~á	قمع التمرد
мяте́жник син.	مُتَّمَرَد، تُسانِر
бунтовщи́к	

Н, н

набалдашник	مِقْبَض (عَصنا)
набива́ть — наби́ть	خَشَا، مُلا
что? чем?	
~ полости тела смолой	حشا تجاويف الجسد
_	بالراتينج
наве́с	سَقِيقة صَغيرة
наводне́ние	فيضَان، سُنْل
	(جَارِف يُؤدِي الَّى اعْرَاق
	الأراضيي والمسَاكِن)
наво́зный ша́рик	كُرَةً الْجُعَلُ (الجِعْرَانَ):
-	عُبَارة عن كُرة من
	الروَّوَث مُمثرية الشَّكَل
	يَدْفُعها الجُعَلُ أَمَامُه، وهي
	تُختُوي على صبغَاره التي
	تُخْلَقُ بِعضها البَعض
наго́рье	مَضْبَة، أرض جَبَلِية
Муккатамское ~	هضبة المقطم
награ́да	مُكَافَأَة، جَائِزَة
воинская ~	جائزة عسكرية
нагромождение	1- تُكنَّم، تُكثُّلُ
~ скал	ريا <u>سوم.</u> تكتل الصخور
	سن المساور 2- فُتْلَة
нагру́дник	2- مست سُنْ الرَّهُ صَدْر (وَاقِيةً)
ко́жаный ~	سترة صدر جلدية سترة صدر جلدية
	سده صدر جسیه

надел

...قبر، تِذَكَّاري надгро́бн∥ый شاهد القبر ~ая камень زخارف تذكارية ~ые росписи наде́л земе́льные ~ы на́дпис||ь ж. الهيرُوغُلِيفية) نقش مُتقن، نقش دقيق аккура́тная ~ نقش شكر благодарственная ~ نقش منحوت высеченная ~ ترجمة النقوش перевод ~ей نقوش توضيحية пояснительные ~и قطع (دون فصل) надрез ~ в левой части живота сделать ~ قطع (دون فصل)، شرط надрезать - надрезать что? ملاحظ الرقيق надсмотрщик تَعَلِّيهُ (البنّاء) надстройка مُرْتَزَق، جُنْدِي مَاجُور наёмник مرتزقة اجانب иноземные ~и ...مُرَّتَرْقُ، أَجِير наёмн∥ый جنود مرتزقة ~ые войска ~ая гвардия назва́ние اسم المدنية ~ го́рода

начертать بَلَغُ (عَدَدُه) насчитывать насчитать что? وُجِد، كَانَ مَوجُودَا насчитываться насчитаться насыпь ж. насыщать - насытить что? чем? هُجُوم، غَزُو هجوم أعداء الإله أتون натиск ~ врагов Атона разрушительный ~ غزو سَاحِق نطرون (الصنودَا الطبيعية، натро́н وكَانَت مِنْ مَوَادَ التَّحْنِيط) ...نطرُون на́тровый محلول النطرون (مِنْ ~ щёлок مواد التحنيط) нахо́дка археологическая ~ нача́льник ~ полиции ~ скульпторов наче́ртанн∥ый ~ые на стенах тексты начертать сов. что? ~ текст

наполненный

Herroviiioniiibin	
нападение	هُجُوم، اغْتِدَاء
напо́лненн∥ый чем?	مَمْلُوء ب
~ые драгоце́нностями	صناديق ملينة
сундуки	بالمجوهرات
напомина́ть —	ثكَّرَ، أَعَاد إلى الدَّاكِرة
напо́мнить о ком-чём?	
~ о побе́дах царя́	ذكر بانتصارات الملك
направление	اتِجَاه، جِهة
~ на восток	اتجاه الشرق
наро́д	شبغب
вражде́бный ~	شعب عدائی (معادي)
покорённый ~	شعب خاضع ُ (دلیل)
Наро́ды мо́ря <i>мн.</i>	شيغوب البَّحْر
наря́дность ж.	أثاقية، فخامية
вне́шняя ~	فخامة (أناقة) الثياب
населе́ние	سنستحان
насле́дие	ارث، میراث
~ египетской цивилизации	إرث العضارة المصرية
культу́рное ~	ارث ثقافي
насле́дник	وريث (العَرش)
~ престола	, h t
зако́нный ~	وريث شرعي للعرش
насле́довать —	ولي العهد وريث شرعي للعرش ورث
унасле́довать что?	
~ престо́л	ورث عرش البلاد

начертать بَلْغُ (عَدَدُه) насчитывать насчитать что? وُجِد، كَانَ مَوجُودَا насчитываться насчитаться насыпь ж. насыщать – насытить что? чем? هُجُوم، غَزُو هجوم أعداء الإله أتون غزو ساحق натиск ~ врагов Атона разрушительный ~ عرو ساجي نطرون (الصنودَا الطبيعية، وكانت مِن مَوَاد التُحنيط) ...نطرون натро́н на́тровый ~ щёлок محلول النطرون (مِنْ مَوَادُ التَّحْنِيطُ) شْمَىٰ قَيْم (عُثر عليه)، كَثْرُ нахо́дка كنز اثري археологическая ~ нача́льник رَئِيس رئيس الشرطة ~ полиции رنيس النحاتين ~ ску́льпторов наче́ртанн∥ый ~ые на стенах тексты начертать сов. что?

~ текст

наше́стви∥е عَرُو، هِ جُوم ~ ассирийцев غزو الأشوريين во время ~я أثناء الغزو небе́сн∥ый ~ая корова بقرة سماوية ~ые тела أجرام سماوية небоскло́н أقق السنماء негр независимость ж. сохрани́ть свою́ \sim حافظ على استقلاله незыблемость ж. ثبَات، استِقْرَار ئىلىت، راسىخ незы́блемый некрополь м. من المقابر الأثرية Фиванский ~ جبانة طيبة ненавистник شَخْص بَغِيض (كَريه) ~ царицы شخص يكن ضعية (كراهية) الملكة неоли́т الُعَصَّرُ الْحَجَرِي الْحَنِيث (العَصَر النِيولِيثي) العصر الحجري المتاخر по́здний ~ Немес иер. غطاء الرأس الملكي نِسمئو بيتي: احد الالقاب الملكية ويَعْنِي حَاكِم مِصْدُ الْعُلْيَا والسُعْلَى Несу-Бити иер. ...مِصْر السُفْلَى (شَمَال нижнееги́петск||ий مِصْلُ - الْوَجَه الْبُحَرِي)

ном ~ое царство مملكة مصر السفلي (مملكة الشمال) مُنخفض، مكان مُنخفِض низи́на Нил نهر النيل замер уровня ~ قياس منسوب مياه النيل культ ~а تقديس النيل ни́льск||ий ...النيل، نيلى ~ая де́льта دلتا النيل ~ крокодил تمساح النيل: حيوان مقدس بمثل الإله سويك فجُرَة، تَجْرِيف ни́ш||а فجوات عميقة глубокие ~и ног∥а́ выдвинутая вперёд левая ~ القدم اليسرى متقدمة للأمام قدمان طويلتان длинные ноги قدمان قصيرتان короткие ноги قدمان محطمتان отколотые ноги скрещённые ноги قدمان متعامدتان нож سيكين سكين من الغلين пробковый ~ но́жка قائِمَة، رجل (لقِطع الأثاث) ноздря́ ном أقاليم مُتنازعة (مُتناحِرة) القاليم مُستقِلة враждующие ~ы независимые ~ы

TI	α	
н	T.	

توحيد الأقاليم حاكم الأقليم объединение ~ов правитель ~а си́льный ~ اقاليم قوية но́мов||ый ~ые бо́ги ~ая знать ~ центр нос орлиный ~ прямо́й ~ согнутый ~ носи́лки мн. нубийск∥ий ~ая пустыня нубийцы мн. (ед. нубиец)

0, 0

оа́зис окрестные ~ы обвивать - обвить кого-что? обви́тый обезображивать обезобразить что? обелиск مسلات ضخمة монументальные ~и незаконченный ~ مسلة ناقصة парный ~ مسلة مزدوجة обеспечение обеспечивать -وَقُرَ، ضَمِنْ، زَوَّدَ обеспечить кого-что? خلد обессмертить сов. что? ~ своё имя خلد اسمه سُدّر (التعَهُد للإله بالقِيّام بعَمل مَا) обе́т дать ~ نَذُرَ (بالقيام بعمل ما) обитатель м. سَكَنَ، أَقَامَ، عَ обитать несов. где? رقد في المقبرة سكن مملكة الموتى مقر، مستكن ~ в гробнице ~ в царстве мёртвых обитель ж. مقر آلإله أمون ~ бо́га Амо́на

нос	
объединение ~ов	توحيد الأقاليم
правитель ~а	حاكم الأقليم
си́льный ~	أقاليم قوية أ
но́мов∥ый	اقلیمی، مُحَلِی
~ые бо́ги	أُلهَةُ الْأَقَالِيمِ
~ая знать	طبقة نبلاء الإقليم
~ центр	مركز الإقليع
нос	أثنف
орли́ный ~	أنف صقر
прямой ~	أنف مستقيم
со́гнутый ~	انف معقوف

носи́лки мн. нуби́йск∥ий ~ая пусты́ня

нубийцы мн. (ед. нубиец)

обожествление

	ооожествление
облицо́вывать —	كَسِنَى، بَلُط
облицева́ть <i>что?</i>	
обло́мки (ед. обло́мок)	حُطام
\sim ска́льного масси́ва	حطام كتلة صخرية
обмен кем-чем?	مُقَايَضة، مُبَادَلة
~ това́рами	مقايضية السلع
ме́лкий ~	مقايضة السلع الصنغيرة
ры́нок для ∼а	سوق المقايضة
обме́нивать —	فَ ايض، بَادَل شَيْنًا بِآخَر
обменя́ть что? на что?	
~ зерно на сандалии	قايض الغلال بالنعال
обнаруживать —	عَثْرَ عَلَى، وَجَدَ
обнаружить кого-что?	
обнесённ∥ый <i>чем?</i>	مُحَاط ب
~ая стенами территория	أرض محاطة بأسوار
обновле́ние	<u> </u>
~ вла́сти	تجديد السلطة
обновля́ть —	جَدّد
обновить что?	
обноси́ть – обнести́	أحّاط ب، سنو رُ
что? чем?	
обожествление	ئاليه
~ живо́тных	تاليه الحيوانات
йы∥ннӭкатээжодо	مُوْلَه ۗ
~ царь	ملك مؤله

ооорудование	
обожествлять -	الــه
обожестви́ть кого?	
~ царя́	أله الملك
обору́довани∥е	مُعَدَّات
примитивное ~	معدات بدائية
обраба́тывать –	عَالِجَ، شَنَعْل
обработать что?	
~ мета́ллы	شغل المعادن
обрабо́тка	مُعَالَجَة
~ ка́мня	معالجة الحجر
дополнительная ~	معالجة إضافية
первичная ~	معالجة بدائية
о́браз	شَكُل، هَيْئة
~ бо́га	شكل الإله
образова́ть <i>сов. и</i>	1- شُكُلُ، كُو أَنَ
несов. что?	2- انشا، اسس
обрамле́ние	1- إحَاطَة
ова́льное ~	إطار بيضاوي الشكل
обра́мленный чем?	مُحَاطُ ي
~ двумя статуями	روَاق محاط بتمثالين
пассаж	030
обрамля́ть —	أحَاط ب
обра́мить что? чем?	•
обращённ∥ый куда?	مُوَجَّه إلى
или к кому?	9 , 13

обычай بناية في اتجاه الشرق حَكَم عَليه ب ~ ая на восток постройка обрекать - обречь кого-что? на что? обры́в جُرن، قطع скалистый ~ جرف صخري قِطْعَة (مِنْ) обрывок (мн. обрывки) ~ папируса قطعة من بردية обря́д син. ритуа́л магические ~ы символистический ~ обсидиа́н سبح: حَجر كَريم يُعرف أيضاً باسم الزُجاج البُركاني обши́т∥ый عطي (باورآق، بالواح)، \sim листами зо́лота معطى بأوراق الذهب общи́н∥а члены ~ы قرد من أقراد العَثبيرة общинник объединённый объединитель м. ~ Древнего Египта مُوحِد مِصْر القديمة объединять объединить что? обы́ча∥й عادة нарушение всех ~ев خَرْق جميع العادات

~и жрецов	هآم الكهنة
должностные ~и	إجبات الوظيقة
исполнение ~ей	داء المهام
пува	يْضَنَاوِيْةَ، شَكَلْ بَيْضَنَاوِي
~ лица́	يضاوية الوجه
ова́льн∥ый	ليضناوي الشنكل
~ая кры́ша	يقف بيضاوي الشكل
~ая фо́рма	ئىكل بېضىارى
огдоа́да	لثامُون الإلَّهِي
ограбле́ние	نهب وسَلُبُ
05-0-1	2,

هِمَةً، وَأَجِب

قيد سلطة الكهنة

 огради́ть 1- что?

 2 - кого-что от чего?
 ن منا منظ من النهب

 ~ гробни́цу от ограбле́ния
 موراً دُن قَيْد من النهب

ограничить кого- что? ~ власть жрецов

обязанность обязанност||ь ж.

ОГРО́МНОСТЬ жс.أضفاضةОДе́жд||аرُيّ رَدَاء، رُيّНосить ~уالنصاءже́нская ~النساءмужска́я ~زي الرجال

окаменеть облегающая ~ ثوب ملتصق بالجسد - رداء محبوك разрывать на себе ~y مرق ثبابه ثبآب فاتحة اللون светлая ~ тёмная ~ ثياب غامقة اللون مرثدي одетый во что? ~ в шкуру леонарда كاهن مرتدي جَلد الفهد жрец ٿوپ، زِي، ڪِسناء одеяние син. одежда زي الكهنآة، زي كهنوتي жреческое ~ носить ~ ار تُدى ثوبا زي ملكي، زي الملك царское ~ قِلَادَة، عِقْدَ ожере́лье ~ с амулетом-сердцем قلادة عبارة عن تميمة على شكل قلب нагрудное ~ صندريَّة، قلادة طويلة наде́ть ~ ارتدى قلادة озеро (мн. озёра) искусственное ~ священное ~ озлобление ظهر، تراءی оказываться оказа́ться ظهر مرتفعاً عن الأرض ~ высоко над землёй أحَاطُ ب، طوَقَ окаймля́ть – окаймить что? чем? تحجُّر، تمنكُر окаменеть сов.

оккультизм	
оккульти́зм	إيمان بالغيب
оккульти́ст	منوم نالغيب
о́ко (<i>мн</i> . о́чи)	مُقُلَّهُ (العَيْن)، عَيْن
всевидящее	عین خفیة تری کل شئ (عین
	الإله)
окружа́ть —	أُحَاطُ ب، التَّفَّ ب
окружить кого-что?	
чем?	
~ себя роскошью	أحاط نفسه بمظاهر الترف
окружа́ющ ий	مُحِيط بِ، دانِري
~ие руины	اطلال محرطة بــ
окружённый чем?	محاط ب
окутанный чем?	مَلَقُوفَ فِي
\sim оде́янием	ملفوف في ثوب
оку́тывать — оку́тать	لفاب
кого-что? чем?	
~ те́ло бинта́ми	لف الجسد باللفائف
олицетворе́ние	ئجسِيد، ئەنبىل
олицетворя́ть –	جَسَّدَ، مَثَّلَ، جَسَّمَ
олицетворить кого-	•
что?	
омове́ние	غسنل
омыва́ть — омы́ть	غسنل غسنل
кого-что?	
~ те́ло	غسل الجثمان

опорожнение

مِرْوِحة (مَلكِية): مِرْوَحة Опаха́ло كَيْرِه كَانَت تُصنَّع عَادَهُ مِنْ

ريش النّعام

оперение

опахалоносец (мн. (الملكية)

опахалоносцы)

 \sim фарао́на елім адоі \sim фарао́на

ريش опере́нне ريش عبد الرينية في الأغياد الدينية

فِيَّ مِصْرُ الْقَدِيْمَة

 ОПИЛКИ МН.
 أُنشَارَةٌ، بُرَادُةً

 древе́сные ~
 مواد

الثخنيط)

ارْتُكُّز عَلَى، اسْتُنْد عَلَى – опира́||ться

опер∥е́ться на что?

 кровля ~а́лась на
 عانت السنیفة ترتکز علی

 коло́нны
 اعمدة

 оплодотворя́ть
 أخصَبَ

оплодотворя́ть несов. что?

 \sim ПОЛЯ أخصب الحقول جُنْدِي فِي الْقُواتِ الْمَدَنِية \sim ПОЛЧЕ́НЕЦ

قُورَات مَنْنِية، وحدَات شِيه эннэрпопо

عسكرية

 опо́р||а
 مُرثكُرْ، مَسُنْد

 вертика́льные ~ы
 مساند رأسية

 опорожне́ние
 إقراغ، إخلاء

опоясание

опорожнять -أَفْرَغَ، قُرُّغَ опорожнить что? ~ полость черепа أفرغ تجويف الجمجمة опояса́ние син. نْقْبَةُ، مِنزَر пере́дник официальное ~ نقبة رسمية опоя́||сывать -طوق، حَزُمَ опоя сать кого-что? канат плотно ~сал طوق الحبل جسم السفينة جيدا корпус корабля مَقْلُوب، مُنْكُس опроки́нут∥ый ~ые каменные блоки كتل حجرية منكسة оптический обман خِدَاع بَصَرِي الجثّاحَ، اكْتُسَحَ، دَمَّـر опустошать опустошить что? كَاهِنَ مُثَنِئَ بِالأَمُورِالْغَيِيَةَ مُعَدِّلُ مِنْسُوبِ الْمِيَاهِ ора́кул ордина́р оригинал ئسنخة اصلية ~ статуи نسخة التمثال الأصلية оригина́льность ж. أصنائية художественная ~ اصالة فنية، أصالة الفن орнамент زَخْرَفَة، زينة геометрический ~ زخرفة هندسية، زخرفة ذات أشكال هندسية нагрудный ~ حُلِي الصندر цветочный ~ زخرفة زهرية

освобождение орнамента́льн∥ый زُخْرُفِي ~ая полоса́ شريط زخرفة ору́ди∥е أَدَاةً، آلة ~я труда́ أدوات العمل изготовление ~й صناعة الأدوات прочные ~я أدوات صلبة оружие дальнобойное ~ метательное ~ наступательное ~ أسلحة القنف примитивное ~ سلاح بدائي режущее ~ оса́да оса́дн∥ый ~ая башня осаждать - осадить что? حاصر قلعة أضّاءً، أثّارَ ~ крепость освещать осветить кого-что? ~ фигуры أضاء التماثيل освещение إضاءة، إنارة освобождать -حَرِّرَ، اخلى освободить кого-что? ~ Египет от ига حرر مصر من نير الغزاة чужеземцев освобождение تحرير، إخلاء

осквернение	,

оскисрисние	
осквернение	ئدنيس
~ гробни́цы	تدنيس المقبرة
осквернённый	مُذَنَّس
оскверня́ть –	<i>دَنَّـس</i> َ
оскверни́ть <i>что?</i>	•
оско́лок (мн. оско́лки)	فِلقة، كِسرة، شَظِية
ослабле́ние	إضنعاف
~ страны́	أضعاف البلاد
осла́бленн∥ый	مُصاب بالوَهْن (بالضَغَف)
~ое государство	دولة أصابها الضعف
ослабля́ть —	أوُّ هَنَ، اضْلُعَفَ
ослабить кого-что?	
~ страну́	أضعف البلاد
осно́в∥а	أساس، قاعِدة
~ власти	أساس السلطة
~ы искусства	قواعد الفن
основа́ни∥е	1- تأسيس، إنشناء
~ хра́ма	تأسيس المعبد
	2- قَاعِدَة، أسَاس (البناء)
~ пирами́ды	قاعدة الهرم
длина́ ~я	طول القاعدة
квадратное ~	قاعدة مربعة
пло́щадь ~я	مساحة القاعدة
расширить ~	وَسَّع القاعدة
основа́тель м.	مُوَسِّسِ
~ музея	مؤسس المتحف

отверстие основывать -اسس، الشا основать что? ~ новую столицу أسس عاصمة جديدة особенност в ж. خَاصِية، سِمَة، صِفة главная ~ خاصية رئيسية، س неканонические ~и سمات غير تقاب существенные ~и سمات جو هريه феноменальные ~и سمات فريده характерная ~ خاصية مميزة останки мн. син. прах رُفات ~ царя́ وفات الملك остатки (ед. остаток) بَقايا، آثار ~ хра́ма بقايا معبد остров (мн. острова) جزيرة угловой ~ جزيرة جانبية островитяне мн. (ед. سُكَان الجُزُر островитянин) ОС∥Ь ж. مخور ~и храма محاور المعبد главная ~ محور رئيسي отведывать -دُاق، طعمَ отведать что? ~ я́ства ذاق الأطعمة отве́рсти||е فثَّحَة، ثقب анальное ~ فتحة الشرج вентиляционные ~я فتحات التهوية затылочное ~ فتحة مؤخرة الراس

отделка

отделка	
отде́лка	زَخْرَفَة (مَرْحَلَة ثَلَى تُكَسِيَّة
	الينّاء)
вне́шняя ~	زخرفة خارجية
вну́тренняя ~	زخرفة داخلية
Отец богов	رَبِ الآلِهَة، سَيِّد الآلِهَة
отко́с	مُثْمَثر
открыва́ть –	اكْتُشْبَفْ، كَشْبَف
откры́ть <i>что?</i>	
откры́тие	اكْتِشَاف، كَـشف
археологическое ~	كشف أثري
откры́тый	مَكْشُوفٌ، مَفْتُوح
~ двор	فناء مكشوف
отлива́ть — отли́ть	سَبَكَ، صَبَ
что?	
отли́вка	سَبِك، صَبَ
~ ма́ски	سبك القناع
о́тмель <i>ж</i> .	مَكَان ضَمَّكُ
песчаная ~	مكان رملي ضحل
отме́тин а <i>син</i> . знак	سِمَة، عَلامَة
особые ~ы	علامات خاصة
отноше́ни∥е	عِـلا نـة
дружественные ~я	علاقات ودية
политические ~я	علاقات سياسية
отпа́ сть <i>сов</i> .	سَقط مِنْ، الْهَالِ مِنْ
кусок камня ~л от	سقطت قطعة حجر من كتف
плеча сфинкса	أيي المهول

	oyna
отплыва́ть —	oxpa ابْحَر مِن، اقلعَ مِن
отплыть откуда?	· ·
отплытие	إ قىلاع (سفينة)
~ флота	إقلاع الأسطول
отправление	1- آِرْسَال، بَعْث
•	2- أَذَاء، قِينَام بِ
~ ку́льта	أداء العبادة
отправля́ться –	تُـوَجُّـه إلى، الشجّه إلى
отправиться куда?	_
~ на войну́	توجه إلى حرب
отре́з	يَطْعَة نُسِيحٍ، قِطْعَة
1	قماش
отре́зок	قِطعَةً، قطاع
оттенок (мн. оттенки)	1- تُبَايُن (ثَدَرُج) لُون
~ ко́жи	تدرج لون البشرة ﴿
	2- ظِلْ، صِينْغَةُ، صِينَة
политический ~	صبغة سياسية
о́ттиск	أشر، غلامة
~ печати	أثر ختم
отшлифо́ванн ый	مصفول
~ые плиты	ألواح مصقولة
охо́та	صَّیْد (بری)
~ на живо́тных	صيد الحُيوانات
~ на птиц	صيد الطيور
óxpa	مُ غَرَةً، صَبَعْةً صَقْرَاء
-	

охрана

охра́н∥а пограни́чная ~ под ~ой кого-чего-л.

جراسة، جمايا حراسة الحدود تحت حماية

П, п

مَقْصُورة، جِنَاح павильо́н ~ разделён на что-л. ~ Рамсе́са II специальный ~ павод||ок (мн. паводки) ежего́дные ~дки паланки́н العصر الحجري القديم палеоли́т палеонтолог عبلم المقريات палеонтоло́гия حجر بالرمو: احد Палермский камень м. مصنادر كثابة الثاريخ المصري القديم صَلاية، لوحَة палетка صلاية الملك نعرمر ~ Нармера пал ец (мн. пальцы) большой ~ сосать свой ~ тонкие ~ьцы указательный ~ па́лица паломник стечение ~ов

паломничество	
пало́мничество	حَج: زيَارة الأَمَاكِن المُتَشَمَة، وكَمان المِصْريُون القَتَمَاء يَقُومُون بالحَجّ إلى
па́лочка тростнико́вая ~ па́льм а фи́никовые ~ы па́мятник дре́вние ~и уника́льный ~ фальши́вый ~ па́мять ж. в ~ о ком-чём-л. па́ндус прямо́й ~ спира́льный ~ пане́ль ж. панно́ нескл., ср. панте́о́н панте́р а	مَنِنية ابيئوس عُصَيَّة، عَصا صَغِيرَة عصية من نبات القصب نخلة 1- أشر البلح اثر فريد من نوعه اثر فريد من نوعه تمثال مزيف نخسرَه ممر منخور احياء لذكرى، تذكارا لـ ممر منحر مستقيم ممر منحر حلزوني ممر منحر حلزوني مر منحر حلزوني در خذوني در خذوني در خزفة در نعبد الألِهة، در خوفة
панте́р∥а возвыша́ться на ~ой	

	певчий
папи́рус	1- بَرْدِي (نَبَات)
за́росли ~а	أدغال البردي
соцветие ~a	عِدْق البردي (مجموعة
	از هار البردي المتفتحة)
цветы ~а	ازهار البردي
	2- بَـردِيَـة
~ Анаста́си	بردية أنستاسي (من
	المصادر التاريخية)
медицинские ~ы	برديات طبية (علاجية)
судебный ~	بردية قضائية
папи́русн∥ый	بَرادِي، من البَرادِي
~ая бума́га	ورقة بردي
папирусови́дн∥ый	عَلَى شَكُلُ البَرْدِي
~ая капитель	ٽاج <i>عمود بردي</i> "
парази́т	طقبتي
повреждаться ~ами	أتافي سيدرى الطفيارات
повреждаться ~ами	رجه بسبب استیت

парапе́т пари́к

пышный ~ па́рус па́стбище па́шня пе́вчий

обвитый повязкой ~

пелена	
пелена мн.	قمطة، أربطة
~ му́мии	قمطة مومياء
пелена́ние	ريط بالأقميطة
пенал	ربيب. مَ قْلَمَةُ (الكَّاتِب): حِرَاب
	به أَنوَات الْكتابة
первозда́нный	ب، این از کیسی اوکیسی، از کیسی
переве́шивать —	ہو <u>سي</u> . بر <u>سي</u> اعَاد وزن
перевесить что?	العاد ورن
~ сердце покойного	أعاد وزن قلب المتوفى
перевозка	اعد ورن صب المتوتى نىفىل
~ досо́к	سعس نقل الألواح (الخشبية)
~ ка́менных бло́ков	نفل الانواح (الحسبية) نقل الكتل الحجرية
переворо́т	الله الحص الحجرية المقالات
последствие ~а	العبدب عواقب الانقلاب
солнцепоклоннический ~	عواقب الانفحاب انقلاب على عبادة الشمس
пере́дник	العرب مي جدد مدن نفية، منزر
царский ~	نقبة ملكية
перезахороне́ние	عبه منتيه اعَادَة الْـدَفْن
перезахоронить сов.	رعادہ است اعَادَ دَقَّن
кого-что?	(عاد دهن
перекры́тие	إعَادَة تُعْطِيَة
потоло́чное ~	
переме́н∥а	إعادة تغطية السقف
~ы произошли́	تغير
коренные ~ы	حدثت تغيرات
	تغيرات جذرية

периметр перемы́чка عَتَّبَهُ عُليا (لباب، لبَوَّابَهَ) каменная ~ عنبه حجرية перенос نقل ~ храма نقل المعبد переносить -نتقتل إلى перенести что? куда? ~ храм на сосе́дний نقل المعبد إلى جزيرة о́стров مجاورة переплавиться сов. الْمَرْ مَن جَدِيد، أعَاد куда? الإبخار ~ на западный берег أبحر من جديد إلى الضفة الغربية перестранвать -أعَادَ بِنَاءٍ، أَعَادَ перестроить что? تشنيد ~ храм أعاد بناء المعبد переходить - перейти اجتاز، انتقل إلى куда? \sim в чьи руки انتقل إلى سلطة شخص ما إنحاز إلى شخص ما ~ на сторону кого-то перечень м. син. список فَائِمَةً، سُرِد ~ сделанных работ قائمة بالأعمال المنجزة перил||а мн. درابزين ступе́ньки с ~ами درجات سلم محاطة بدرابزين مُحِيطُ (مُصلطلح مَلاسبي) периметр

период	
перио́д	فَتْرَةً، عَصْر
Перехо́дный ~	عصر انتقالي
По́здний ~	عصر متأخر
Ра́нний ~	عصر مبكر
Саисский ~	العصر الصناوي (الأسرة
	السادسة والعشرين)
сму́тный ~	فترة مبهمة (غامضة)
перисти́ль м.	بَهُو الْأَعْمِدَةُ (بَهُو مُعَمَّد)
перисти́льный	مُحَاط بِأَعْمِدَة
\sim двор c м. перистиль	بهو الأعمدة
перо́ (мн. пе́рья)	ريشنة
~ богини Маат	ريشة الإلهة ماعت
страусовые перья	ریش نعام
перси́дск∥ий	قارسي،القرأس
~ие солдаты	جنود ألفرس
перстень м. (мн. перстни)	خَاتِه (مُزَوَّد بِحَجَر كَريم)
пе́рсы мн. (ед. перс)	القرأس
песня	انشُودَة، أغْنِيَّة
свяще́нная ~	أنشودة مقدسة
хвале́бная ~	انشودة اطراء (مَدح)
пес о́к (мн. пески́)	دَمْسُلُ
затерянный в ~ках город	مدينة مفقودة تحت الرمال
погребённый под ~ком	مدفون تحت الرمال
песчаник	حَجَر رملِي
песча́н∥ый	رَمُلْلِي ``
~ая буря	عاصفة رملية

	пилястра
пехо́та	سيلاح المشاة
пехоти́н∥ец	جُنْدِي مُشَاة
тяжёловооружённые ~цы	جنود ألمشاة المدججين
	بالأسلحة الثقيلة
пехо́тный	_ مُشْنَاة
печа́т ь <i>ж</i> .	خثم
~ с надписью	خِـ ثُــم خَتَم نُو نَقَش
~и царского некрополя	أختأم الجبانة الملكية
ца́рская ~	ختم ملكي، ختم الملك
цилиндрическая ~	
пеще́р а	ختم اِسطوانی کَـهُـف
минова́ть ~ы	مر بالكهوف
пи́во	حفة
пивова́р	صنانع الجعة
пиктогра́фия	صَّالِع الجِعَة كِثَابَة تُصُويرية، كِثَابَة
	بالصور
пил а́	منشار
 выпиливать ме́дной ~о́й	نَشَر شيئاً ما بمنشار
что-л.	نداسی
пило́н	صَـرح (المَعْبَد): بَوَّالِة
	المَعْبَد الرَيْسِية
гигантский ~	مترح عملاق
гла́вный ~	صرح رئيسي
мо́щный ~	صرح حصين
разрушенный ~	صرح مُهَذَمَ
пиля́стра	عِمَادَ، دُعَامَة
шилистра	عِماد، دعامه

пир	
пир	وليمة
быть на ~ý	كَانَ في وليمة
пирами́д∥а	هَـرَم
безымянная ~	هرم مجهول اسم صناحبه
	(هرام لايحمل اسم ملك)
гла́дкая ~	هُرِ مَ أملس السطحَ
значение ~ы	أهمية الهرم
изо́гнутая	هرم منحنی، هرم منبعج
ка́менная ~	هرم حجري
кирпи́чная ~	هرم مشيد بالطوب (اللبن)
Красная ~	الهرم الاحمر (هرم الملك
_	سنفرو بدهشور)
конфигура́ция ~ы	تكوين (تركيب) الهرم
ломаная ~	هرم منکسر
ма́лая ~	هرم صنفيز
отдельные ~ы	أخرامات منفصلة
подлинная ~	هرم حقیقی
усечённая ~	هرم ناقص
шестиступенчатая ~	الهرم المدرج المكون من
	ست مصباطب (هزم
	الملك زوسر بسقارة)
пирами́да-сателли́т	هَرَم الكَا (القرين)،
	هَرَمُ الْعِبَادَةُ
пирамида-спутник	هَرَمُ الكَا (القرين)،
	هَرَمُ الْعِبَادَةُ
пирамидио́н	1. حُسجَر هَرَمي الشَّكُل
	2. قِمَةُ هَرَمِيةً

пластинка пира́т пировать несов. пиру́ющий пиршественный ~ зал писец (мн. писцыі) профессиональный ~ письменност||ь ж. ظهور الكتابة возникновение ~и نظام الكتابة система ~и 1- كِتَابَة письмо نْائِحَة، بَاكِية пла́кальщица رَسَم مُخططاً، صَعَمَم планировать запланировать что? صمم وحدة معمارية ~ архитектурный ансамбль планировка تخطيط قرية تل العمارنة ~ посёлка Телль-эль-Амарна التخطيط الداخلي للمعبد внутренняя ~ храма تخطيط معقد сложная ~ فَنُ النَّحْت пластика فن النحت للدولة القديمة ~ Древнего царства пластина пластинка

плат	
плат	عِطاء مِن القُمَاشِ
плато́	مَصْنَة ``
~ Ги́зы	هضبة الجيزة
скалистое ~	هضبة صخرية
платфо́рма	1. منصة (بناء)
• •	2. مُصْطَبَة
Пла́шка	ع أدَاة تَشْكيل النَّـقْش
племенн∥о́й	۱۵۱۶ نسبین اعتص قبیلة، قب <i>لی</i>
~ вождь	T
~а́я община	قائد القبيلة
	عشيرة قبلية
племя (мн. племена)	قبيلة
азиатские племена	قبائل أسيوية
войнственные племена	قبائل مُحَارِبة، قبائل
	المُحَاربين
кочевые племена	قبائل رحالة (البدو)
пастушеские племена	قبائل رعوية
плен	اسر، سنبی
быть в ~ý	أسير م كان في الأسر
попасть в ~	وقَعَ فِي الْأَسْرُ
плене́ние	أُسْرٍ، عَمَلِيةً الأسر
пленить сов. кого-что?	أُسْرَ ، أَخَدُ فَي الأَسْرَ
пле́нн∥ый	اسپر
верёвки ~ых	بيير أميضاد الأسرى
плеть ж	اصنعاد الإسرى سنوط - مَدْبُهُ (منشَهُ):
THE LEFT OF .	
	أحَد الرمُوز الدَالَة عَلَى

ТОПП بالهيروغليفية (نخخ) держать ~ مسك سوطا (مذبة) плечо (мн. плечи) обнять рукой плечи мужа وضعت يدها على كتف широкие плечи كتفان عريضان плита́ لوح، لوحة، صَلايَة \sim На́рмера cuh . пале́тка صلاية الملك نعرمر Нармера базальтовая ~ صلاية من البازلت каменные плиты ألواح حجرية плитк∥а لوح (صنغير) глиняные ~и плодоро́дие \sim почвы пло́ск∥ий ~ое лицо́ ~ая поверхность плоского́рье Восточно-Африканское ~ مضبة شمال أفريقيا Ливийское ~ هضبة الصحراء الغربية плот زُورُق، طوف: خَـشَب مَضْمُوم بِعَضْهُ إلى بَعْض و مَشْدُود بالحِبَال ويستَخدَم لنقل الأشخاص والأشياء

плотина

папирусный ~ زورق البردي ركب الزورق بأغراضه погрузиться на ~ سَدُ، قنظرة плоти́н∥а سدود عرضيلة поперечные ~ы أقام سداء بنى سدا построить ~у نجًار، عامل نِجَارَة плотник площадь ж. 1- مِيدَان 2- مِسْاحَة مساحة الدائرة ~ кру́га مساحة الحقل \sim по́ля شغل مساحة вычислить ~ занимать ~ مِحرَاث плуг победна انتصارات الملك ~ы царя обеспечить ~у победитель м. ..نصر، منتصر، ظافر победоно́сн∥ый معارك النصر ~ые сражения побеждённ∥ый ~ые враги повелевать - повелеть кем-чем? повелитель м. حَاكِم \sim пустыни حاكم الصحراء

погребальный поверхность ж. \sim ка́мня ровная ~ повествование о комчём? повествовать несов. о سَرَدَ، قص ً، حَكَى ком-чём? حكى عن حياة الكهنة ~ о жизни жрецов повитуха إمرأة تُسنَاعِد النِسنَاء في الولادة زمّام، عِثان повод||ок (мн. поводки) مسك زمام الحيوان держать на ~ке животного 1- أضَّر الثُّلُفَ повреждать -2- أصَابَ، جَرَحَ повредить что? تلف، ضرَر поврежденине تلفيات بالتمثال ~я статуи незначительные ~я تلفيات محدودة (طغيفة) تَالِف، تَعَرَض لُتَلْفِيات повреждённый قصر تعرض لتلفيات сильно ~ дворе́ц повя́зка набедренная ~ نقبة قصيرة فوق الركبة погреба́льн∥ый جَنائِزي، ...دَفَن ~ые атрибуты أدوات جنائزية ~ая мебель أثأث جنانزي ~ые службы طقوس جنائزية

погребение погребение	ذف ن
~ царя́	- ــــــــــــــــــــــــــــــــــــ
погребённ∥ый	سن السيادية مندفئون
~ые цари́	ملوك مدفونة ملوك مدفونة
по́дать ж.	سرـــــــر جزية
натуральная ~	حزية عينية حزية عينية
податн∥о́й	َجزيَـةَ
~ы́е спи́ски	قوانم الجزية
подборо́док	ِ دُقَـنُ
о́стрый ~	ذقن مُدَبِّب
подвеска	دَلايَة، تَعليقة (في القلائد
	وحلَّى الصَّدر)
по́двиг	مَاثْرَة، عَمَلَ بطولِي
~и царя́	مأثر الملك
подголо́вник	مَخُدَع، مَسنند الرَأس
по́дданные мн.	رَعَاياً، أَثْبَاع
~ царя́	ر عابا الملك
поддержа́ть сов. кого- что?	سُنائدً، عَزُّزَ، دَعَمَ
~ свой авторитет	عزز نفوذه
подде́ржка	مُسِالْدَة، دَعْم
подземе́ль∥е	سرزدَاب، نَفْق تَحْت
	ـــرد.ب، ــــ الأرض
обціирные ~я	ا درين سراديب واسعة
подлоко́тник	سراييب واست مسئند (الذِراع لمقعد)

поза подмостки мн. ستقالة деревянные ~ سقالة خشبية подниматься -صَعَدَ، اعْتَلَى، بَرَزَ подняться куда? س**فح، أسفل** سفح المعبد подно́жи∥е ~ хра́ма у ~я пирами́ды عند سفح الهرم 1- قرب شيئا ً مِنْ подносить – поднести что к кому-чему? ~ Анх к носу умершего قرب مفتاح الحياة من أنف المتوقي 2- قَدَّمَ، جَاء بشي إلى \sim же́ртвенные хле́бы бо́гам قدم قرابين الخبز للألهه подробности мн. تفاصبيل подсве́ченный مُضاء من أسنفل ~ храм معبد مُضاء من أسفل поду́шк∥а وستسادة льняные ~и وساند كنانية подчинённ∥ый ~ые царя́ أتباع (رعايا) الملك подчинять – подчинить кого-что? ~ себе́ юг страны́ по́з∥а ~ Осириса ~ заро́дыша *син.* ~ эмбрио́на

позолота	
преобладающие ~ы	أوضباع المتماثيل
статуй	السائدة
придавать ~у	أرقد في وضبع
энерги́чная ~	وضع مقعم بالحيوية
позоло́т∥а	قِشْرَة الدُهَب
применить ~у	استخدم قشرة الذهب
позоло́ченный	مُذَهِّب (مَطلِي يمَاء
	الذهَب)
покида́ть — поки́нуть	تَّرَكَ، هَجَرَ، عَانَرَ
кого-что?	
~ столицу	ترك العاصمة
поклонени е кому-чему?	عِبَادَة، ثقْدِيس
~ бога́м	عبادة الألهة
ме́сто ~я	مقر العبادة
поко́ й	1- رَاحَة ، طَمَانِينَة
ве́чный ~	راحة أبدية: تعبير
	مِجازي يقصد بـه الموت
наслаждаться ~ем	نعم بالراحة
	2- استراحة
личные ~и царя	استراحات الملك الشخصية
покойник син. умерший	مُتِوفَى، مَيت، فُقِيد
покоря́ть — покори́ть	اخضع (لِسُلتَطِه)
кого-что?	11 . 61 3 1
~ много сосе́дних племён	أخضع لسلطته العديد من
,	القبائل المجاورة
покровитель м.	حَامِي، مُذَافِع (عَنْ) حامى منف
~ Ме́мфиса	ڪامي منف

политеизм

покровительница ж. حَامِيَة، مُذَافِعة (عَنْ) حامية الملكات ~ цариц حِمَايَة، دِفاع покровительство комучему? ~ уме́ршим حماية الموتى حَمَى، وقر الحِمَاية покровительствовать несов. кому-чему? ~ войскам фараона وفر الحماية لجيوش الملك غطى، سَدُّ покрывать - покрыть кого-что? سد المقبرة بالألواح تُـغُطِيَة ~ гробницу досками покры́тие تغطية السقف - تسقيف ~ кры́ши تغطية بالجص гипсовое ~ покры́тый حَـقْل حقول القمح حقال، حَقْلِي по́л∥е пшеничные ~я полев||о́й أعمال الحقل ~ые работы شركاآت طبيعية поле́зн||ые ископа́ем||ые добы́ча ~ых ~ых استُخراج التُرُواَت الطبيعية لعَع، صنقل (للمعَادِن) полировать наполировать что? تُلمِيع، صَقَّل (المَعَادِن) تُعَدُّد الألِهة полировка политеизм син. многобожие

политик

политик	_
политик	سِياسِي، رَجُل سِياسة
поли́тик а	سيباشة
вне́шняя ~	سياسة خارجية
внутренняя ~	سياسة داخلية
завоевательная ~	سياسة الاحتلال
захватническая ~	سياسة عدوانية
обнови́ть ~у	جدد سیاسته
пассивная ~	سياسة سلبية
полити́ческ∥ий	سيناسيي
~ая жизнь страны́	الحياة السياسية للبلاد
полково́дец (мн.	قَانِد (عَسْكَ <i>رِي</i>)
полково́дцы)	\ ,
полномо́чи е	صَلاحِيَّة
~я фарао́на	صلاحيات الفرعون
вручение богом своих ~й	تسليم الإله لصلاحياته
фарао́ну	للفر عون
положе́ние	1- مُوقِع
географическое ~	موقع جغرافي
	2 - وضع، مُكَانَة
господствующее ~	وضنع ساند
социальное ~	وضنع اجتماعي
тяжёлое ~	وضعّ عسير (خطير)
центральное ~	مكانة رئيسية
по́лоз (мн. поло́зья)	مِزْلْجَة، زَجَافَة
полоса́	1- قِطْعَةُ مُسْتَطِيلَةُ
	2۔ شریط، خط
	3- رُقْعِةً، قِطْعَة (ارض)
	(= -) · · · •

	помост
~ земли́	رقعة أرض (محروثة)
по́лост ь <i>ж</i> .	تُ جويف (في الجسد)
брюшна́я ~	تجويف البطن
вычища́ть ~	طهّر النجويف
наби́вка ~и	حشو التجويف
полотно́	فُمَاشُ (كتَانِي أو قُطنِي)
по̀лудрагоце́нн∥ый	شبه نفیس
~ые ка́мни	أجمار نصف كريمة
полукружие	شكّل نصنف دَائِري
по̀лупокры́тый	شببه مُغطى
полупрозрачный	نِصنف شُفَّاف
~ алебастр	ألبستر نصف شفاف
полускрытый	شبِه عامِض، شبِه خَفِي
поме́стье	ضييفة
помещать – поместить	وكضنع
кого- что?	
помещение	1- وكضنع
~ гроба в гробницу	وضع التآبوت في المقبرة
	2- بِثَايَة (دَاخِلِية)، حُجْرَة
пара́дное ~	قاعة أمامية
	حجرة ملحقة (مثل حجرة
подсобное ~	المطبخ والحمام)
сокрытое ~	مسکن خفي
поми́лование	صَلْح، عَلْق
по́мост	منصَّة خشبية
	•

помощник

помощник	
помо́щник	مُساعِد
ближа́йший ~ фарао́на	المساعد الأول للملك
помо́щница	مُساعِدَة
по́прище	مَجَال، مِضْمَار
~ любви́	مجال الحب
поража́ть — порази́ть	هَزَمَ، أَلْحَقَ هَزِيمَةً ب
кого-что?	
~ враго́в	هزم الأعداء
поражение	هَزيمَة، انْهِزَام
нанести ~ кому-чему-л.	الحق هزيمة ب، هَزَمَ
потерпеть ~	تَكَبَّد هزيمة، انهزم
сокрушительное ~	هزيمة ساحقة
поро́г	1- عَتَبَة
переступить ~	تخطى عتبة
	2- جَنْدَل، شَلال
~и Ни́ла	جنادل (شلالات) النيل
поро́д∥а	1- أ صل (صندري)
~ ка́мня	أصل الحجر
	2- صَحْرَة
разнообра́зные ~ы	صنخور مختلفة
ска́льная ~	صخرة
порта́л	بَوَّابَةً (مُزَخْرَفَة)
гла́вный ~	بوابة رئيسية
порта́льн∥ый	بَوَّابَـة
~ая стена	سور البوابة
по́ртик	رواق

поставленный портрет صُورَة (لشَدْص) посвящать - посвятить خصص (گراس) ا... что? кому- чему? ~ Карнакский храм богу خصص معبد الكرنك لإله Амону امون مُخْصَلُّص (مُكَّرِّس) لـ... посвящённый комучему? قَرَوي، فلاح الفلاح الفصيح استتوطن، استقر поселя́нин красноречивый ~ поселя́ться – поселиться где? زائير زائر المقبرة زار посетитель м. ~ гробницы посещать - посетить кого-что? ~ музей посещение последователь м. посох держать ~ пост заня́ть ~ مُقَام، مَوضُوع (في وَضنع رَأسِي) поставлениный

постамент ~ые вне здания статуи تمثالان موضوعان خارج المبني постамент قاعِدة (تِمتال أو عَمُود) постройка 2- بناء، بناية компактная ~ بناء متماسك (متراص) прочная ~ بناية ثابتة، بناية راسخة посыпа́ние ئٹر، رَش посыпать - посыпать ئثرَ، رَشَ что? потоло́к (мн. потолки́) двускатный ~ расписанный ~ سقف مرخرف усе́янный звёздами ~ سقف مزين بالنجوم потом||ок (мн. потомки) ~ки древних египтян أحفاد المصريين القدماء потомство نسل، سلالة، درية потусторо́нний ~ мир

حملة ظافرة

حملة ناجحة

قام بحملة على

похо́д

чего-л уда́чный ~

карательный ~

победоносный ~

провести ~ против кого-

правительница ...دَفْن، جَنَّائِزي похоро́нн∥ый أدوات الدفن ~ые принадлежности ~ая процессия по́чва плодоро́дная ~ почита́емый почитатель м. почитать несов. кого-что? عُبَد، كَانَ مَعْبُوداً почитаться несов. где? كان معبودا في ربوع مد ~ во всём Египте عُبِد في هيئتين (مختلفتين) ~ в двух лицах почтение кому? ~ бога́м пояс (мн. пояса) вышитые ~á цветные ~а правда الحَقِيقة والكذب (قِصنة "∼ и кривда" مصرية قبيمة) правител||ь м. حَاكِمُ القطرين (م ~ Верхнего и Нижнего العليا والسفلى) Египта жестокий ~ идеальный ~ помощник ~я энергичный ~ правительница

править	
править несов. кем-чем?	حَكَمَ
~ страной	حکم ألبلاد حُــــم
правле́ни∥е	خُکُم
вре́мя ∼я	فترة الحكم، عهد الحكم
правосу́ди∥е	عَدَالـة، عَدْل
богиня ~я	إلهة العدالة
празднеств∥о́	اختيفال
храмовы́е ~á	احتفالات المعبد
пра́здник	غيد
~ Доли́ны	عيد الوادي
~ тридцатиле́тия	العيد الثلاثيني (حب سد)
царствования син. Хеб-	
Сед	
устроить ~	أقام عيدا
праздни́чн∥ый	عِيد، اختِفالِي
~ые дни	أيام الاحتفالات
прах	رُقَات
~ покоился в саркофате	رقد الرفات في التابوت
превратиться в ~	تحوَّل إلى رفات
тревожить ~ царя	أزعج رفات الملك
превосходи́ть —	فَاقَ، تَقُونُق على
превзойти кого-что?	
~ возможности	فاق إمكانيات الحضارة
современной цивилизации	الحديثة
превосходя́щий	فانق، مُتَفُوق
превраща́ться —	تَحَوَّلَ إلى، انْقلبَ إلى
преврати́ться в кого-что?	

предшественник قِصَةُ مَاتُورَةً، أَسُطُورَةً предание предвещать несов. что? أدَّاة، شَئَّ، غَرَض предмет أدوات تدبير المنزل ~ы домашнего обихода أدوات جنائزية ~ы погребального инвентаря مُخْصًص نـ.. предназначенный для кого-чего? предок (мн. предки) حِقاظ، وقايَةً مِن предохранение حَفظ، وَقَي مِنَ предохранять предохранить кого-что? от чего? ~ тело от разложения حفظ الجسد من التجلل آثرَ على، فضَّلَ على предпочитать несов. кого-что? 1- عَـرُض представлени∥е عرض الصوت والضوء ~ "Звук и свет" 2- تُصَوَّر، مُعَلَّقد противоречивые ~я معتقدات متناقضة صنور، منكل представлять представить кого-что? صور الغزعون واقفا ~ фараона стоящим предшественник سَالِف، سَايِق предшествующ∥ий ملوك سابقون ~ие фараоны

преемник

преемник ~ престола خليفة العرش прее́мница خليقة избранная ~ خليفة مختارة прее́мство خلافة، استخلاف ~ власти خلافة السلطة препя́тстви∥е عَانِق، مَانِع грозное ~ عانق قوي، عانق شديد устранить ~а ازال عانقا مُطارَدة، اضطهاد преследование مطارد، مضطهد преследователь м. преследовать несов. طاردَ، اضطهد кого-что? престо́л عَرْش، حُكْم (البلاد) взойти на ~ تولى العرش ولاية العرش восшествие на ~ ولى أحدا عرش البلاد привести кого-л. к ~у свергнуть царя с ~а خلع ملكا من العرش сидящий на ~е царь ملك جالس على العرش престолонаследие ورَاثِة الْعَرْش преувеличени||е مَعِالاة، مُبَالِغة ~ в изображении кого-المغالاة في تصوير чего-л. شخص أو شئ ما отсу́тствие ~й عدم وجود صور المغالاة (في التصوير)

приближённые мн. مُقر بون (مِن شخص) مقربون منَ الملكة ~ цари́цы привержен||ец (мн. نْصِيرِ، مِوَالِي приверженцы) ~цы новой религии أنصار الديانة الجديدة امْتِياز، مزيّة привилеги||я امتيازات الكهنة ~и жрецов привозить - привезти جَاءَ ب، جَلب، أتَى ب что? ~ гранит из Асуана جلب الجرانيت من أسوان حُكم، قُضَاء пригово́р أصندر حكما вынести ~ придво́рн∥ый 1- ...بلاط، ...قصر غصبة القصر الملكي ~ая клика (حاشية البلاط الفاسدة) شاعر البلاط ∼ noэ́т مغني البلاط ~ певец أسلوب، وسيلة приём оптический ~ وسيلة بصرية технические ~ы أساليب تقنية (فنية) приказ أمر، قرار

примыкать

سجل قرارا

الكباش

جاور ، التصنق ب

يجاور صرح المعبد ممر

записать ~ы

к чему?

сфинксов

примыка||ть несов.

к пилону храма ~ет аллея

принадлежать 1- خُص ، كَان مِلْكا لـ принадлеж||ать несов. 1- кому-чему? первая пирамида ~ит الملك زوسر صاحب أول царю Джосеру 2- أنتمى إلى، عَادَ إلى 2-к кому-чему? ~ к эпохе Древнего يعود إلى عصر الدولة царства 1- انْتِسَاب، انْتِمَاء принадлежност в ж. انتماء إلى سلالة ملكية ~ к царскому роду 2- أداة أدوات الكتابة письменные ~и أدوات الاغتسال умывальные ~и قَدُّم إلى، جَاء ب приносить - принести кого-что? кому? قدم الحيوانات قربانا إلى ~ животных в жертву богам 1. تَقْدِيم (القرابين) приношение 2. فربان، هِبَة принц أميرزة принцесса امتلك، المتسب، ثال приобретать приобрести кого-что? تَابِع للهَرَم، تَابِع припирами́дный للمجموعة الهرمية مدينة الهرم، مدينة هرمية ~ го́род معبد الهرم ~ храм

причал رَجَعَ إلى، الْتُسنَبَ إلى приписыва ться несов. кому? монумент изначально كان الأثر يرجع في ~лся царю Хуни البداية إلى الملك حوني природа божественная ~ человеческая ~ природишый ~ые богатства ~ые условия прислоняться прислониться к чему? присоединить сов. что? к чему? ~ новые земли к Египту ضم أراضا جديدة إلى пристанище притирание приток ~ в страну богатств и ندفق اَلَثْرُوات والعبيد إلى рабов سَلَكِف: جُزْء مِعْمَاري притолока يُمَثِّلُ عَتَبِهُ بَآبِ أَو نَافِّذُهُ عُليا 1- إرسناء (السفن) прича́л -2- مُرْسَى سُفْن

причёска	
причёска	تسريحة شغر
причислиться сов. к	1- إنْضُمَ إلى
кому-чему?	2- انتسب إلى
причита́ть по кому?	نْدَبَ، نَاحِ عَلَى، رَسُّا
~ по мёртвому	ندب الميت
прови́зи∥я	مُـؤثة، زَاد
задержать ~ю	أعأق وصول المؤن
прогла́тывать —	ابْتَلْع، الْتَهَم
проглоти́ть что?	. •
~ се́рдце	التهم القلب
прогре́сс	تَقَدُم
продолжи́тельность $arkappa c$.	استيمرار، بَقاء
\sim правле́ния	استمرار الحكم
проду́кт	1- محصول، منتج
сèльскохозя́йственные ~ы	محاصيل زراعية
	2۔ مُؤَّن، مأكولات
~ пита́ния	مواد غذائية
прое́кт	مَشْرُوع
~ по спасению монументов	مشروع إنقاذ الأثار
проём	فُتْحَةً، تَجُويِف (في
,	الجدار)
дверные ~ы	فتحات الأبواب
око́нные ~ы	فتحات النوافذ فتحة ضبيقة
ýзкий ~	
произведение	عَمَل (فنِي)، أثر
~ древнеегипетской	أثار العمارة المصرية

пропитывание архитектуры القديمة уникальное ~ عمل فني فريد، أثر فريد إثباج تنظيم الإنتاج произво́дств∥о организация ~а орудия ~а ремесленное ~ происхождение божественное ~ нецарское ~ проклинать проклясть кого-что? لَعَنَ روح العدو (قدرته ~ вражий дух прокляти||е осыпать ~ями кого-л. لعنة الفراعنة ~ фараонов промежуток (мн. промежутки) فاصل بين الجدران نمُودَج كِتَابَة، وَصَفَة ~ между стенами пропись ж. ~ лекарств пропитанный чем? пропитывание

проповедовать	
пропи́тывать -	شبع
пропита́ть что? чем?	_
\sim вну́тренности	شبع الأحشاء بالمواد
ароматическими	العطرية
веществами	-
пропове́довать несов.	تْشَرَ (دعوة، مَذَهَبا)
что?	
~ своё уче́ние	نشر مذهبه
пропо́рци∥я	نِسنْبَة، تَنْاسنُب
~и фигур	نُسبُ (أبعاد) التماثيل
простота́ ~й	بساطة النسب
совершенство ~й	تكامل النسب
прореза́ть — проре́зать	فتَحَ شَغْرَة (بالقطع)
что?	, ,
про́рез∥ь <i>ж</i> .	شْنَقُ، تُغْرَة، فَتُحَة
ýзкие ~и	فتحات ضبيقة
прорица́ние	تَنْبُونَ، تُكَهَّن
пророчество	ئبُوءَة
прославление	تمجيد
∼ царе́й	تمجيد الملوك
прославля́ть -	مَجُدَ
просла́вить кого-что?	
проследить сов. что?	تَتَبُّعَ، بَحث
~ историю древнего мира	تتبع تاريخ العالم القديم
просте́нок	حَانِطُ بَين نَافِذُتُينَ ا
простолюдин	قرد مِنْ عَامِةَ الشَّغْبِ

пряности протя́гивать – مَـدًّ، بِسَط протянуть что? ~ свой руки مد يديه протягиваться -امُنتَد، الْبَ протянуться прохо́д крытый ~ процвета́ || ть несов. ازدهر Мемфис ~л ازدهرت مدنية منف процветающ∥ий مُزدَهِر ~ие области страны أقاليم البلاد المزدهرة процессия موكب (مهيب) ~ фарао́на موكب الفرعون погребальная ~ موكب جنائزي موكب احتفالي ثبات، صلابة، متاتة торжественная ~ прочность ж. ~ союза ثبات (منانة) الاتحاد проявление إطهار، إبراز خصلة شنعر прядь ж. пряжка Исиды عُقدَة إيزيس (أحد أَشْكَالُ النَّمَانِمِ السِّحْرِيَّةِ) مُستُطِيل прямоугольник ... مُسنتطيل الشكل прямоуго́льн∥ый ~ зал صالة مستطلية الشكل حفرة مستطيلة الشكل ~ая я́ма пряности мн. син. специи توابل

птица	
пти́ца	طائِر
пти́чник	1- حَظِيَرة دَوَاجِن
	2- مُربِّ <i>يي</i> دَواجِن
пункт	لقطنة، مَركز
укреплённый ~	نقطة مُحَصِّنة
пусты́ня	بَادِيَة، صَحْرَاء
Аравийская ~	الصحراء الشرقية
во́дная ~	صحراء مانية: تعبير
	مجازي يقصد به أي
	مسطح ماني خالي من
	الكائنات الحية
Ливи́йская ~	الصحراء الغربية
путеше́ствие	رخلة (سَفَر)
~ души́	رحلة الروح
друже́ственное ~	رحلة ودية
путь <i>м</i> .	طریق، دَرْب
во́дный ~	طريق مائي
кратча́йший ~	أقصر طريق
совершать ежедневный ~	قام برحلته اليومية
пу́хл∥ый	مَـنـــــــــــــــــــــــــــــــــــ
∼ые губы	شفتان منفوختان
∼ые щёки	خدان نَافِر ان
п учо́к (<i>мн</i> . пучки́)	حِزْمَة (صَغِيرَة)
~ тростника́	حزمة (صغيرة) من نبات
	القصب
пшени́ца	قمع

 пышность
 пышность ж.

 * убра́нства
 * убра́нства

<u>P, p</u>

раб	عَبد
ку́пля-прода́жа ∼о́в	شراء وبيع العبيد
рабовладе́льческий	الرق (امتِلاك العبيد)
~ строй	نظام الرق
рабовладе́ние	نِظامُ الرق (العُبُودِيَّة)
рабо́та	عَمَلُ
начальник стройтельных	رنيس أعمال البناء
рабо́т	
рабо́ч∥ий	1- عَامِل
прокорми́ть ~их	أطعم العمال
	2عَامِل،عَمَلُ
~ие отря́ды	فرق العمال
~ие руки	ايدي عاملة
ра́бство	عِبُودِية، رق
увести в ~ кого-л.	استعبد شخصاً ما
равни́на	سكل (ارض منتسطة)
равнове́сие	تُـوَارُنَ
мирово́е ~	توازن العالم
равноде́нствие	ظاهرة الاغتِدال القلكِية
ра́дост∥ь <i>ж</i> .	سترور، ستعادة
боги́ня ~и	إلهة السعادة
разбива́ть – разби́ть	هَشُّمَ، حَطَّمَ، كَسَرَ
кого-что?	, 1
разбива́ться	تَهْشُّم، الْكُسْسَ
разбиться	

размах разби́т∥ый تمثال محطم (مكسور) ~ая статуя اطلال، انفاض развалины мн. (ед. разва́лина) ~ гробницы أطلال المقبرة \sim пило́нов أطلالِ صروح (المعبد) تطور развива́||ться несов. страна бурно ~лась تطورت البلاد بدرجة كبيرَةَ شطور، شنميَّة سَلَبَ، نَهَبَ (بالكامِل) развитие разграблять разграбить кого-что? ئىقسىيم، ئىجزىئة مئىسىم إلى، مُجَزَّاً إلى разделение разделённый на что? ~ на 2 части مقسم إلى جزئين انقسم إلى، شَجَزًا إلى разделя́ться -разделиться на что? الْقِسنَام، خُسمتُومَة انقسامات دائمة раздо́р непрекращающиеся ~ы القسام، تقثت раздробленность ж. разлив син. паводок فيضان (مرسمي) разложение تحلل، تعقن تحلل الأنسجة ~ тка́ней 1- ئېاغد разма́х 2- البِّسَاع، تُوسُع

размер	
~ погреба́льного	توسع العمارة الجنائزية
строительства	
~ торго́вли	توسع التجارة
разме́р	قِيَاس، بُغد
градация ~ов	تدرج القياسات
грандиозные ~ы	أبعاد ضخمة
ме́ньший ~	أقل قياس
невероя́тные ~ы	أبعاد هائلة
окончательные ~ы	أبعاد نهائية
размещ а́ться –	وضيع، أنِسزلَ
размест и́ться где?	
войска ~ились в городе	تم إنزال القوات في المدنية
гробница ~алась под	كان يتم وضع المقبرة
колонным залом	أسفل صنالة الأعمدة
разоре́ние	إقلاس، إققار
разорять – разорить	افلسَ _ افق رَ
кого?	
\sim земледе́льцев и	أفلس الفلاحين وأرباب
ремесленников	الجرف
разре́з	قطع، جُرْح
~ глаз	قطع العينين
разреза́ние	قطع، عَمْليَّة قطع
~ камней	عملية قطع الأحجار
разрисовывать -	نقش رسوما، زخرَف
разрисовать что?	
разрисовать что. разруша́ть —	خَطِّم، هَدُّمَ، دَمُّر
	→
разру́шить <i>что?</i>	

раскраска هدم بنايات عديدة ~ многие постройки разрушение разру́шенный разры́в انفصال عن عبادة أمون ~ с культом Амона قطع العلاقات التجارية ~ торговых связей انفصال تام، قطع تام по́лный ~ ра́ма مَعْبَد الرَمْسِيوم (المَعْبَد Рамсессеум الجَنَائِزي لِرَ مسِيسُ التَّانِي) ранг вы́сший ~ ни́зший ~ раннединастический جنس،عِرق pác∥a الُجنسُ الأسودُ (الزنوج) негроидная ~ человеческие ~ы раскапывать раскопать что? حَفْرِيًات، تُنْقِيب раскопки мн. حفريات أثرية археологические ~ قام بالتنقيب، نَقب عن производить ~ 1- تلوين раскраска 2- نَقْشُ (مُتَعَذِّد الألوان) نقش بديع живописная ~

раскрашивать	
раскра́шенн∥ый	مُلُو أَن (بَأَلُوان مُتَعَدِّدة)
~ые изображения	رسوم ملونة
~ые релье́фы	نقوش ملونة
раскра́шивание	تَ لُويِن (بَالُوانِ مُتَّعَدِدةَ)
раскра́шивать –	لُو َّنَ، نَقَشَ (بَالُوان
раскрасить что?	مُتَعَدِدَة)
распа́д	اڻهيار ، تَقَكُك
~ госуда́рства	إنهيار الدولة
расположиться сов.	أقامَ، اسْتَقر، رَبَض
где?	
распра́ва	تثكيل
беспощадная ~	تنكيل بلا هوادة (قاسي)
распростёрт∥ый	مَبْسُوط
~ые кры́лья	أجنحة مبسوطة
распространи́ть сов.	نشَر، بَسنط، وسَع
что?	
~ свою власть на весь	وسع سلطته إلى جنوب
Южный Египет	مصر باسره
распространи́ться <i>сов.</i>	الْتَشْرَ، آمُنَدُ
где?	
~ по всему Египту	انتشر في ربوع مصر
распу́щенный	فاسيد، خَلِيع
~ челове́к	شخص فاسد
раство́р	مخلول
~ натриевых солей	محلول ملح النطرون
	(من مواد التحنيط)

	расшифровка
растворя́ть –	اداب
растворить что?	
~ тка́ни	أذاب الأنسجة
расте́ни∥е	نْبَات
геральдическое ~	نبات يمثل شعارا (للدولة)
священное ~	نبات مُقَدَس
цвету́щие ~я	نباتات مزدهرة
расхо́ды на что?	نفقات
\sim на войну́	نفقات الحرب
расцве́т	ازدهار
~ нау́ки	ازدهار العلم
~ госуда́рства	ازدهار الدولة
расчища́ть —	نظف مِنْ، أزَالَ عَنْ
расчистить кого-что?	
от чего?	
~ сфинкса от песка	أزال الرمال عن أبي المهول
расшире́ние	اتِّسناع، توسيعة
~ мастабы	توسعة المصطبة
расширя́ть —	وَسَتَّعَ - زَادَ
расши́рить что?	
~ границы страны	وسع حدود البلاد
\sim свой владе́ния	وسع مملتكاته
расшифрова́ть <i>сов.</i>	فْكَ رُمُوزاً
что?	
расшифро́вка	فَكُ رُمُوزِ
~ иероглифов	فك الرموز الهيروغليفية

реализм	
реали́зм	وَ اقِعِيَّةً (إِبْجَاهُ فَنِي)
~ в искусстве	الواقعية في الفن
образец настоящего ~а	نموذج الوآقعية الحقيقية
ребристый	مُضلَع
ребро (мн. рёбра)	ضِلْع
боковые рёбра пирамиды	أضلاع الهرم الجانبية
рега́ли∥я	شبِعَارِ، رَمْزِ (مَلْكِي)
ца́рские ~и	شعارات ملكية
ре́гент	وَصِي عَلَى الْعَرِشُ
ре́гентство	وحتآية العرش
ре́гентша	وَصِيِيَةٌ عَلَى الْعَرْشُ
регистр син. список	سِجِل، قَانِمَة
ре́зать несов. что?	قطع
- резиде́нци∥я	مَقرَ
перенести свою ~ю куда-н.	نقل مقره إلى مكان ما
ца́рская ~	مقر الملك، القصر ملكي
ре́зчик	نـقَـاش، عامل النقش
резьба́	نقش، حَفْر، رَسُم
	مَنْقُوش
сквозная ~	نقشُ غَاثر
то́нкая ~	نقش مُثَقَّن
река́	نهر
~ Ни л	نهر النيل
,	

длинная ~ питающие реки

	реставратор
религио́зн∥ый	ديني، مُتَدَيِّن
~ое мировоззре́ние	عقيدة دينية
~ пра́здник	عيد ديني
~ые представле́ния	معتقدات دينية
~ая револю́ция	ثورة دينية
~ая столица	عاصمة دينية
~ые требования	متطلبات العقيدة
~ устой	أساس (ركن) ديني
рели́гия	دِیَانَـة، دِیـن
релье́ф	نقش
вы́борка ~а	انتقاء (اختيار) النقش
вы́пуклый ~	نقش ناتئ (بارز)
пло́ский ~	نقش مُسطح
углублённый ~	نقش غائر
цветны́е ~ы	نقوش ملونة
реме́сленник	حِرَفِي، صَاحِب حِرِفَة
искусные ~и	حرفيون مهرة
ремесло (мн. ремёсла)	حِرْقَة (يَدَويَة)
художественное ~	حرفة فنية
ремешок (мн. ремешки́)	سیر (ربیع)، شریط
•	رَ فِيع : من أَدُواتَ زَخَرِفَة
	الأثأث والثياب
кожаные ремешки	سيور جلدية
реставратор	مُرَمِّم آشار، خَبِير فِي
	ترميم الأشار
реставрационн ый	ترميم الآشار
~ые работы	أعمال ترميم الأثار
	•

ресурс	
реставра́ция	ترميم آثــار
реставри́ровать сов. и	رَمُهُ آنْساراً
несов. что?	
ресу́рс син. источник	مصدر
хозя́йственные ~ы	مصادر اقتصادية
рефо́рм∥а	إصلاح
провести ~ы	أجرى إصلاحات
религио́зная ~	إصلاح ديني
реформа́тор	مُصلِحٌ، رَجُل إصلاح
фараон-реформатор	فرعون الإصلاح (الديني
	 "الملك إخذاتون")
реце́пт	وصفة
древние ~ы красоты	وصفات الجمال القديمة
речн∥о́й	نهري
~а́я доли́на	وادي النهر
~ы́е отложе́ния	رواسب بهرية
∼а́я цивилиза́ция	حضارة نهرية: حضارة
	قامت على ضفاف نهر
	مثل الحضارة المصرية
	وحضارة بلاد الرافدين
рисунок (мн. рисунки)	رَسَيْم، صُورَة
ритуа́л	طَفْس ات تران
~ "отверзания уст"	طقس فتح الفم
повседневные ~ы	طقوس يومية
погреба́льные ~ы	طقوس جنائزية

роскошь

ритуа́льн∥ый َ…طقس (دِینِي)، طقسبِي أدوات الطقوس ~ набор نصوص طقسية (دينية) ~ые тексты مراسم الطقوس (الدينية) ~ые церемонии قرن (الحَيْوَان) рог (мн. рога́) женщина с ~ами коровы إمرأة بقرني بقرة козлиные ~á рогожа родоначальник ~ «истори́ческих مؤسس قائمة الاسرات дина́стий» 2- سَنَف، أقدَم جَـد рожде́ни||e ولادَة، ميلاد ولادة الهية божественное ~ يوم ميلاد الملك день ~я царя роженица مساعدة النفاس помощь ~ам مُبعَيِّن (شكل هَندَسِي) ромб على شكل المُعَيَّن ромбови́дн∥ый ~ая пирамида ро́пот ~ наро́да تذمر الشعب ادي الى تذمر вызвать ~ 1- فَخَامَةً، بَهَاء роскошь ж. فخامة المقبرة ~ гробницы فخامة لا مثيل لها неслыханная ~

2- تُرَف، بَدُخ
ترف الحياة الملكية
زَخْرَفَة
أتلف الزخارف
زخرفة بديعة
زخارف متعددة الألوان
زخارف جدارية
رَاسيب (مَعْدَن)
رواسب الذهب
ہم فم مُخَطِّط
فم مُخَطُط
سِكِين حجري (مُتَعَدِد
الاستِخدَامَات)
سوًى بالسكين الحجري
مَنْجَم
انقاض، أطلال
أطلال متراكمة
يَـد
يدان موضوعتان على
الركبة
يدان مضمومتان إلى
الصدر
ضم يده إلى صدره
يدان متقاطعتان على
الصدر (الوضع الأوزيري)
قُرْع (النَّهَر)
فرعي نهر النيل

	ряд
Думья́тский ~	فرع دمياط (فرع النيل
	الشرقي)
Розеттский ~	فرع رشید (فرع النیل
,	الغربي) قاد، أشرف على
руководить несов. кем-	فاد، اسرف طی
чем?	A li element de
~ военными отрядами	قاد كتانب الجيش
~ возведением великих	أشرف على بناء
пирами́д	الأهرامات العظيمة
рулев∥о́й	دَفُــة
~о́е коле́со	عجلة الدفة
руло́н син. свито́к	لِفَافَة، لَفَّة
~ папи́руса	لفافة بردي
скатывать в ~	وضبع في لفة
русло	مَجِري
~ Ни́ла	مجرى نهر النيل
вдоль ∼	علمي طول المجرى
рыболо́в	صِنيًّادُ سَمَك
рык	زئير
изда́ть ~	أطلق زنيرا
ужаса́ющий ~	زنیر مُخیف (مُرعِب)
рыча́г	عَسْلة، ذِرَاع، رَافِعَة
	(مِن أَدُوَاتَ آلرُي)
ряд	صف
~ коло́нн	صف من الأعمدة

C, c

كَفَنَ са́ван حَدِيقة сад взращивать ~ы زرع حدائق حديقة القصر дворцовый ~ حديقة و افرة الظلال тенистый ~ Саккарский ~ие пирамиды сакральный син. священный حُب الدّات، أنانِية самовлюблённость ж. санда́ли∥и *мн*. بعال (ед.сандалия) носитель царских ~й حَامِل النعال الملكية صانع النبعال санда́льщик ئبيل، وَجِيه сановник كبار النبلاء крупнейшие ~и саркофаг تَابُوت (حَجَري)، дно ∼а قاع التابوت التآبوت المعثور عليه найденный ~ تابوت خارجي наружный ~ تابوت فارغ пустой ~ роскошный ~ сверлить несов. что? свисать несов.

	святилище
	LEJE
свит (мн. свитки)	بعاد. لفافة بردي
~ папируса	لعاقه بردي لفائف جلابية
кожаные ~ки	- -
развернутые ~ки	لفانف مفرودة أشرورة
сво́дный брат	أخ كلالة
свя́занный с кем-чем?	مرتبطب
~ с культом Солнца	مرتبط بعبادة (إله)
•	الشمس
свя́зка	حِرْمَة، رَبِطة
~ папируса	حرمة من نبات البردي
свя́зывать – связа́ть	ربطب، وصل ب
что? с чем?	
~ реку Нил с богом Хапи	ربطنهر النيل بالإله
~ peky Hull c ool oli 12	حابی
-11	حابي صِلةً _ عِلاقة
связ ь ж.	أقام علاقات تجارية مع
иметь торговые ~и с кем-	, ,
чем-л.	علاقات سياسية
политические и	قطع العلاقات
прекращение ~ей	صلات قرابة (نسب)
ро́дственные ~и	قُدْس الْأَقْدَاسُ (حَرَم
Святая святых	المَعْبَد)
	مَـقْصُلُورَة الْعِبَادَة،
святилище	مَـقَصُورَة الإِلَـه
	مقصورة العبادة الرنيسية
гла́вное ~	مصمورة العبادة الرئيسية (قدس الأقداس)
	(تعش الاعداش)

северяне	
свяще́нный	مُقَدُّس
северя́не мн. (ед.	أخْلُ الشَّدَال
северянин)	•
севооборо́т	دَوْرَة زِرَاعِية
секи́ра	بَلْطَة حَرَّبِيَّةً
сѐльскохозя́йственн∥ый	زراعِي
~ые культу́ры	مزروعات
~ые ну́жды	احتياجات زراعية
семи́тский	سناميي
∼ язы́к	اللغة السامية
Сера́пеум	السيرَابيوم: مَقَر عِبَادِهَ
	العِجْلُ الْمُقَدُّسِ أَبِيس
серда́б	سيرُدَاب (غُرفة تُحْت
	الأرض)
\sim со ста́туей уме́ршего	سرداب به تمثال المتوفى
замуро́ванный ~	سرداب مسدود بالحجارة
сердоли́к	عَقِيق (حَجَر كَريم)
сердцеви́на	لب
~ папируса	لـب البردي
серебро́	فضئة
полиро́ванное ~	فضبة مصبقولة
сере́бряный	فِضَّي، مِنْ الفِضَّة
Cépex uep.	سُبِرَخ: شَكَل هَنْدِسي
_	(يُمَثِلُ وَاحِهَةَ القصرُ)
~ с именем царя	سيرخ يحمل اسم الملك

	скала
се́рп	منجل
~ с кремневыми зубьями	مَنجَلُ ذات أسنان من
	مادة السيليكون
се́рьги (ед. серьга́)	حَلق
сечение	مَ قُطَّع، قِطاع
попере́чное ~	مقطع عرضي
продо́льное ~	مقطع طولي
сидя́ч∥ий	جَالِسَ
~ая по́за	وضنع الجلوس
сидя́щ∥ий	جَالس
~ на тро́не	جالس على كرسى العرش
~ая фигу́ра	تمثال جالس
си́мвол кого-чего?	رمــز
~ благосостоя́ния	رمز الرخاء
~ мо́щи	رمز القوة
~ тво́рчества	رمز الإبداع
символизи́ровать <i>сов. и</i>	رَمَــزَ إلى
несов. что?	
симметри́чн∥ый	مُتَّمَاثِل، مُتَّجَانِس
~ые ряды́ коло́нн	صفوف أعمدة متجانسة
симме́трия	تَـمَاتُل، تَجَانِس
синкрети́зм	دَمْج بَينِ الأَلِهَة
синкрети́ческий	دَمْج بَينِ الْإَلِهَة
систр	شُخْشِيكَة مُقَدَّسَة
_	(كانت رمزا للإلهة حَنْحُور)
скала́	صنفرة
безжизненные скалы	صنخور صماء

скамеечка

ска́льн∥ый ~ая гряда́ كتلة صخرية ~ массив скаме́ечка مُوطِئ للأقدَام: مقعد \sim для ног صنفير يُساعد في الصعود على كرسى العرش أوعلى скамья́ دِكة حجرية (مصطبة) каменная ~ склад ~ зерна مخزن الغلال ~ продовольствия مخزن المواد الغذائية скот крупный рогатый ~ тя́гловый ~ скотовод скотово́дство ску́льптор نحات نابغ (عبقري) гениальный ~ مهام النحآتين задачи ~ов 1- فُن النَّحْت، نَحْت скульпту́р||а فن نحت مدينة ابيدوس Абидосская ~ изящество ~ы جمال فن النحت 2- تعثال (مَنْحُوت) تمثال عملاق гига́нтская ~ تمثال الثالوث трёхфигу́рная ~

служанк	a

скульпту́рн∥ый ~ые изображения ~ые портреты сла́в∥а во ~у царя́ сла́нец النَّشِسَت: نُوعَ مِنْ а́спидный ~ الصُنْخُورِ المُتَحْوِلَة، وكَان يُسْتَخْدَمْ فِي صَنْعَ التَّمَاثِيلَ اتَّبَعَ، انْتَهَجَ следовать несов. комучему? اتبع نموذج موحد تَكُو َّنَ، تَشْكَلُ ~ единому типу сложиться сов. طبقة، فنة сло||й طيقات السكان ~и населения طبقة دُنيا ни́зший ~ طبقة اجتماعية социальный ~ عَاج، سِن الفِيل сло́нов $\|$ ая кост $\|$ ь ж. تمثال صغير من العاج статуэ́тка из ~ой ~и слуг||á м. возвысить ~у ли́чный ~ служанка تقدم الخادمة العقد ~ подаёт ожерелье своей госпоже

служба	
служба	1- خِدْمَة، طَقُوس
•	(دينية)
заупоко́йная ~	طقوس جنائزية
хра́мовая ~	خدمة المعبد
	2- إِذَارَة، مَصْلَحَة
~ древностей Египта	مصلحة الأثار المصرية
служение	أداء الطقوس (للإله)
служить – послужить	خَـدَمَ ، أَدَى طَقُوسِا
кому-чему?	(دینیة) ادمالت ۱۳۵۱
~ бо́гу	أدي الطقوس للإله) دَهَــنَ
сма́зывать – сма́зать	دهـن
кого-что? чем? ~ те́ло благово́нными	حمد الأماد والما
~ тело олаговонными ма́зями	دهن الجسد بمراهم عطرية
•••••	ري وَقَاةً، مِوَات
смерть ж. зага́лочная ~	و فاة غامضة
смоко́вница	<u>1. شجرة جميز</u>
СМОКОВПИЦА	2. خشب الجميز
смола́	رَاتِينَج (مِن مَوَاد
CMOJIA	التُحْنِيط)
смотри́тель <i>м</i> .	ناظر ، مشرف
~ царского гарема	مُشِرِف على الحريم
Zap v not v Tap v nou	الملكي
снабжµа́ть - снабдµи́ть	الملكي أمَدًّ، زَوَّدَ، مَوَّنَ
что?чем?	
канал ~ил население	أمدت القناة السكان بمياه
питьевой водой	الشرب

	сокрытие
снабжение	1- إمْدَادَ، تَمْوُينَ
	2- مَوُّونَة
~ войска	إمداد الجيش بالمؤن
снабжённ∥ый чем?	مُزَوَد ب، تم إمْدَادُه ب
~ые статуями гробницы	مقابر مزودة بتماثيل
снискать сов. что?	نْالُ، كُسنبَ
~ расположение богов	نال رضاء الألهة
собственник	مالك
ме́лкие ~и	صنغار الملاك
соединяться -	التُصلُ ب، امْ تَزَج ب
соединиться с кем-чем?	
~ с солнечным диском	اتصل بقرص الشمس
	(إله الشمس)
созве́зди∥е	پُرج فلکِي (سَمَاوي)
изображения ~й	صور الأبراج السماوية
создавать — создать	1- خَلَقَ
кого-что?	2- بَنِي، الشَّنَا
сокровищ е	ئنز
~а гробницы Тутанхамона	كنوز مقبرة توت عنخ
	أمون
сокровищница	حُجْرَة الخِزَانَة
	(بالمَقْبَرة)
сокрушать –	سَخَقَ، دَمَّر
сокрушить кого-что?	
~ азиа́тов	سحق الأسيويين
сокры́тие	إخفاء، إخباء
-	

солдат солдат марширующие ~ы сонм مجموعة من الألــهـ ~ бого́в сооружать - соорудить что? 1- تَشْبِيد، إقامة، بناء сооруженине بناء المقابر ~ гробниц заупокойные ~я مبانى جنائزية наземное ~ بناية فوق الأرض . منشّأت دفاعية оборонительные ~я مباني وظيفية: مباني لها функциональные ~я وظيفة محددة (كالمعابد) соперник ~ древних Фив соперница соправитель м. соправительница сопровождени || е برفقة الكهنة в ~и жрецов 1- وَصْنَعَ، كُو َّن، ابْتُكر составл∥я́ть – состав нть что? وضع التقويم الشمسي 2- شَكَل، كُو ن ~ солнечный календарь

	союз
~ династию	كون أسرة ملكية
	2- بَلْغُ، سَاوَى
высота пирамиды Хеопса	يبلغ ارتفاع هرم خوفي
~я́ет 136 м.	136 مثر آ
состоя́ни∥е	حَالِةً، وَصُعْع
~ гробни́цы	حالة المقبرة
в плохо́м ~и	في حالة سيئة
в хорошем ~и	في حالة جيدة
состоять из кого-чего?	تَــَالْف مِن، تَكُّـون مِن
сосу́д	إنساء
\sim с кры́шкой	إناء يغطاء
~ы-кано́пы <i>син.</i> кано́пы	الأواني الكانوبية
де́лать ~ы	صنتع أواني
кру́глый ~	إناء مستدير
сохранение	محافظة، حفظ
сохраня́ть — сохрани́ть	حَفِظ، حَافظ على
кого-что?	
~ те́ло	حافظ على الجسد
~ трон своего отца для	حافظ على عرش أبيه
себя́	لنقسه
сохран я́ться –	حُفِظ، ظل ً، بَقِيَ
сохран иться где?	
статуя ~илась без	بقى التمثال سليماً (بدون
повреждений	تلیفات)
сою́з	اتِحَاد، حِلْف
~ Двух Земе́ль	اتُحاد الأرَضين (قطري
· -	مصر) گاراپ
	(3

спальня	
крушение ~а	انهيار الحلف
спа́льн я	غرفة نوم
те́сные ~и	غرف نوم ضيقة
специи мн. (ед. специя)	تُـوَابِـل (من مَوَاد التَّحْنِيط)
спинка	مُسنند (الظهر لمقعد)
еписнок (мн. списки)	قائِمَة
Туринский ~	قائمة تورين:إحدى
••	مصادر كتابة التاريخ
	المصري القديم
царские ~ки	قوانم ملكية
сплав	سنبييكة
стеклови́дный ~	سبيكة مماثلة للزجاج
сраже́ни∥е	مَغْرَكِة
боевые ~я	معارك حربية
побе́дные ~я	معارك النصر
эпическое ~	معركة بطولية
сре́дств∥о	1- وسيلة، طريقة
~ существования	وسيلة البقاء (الوجود)
выразительное ~	وسيلة تعبيرية، وسيلة
	مُعَيرة
магическое ~	وسيلة سحرية
	2- أمُوال، مَوَارد
~а на стройтельство	موارد البناء
израсхо́довать \sim а	أنفق أموالأ
нехватка средств	نقص الاموال
срок	مُدَّة، قُثْرَة
коро́ткий ~	فترة قصيرة

	статуя
положенный ~	مدة مُقْر رَهَ
стабильность ж.	اسنتيفران
~ страны́	استقرار البلاد
ста́вить — поста́вить	وَضَع (رَاسِيا)، أَقَام،
кого-что? куда?	نصب
~ сосу́ды в моги́лу	وضع الأواني في القبر
ста́д о	قطیع، سرب
~ гусе́й	قطيع أوز
~ птиц	سرب طيور
~ скота́	قطيع الماشية
уго́н ∼а	سرقة القطيع
стаме́ска	إزميل
ста́роста м.	عُمْدَة
дереве́нский \sim	شيخ البلد
статуэ́тк∥а	تِمُثَّال صَغِير
основа ~и	قاعدة تمثال صنغير
погреба́льная ~	تمثال جنائزي صغير
ста́ту∥я	تب مثال (عادة يكون في
	وَصَنْعِ الوُقُوف، ومُعَظم
	أُجْزَانِه كَامِلَة)
~ по̀лучелове́ка-по̀лульва́	تمثال على هيئة نصف
	انسان ونصف أسد (ابو
	الهول)
групповая ~	تمثال جماعي: تمثال
	يجمع أكثر من شخصية مثل الثالوث)
	ملل التالولية)

СТВОЛ	
незаконченная ~	تمثال ناقص
огромная ~	تمثال ضخم
па́рная ~	نمثال مزدوج
ре́дкая ~	تمثال نادر
сидя́чая ~	تمثال جالس
стоя́чая ~	تمثأل واقف
те́ло ∼и	جسم التمثال
установить ~ю	وضع تمثالاً، أقام تمثالاً
царская ~	تمثال ملكي
ствол	جِذع، سَاق
~ де́рева	جذع شجرة
сте́б∥ель м. (мн. сте́бли)	سَاق، عُود
~ли папируса	سيقان (عيدان) البردي
пу́чок ~лей	حزمة سيقان صغيرة
свя́зка ~лей	ربط السيقان
стекля́нный	زُجَاجِي
блестящий ~ массив	كتلة زجاجية لامعة
сте́л а	لوحّة (عَمُونِية مُزَودَة
	بنَفْش أو رَسْم)
каменные ~ы	لوحات حجرية
пограничные ~ы	لوحات الحدود (كما في
	تل العمارنة)
стена	چذار، سُور
внутренние стены	جدران داخلية
крепостная ~	جِصنن
наружные стены	أسوار خارجية
скошенная ~	جدار مشطوف

сторона храмовые стены стереотипность ж. стереотипный стилизо́ванный стиль м. архитектурный ~ طراز نمطي типовой ~ "Стовратный город" (اقب مَدِنَية طِيبَة القديمة) стоечно-балочная система إلى قوانِم وكَمَرَات стойка عَمُود، دُعَامَة столб моноли́тный ~ мо́щные ~ы́ столица ~ Древнего Египта عاصمة مصر القديمة عاصمة سابقة бывшая ~ عَمُود (مُزَخرَف عَادَة столп عَلَى شَكَلُ بُرج) أعمدة برجية башнеобразные ~ы сторона лицева́я ~ обратная ~ тыільная ~

стоя́ч∥ий	مُنتَّصِب، واقف
~ая ста́туя	تمثال واقف
страж	حَارس
~ г р обни́цы	حارس المقبرة
г р о́зный ~	حارس مُخِيف
страна́	علب
агра́рная ~	بلد زراعي
завоёванная ~	بلد مُحتَلة
объединённая ~	بلد مُوَحَدَّة
разъединённая ~	بلد مُنْقُسِمَة
стра́нствие	رحُلة، جَوَلة
загро́бное ~	رحلة العالم الأخر
земно́е ~	رحلة دنيوية
стрел∥а́	سَبَهُم
наконе́чникы́	رأس السهم
осыпать кого-л. дождём	أمطر أحدا بوابل من
стрел	السهام
стрельба́	رمَــايَــة (بالسِهَام)
навесная ~	رماية مُنحَنيَّة (نُسْتُخدم
	في الأرص المُتَّعْرِجَة)
настильная ~	رماية مُستَقِيمة (تُستَخدم
	في الأرص المُنبَسِطة)
стре́льбище	مَرْمَى، سَاحِة رمَايَة
стрелять несов. 1- в	1- أطلق (السيهام نَحْو)
кого-что?	·
	طلق السهام نحو الأعداء

ступень 2- кого-что? 2- أصاب (بالسهام) اصاب (اصطاد) حيوانا ~ живо́тного سنعَى إلى، تطلع إلى стремиться несов. к чему? или инф. \sim к власти سعى إلى السلطة بَائِي، بَئَاء стройтел||ь м. بُناة الأهرامات ~и пирами́д сезонный ~ عامل بناء موسمي ...بناء، مِعْمَارِي строи́тельн∥ый فن العمارة ~ое искусство مواد البناء ~ые материалы أعمال البناء ~ые работы تقنية البناء ~ая техника بناء، تَشْنِيد строительств о · хра́ма بناء معبد завершить ~ أتم (أكمل) عملية البناء خطة البناء план ∼а по оконча́нии ∼а عِقْب (بَعْد) انتهاء البناء строить - построить بَنَّى، شُنيَّد что? ~ пирами́ду بنی هرما تركيب، بناء структу́ра تركيب (بناء) الهرم ~ пирами́ды внутренняя ~ بناء داخلَي بناء المعبد храмовая ~ ذَرَجَة (سُلُم) ступень ж.

and the second of the second o

судно ступенька судно (мн. суда) грузовое ~ судостройтель м. сукно́ сунду́к صندوق لحفظ الأشياء ~ для хранения ценностей قرينة، زوجة супру́га قرينة الملك ~ царя́ زوجة ثانوية (ثانية) второстепенная ~ существо́ كائن حي живое ~ كائن غيرمرني невидимое ~ وُجُود، بقاء существова́ние البقاء في العالم الآخر загробное ~ أبُوالهُول، سينفِسكِس сфинкс لحية (نقن) أبي الهول борода ~а سفنكس قابل للنقل транспортабельный ~ (صغير الحجم) تصوير مُبَسَط схемати́зм مَنْظر، مَشْهَد сце́н∥а منظر من كتاب الموتى ~ из Книги Мёртвых مناظر تاريخية исторические ~ы مُتَحَرَك، قَابِلَ للرفع съёмный сырьё

сюжет 1- مَوْضُوع 2- عَمْلُ فَنِي (مُصَوْرُ)

<u>T, T</u>

_ , _	
табли́чка	لُوْحَة (كِتَابَة صَغِيرة)
гли́няная ~	لوحة طينية
табу́ нескл., ср.	تَحْرِيم، مُوبِقَة
наложи́ть \sim на кого-что-л.	فرض تحريم على
наруши́ть \sim	خالف الموبقات (النواهي)
религио́зные ~	موبقات دينية
таи́нственн∥ый	خَفِي، كَامِن، عَامِض
~ые бактерии	جر اتَّيم كامنة
~ые бо́ги	ألهه خفية، ألهه كامنة
~ го́лос	صوت خفي
та́йн∥а	سپر
~ иероглифов	سر الرموز الهيروغليفية
вы́дать ~у	أباح سر ا
откры́ть ~у ми́ру	كشف سرا للعالم
тайни́к	خبينة، مخبأ
\sim ца́рских му́мий	خبينة المومياوات الملكية
го́рный ~	خبينة جبلية
такт	إيقاع
отбива́ть \sim	أصدر ايقاعا
талисма́н	طِلسم، تَعُويدَة
танцо́вщица	رَاقِصنَة
изображения танцовщиц	رسومات الراقصات
танцо́р	رَاقِص
татуиро́вк∥а	وأششم
украшенное ~ой тело	جسد مُزَين بوشم

	тело
тащить — вытащить что?	جَرَّ ، جَدُب، سَحَب
\sim ка́мни за верёвки	سحب الأحجار بالحبال
тварь ж.	مخلوق، خليقة
творе́ние	1- مَخْلُوق
	2- عَمَل (إبداعِي)
~ челове́ческих рук	صننع أيدي انسان
творе́ц	خَالِق
тво́рческ∥ий	خَلاَق، إبْدَاعِي
~ая эне́ргия	الطاقة الخلاقة
текст	ئص
~ы отсутствовали	لم تتوافر نصوص
копи́ровать ~	نسخ نصباً
сличе́ние ~ов	مقارنة النصوص
сопровождающийся ~	نص مصاحب
хвале́бные ~ы	نصوص مدح
Тексты Пирамид	يْصُوص الأَهْرَام: الحَد
	الكتب الدينية القديمة
Тексты Саркофагов	نِصُوصِ التَّوَابِيتِ: احَدَ
	الكتب البيئية القديمة
теле́сн∥ый	جَسَدِي، بَدَنِي
~ая полнота	امتلاء الجسد
те́л∥о	جَسند، بَدْن، جُنْمَان
забальзамированное ~	جسد مُحَنَّط
забинтованное ~	جسد ملفوف باللفائف
изгибы ~а	تنايا الجسد
невредимое ~	جسد سليم بدون تلفيات

теолог	
обмы́тое ~	جسد نم غسله
обработанное ~	جسد مُعَالج
по́рча ~а	تلف الجسد
челове́ческое ~	جسد بشر <i>ي</i>
чистота́ ~a	نظافة الجسد
теблог син. богослов	لألحوتِي
теология син. богословие	عِلْمِ الْلاهُوُت
тео́рия	نظريَّة
~ строительства пирамиды	نظرية بناء الهرم
терра́с∥а	شئر قسة
~ы хра́ма	شرفات المعبد
террито́ри∥я	أَرْض (مُحَدَّدة)، مِسَاحَة
~ хра́ма	أرض المعبد
заболоченные ~и	أراضى مملوءة بالمستنقعات
занима́ть общи́рную ~ю	شغل مساحة واسعة
теря́ть – потеря́ть	فَقَدَ، أَصْسَاعَ
кого-что?	
\sim первонача́льный о́блик	فقد هيئته الأولى
~ своё значение	فقد أهميته
~ своё могу́щество	فقد سطوته
тёсанный	مندوت
~ ка́мень	حجر منحوت
тесать несов. что?	نْحَتَ (حَجَرا أو خَشْبَا)
те́сло	فأس حَجَري
те́хника	تِقْنِيَة
примити́вная ~	تقنية بدانية
течение	تیار، مَجْری

тоннель

	тоннель
титул	نقب
~ "Сы́на Со́лнца"	لقب ابن إله الشمس (لقب
	ملكي، ويمثل اسم الميلاد)
~ фарао́на	لقب الفرعون
носи́ть ~	حمل لقبا
получи́ть ~	حصل على لقب
почётный ~	لقب شرفي
тузе́мный ~	لقب محلي
титулату́ра	النقباب المَلِك (الخَمْسَة
	المكونة لاسمه)
ткан ь м.	تسييج، قمّاش
ароматизированные ~и	اقمشة مُعَطرة
льняны́е ~и	أقمشة كتانية
непроница́емые для	أقمشة غير نقاذه
во́здуха ~и	للهواء
мы́шечные ~и	أنسجة عضلية
полоса́тый ~	قماش مُخَطُّط
тка́цкий	نسنج
~ станок	منسج، تول نسج
ткач	نسبَّاج، عَامِل نسنج
то́нкость <i>ж</i> .	دِقَةً، مَهَارَةً
удиви́тельная ~	دَقة متناهية (مدهشة)
то́нна	طُنُ (وحْدَة قِيَاسِ الْوَزْنِ
ТОННА	سسل (وحدہ بیاس ہورں تساو <i>ی</i> 1000 کیلوجرام)
morrará mila	نطقى، ميردَاب نقق، ميردَاب
тонне́л∥ь <i>м.</i>	میر ادیب سریه سر ادیب سریه
скрытые ~и	سرائيب سريه

топор топор فأس دو نصل مستدير ~ с закруглённым лезвием بلطة حربية боевой ~ торго́вл∥я تنشيط التجارة активизация ~и внешняя ~ морская ~ развернуть ~ю торго́вый ميناء تجاري ~ порт احْتِقالي، مَهِيب торжественный نشيد احتفالي \sim Γ ИМН اختفال، عيد торжество اختقل ب торжествовать несов. что? احتفل بالنصر ~ побе́ду جِدْع (مَنْحُوت) جزع التمثال торс ~ статуи جزع ضخم могу́чий ~ традици||я تقليد استمرعدة قرون многовековая ~ تقاليد سالفة - تقاليد سابقة прежние ~и تخلي عن تقليد разрыв с ~ей حامى التقاليد المقدسة хранитель священных ~й 1- مُائِدَة тра́пеза 2- تَنَاوُلُ الطعَام

трость احتكاك тре́ние قلل الاحتكاك уменьшить ~ صدع، شُق трещина تلاتي الأبعاد трёхмерн∥ый فراغ تلاثي الأبعاد ~ое пространство الشَّالَوثُ (المُقدَّس) триа́да ثـالـوتُ الملك منكاورع ~ Микерина ثالوث معبود почитаемая ~ Фиванская ~ حِلبة (نبات) тригоне́лл∥а عنقود من نبات الحِلْبَة метёлка ~ы نصر، ظفر، التِصار триумф انتصار القلك على الأعداء ~ фараона над врагами триумфа́льн∥ый ~ое шествие трон возвести кого-л. на ~ كرسى عرش من الذهب золотой ~ право на ~ مسند (ظهر) کرسي спинка ~а ...عرش тро́нн∥ый صالة العرش ~ый зал اسم العرش ~ое имя عَصَا (رَفْيِعَة ومُسْتَقِيمَة) трость ж.

трофе́||й
вое́нные ~и
подсчёт ~ев
труд
дробное разделе́ние ~а
труп
обезгла́вленные ~ы
предохрани́ть ~ от тле́ния
трух||а́
преврати́ться в ~у́
преврати́ться в ~у́

тушь ж.

حِبْرُ ثَابُتُ (للتَّخْطِيط والرَسْم والكِتَابَة)

y, y

مُلاذ، مَلْجَأ، مَآوى убежище ملاذ آمن надёжное ~ كُسوَة، غِطاء убо́р غطآء الرأس головной ~ زينة، زَخْرَفة убра́нство زخرفة المعبد ~ хра́ма увекове́чение تخليد تخليد أعمال الملك ~ деяний царя خَلَدَ، أَدَامَ увековечивать увековечить что? خلد اسم رمسیس الثانی تُـوَّجَ ~ имя Рамсеса II увенчивать увенчать что? чем? توج نفسه بالتاج المزدوج ~ себя двойной коро́ной ثِقة، يَقِين، تَأْكِيد уверенность ж. الثقة بالنفس ~ в себе́ ثو زوایا угловатый углублени||е تجويف في الأرضية ~ в полу تجاويف رائعة чудесные ~я أرَاضِسِ (صَالِحَة للزرَاعَة уго́дь||е земе́льные ~я **ўгол** (мн. углы́)

уголь	
углы крепости	أركان القلعة
~ накло́на	زوایه میل
крутой ~	زواية حادة
прямо́й ~	زواية مستقيمة
ўголь <i>м</i> .	فخم
древе́сный ~	فحِم حُشْبِي، فحم الخشب
угро́з а	تَهْدِيد، وَعِيد
быть под ~ой кого-чего-л.	کان تحت تهدید
удалённый	ثاءٍ، بَعِيد
удлинённость ж.	استيطالة، امتداد
~ лица́	استطالة الوجه
удлинённ∥ый	دُو اسْتِطالة، مُطوَّل
~ые глаза́	عينان ذات استطالة
	(مسحوبتان إلى الخارج)
узурпа́тор	مُغتَصب (السُلطة)
узурпа́торша	مُغتَصية (السُلطة)
узурпа́ция	اغتِصاب (السلطة)،
	استيلاء على (السلطة)
~ престола	استيلاء على العرش
узурпировать сов. и	اغْتَصب (الحُكم)، استُولى
несов. что?	على (العَرش)
\sim власть	اغتصب السلطة
~ престол	اغتصب العرش
ўзы <i>мн</i> .	رَوَايِط، أوَاصِير
бра́чные ~	روابط الزواج
-	_

умащение رَصْ، تُربيب رص الأحجار укла́дка ~ камней وَضَعَ، أَرْقَدَ укла́дывать -уложить что? куда? وضع الكتل الحجرية في ~ каменные блоки в тело пирамиды ارقد الجسد في القبر ~ те́ло в моги́лу уключина مستك مجذاف زَيِّنَ، زَخْرَفَ украшать украсить кого-что? 1- تزيين، زخرفة украше́ни∥е 2- حلية خُلِيُّ الزينة декоративные ~я драгоценные ~я مجوهرات نفيسة صندريّة، قلادة طويلة нагрудное ~е مجوهرات ملكية царские ~я تُوطِيد، تُدْعِيم وَطَد، عَزَر، دَعُم укрепление укреплять укрепить что? ~ авторитет وطد نفوذه، عزز نفوذه مُّختَلِي، مُختَبِئَ укры́т∥ый كنوز ألهرم المختفية ~ые в пирамиде сокровища умащать - умастить кого-что? تعطير умащение

умерший уме́рший очищать ~его طهر جسد المتوفى دَمَّرَ ، قضي عَلى уничтожать уничтожить когочто? ~ всё, что создано دمر كل ما شيده إخناتون Эхнатоном ~ Хе́ттское ца́рство قضى على مملكة الحيثين تَدْمِير، قَصْنَاء عَلَى уничтожение تَدَهُور، انْهِيَار упа́д∥ок تدهور سريع быстрый ~ فترة تدهور период ~ка اڻهار، تُدَهُورَ прийти в ~ اسْتَخْدَمَ، اسْتُعْمَلَ употреблять употребить что? إداره управление إدارة البلاد ~ страной ترك الإدارة забросить ~ управляющий кем-مُدْير، نَاظِر، رَنْيس чем? ~ поместьем ناظر ضيعة صَّل: تُعْبَان الكُوبْرَا الذِي уре́й كَان يُزَين النَّاجِ المَلكِي الكوبرا الملكية царский ~ مُسْتُوني، مَنْسُوب у́ровень м. مستوي سطح البحر ~ моря

установка

поразительный ~ уро́дливый ~ карлик урожа́∥й посе́в ~я сбор, уборка ~я уро́н нанести ~ кому-чему-л. уса́дьба за́городная ~ "Уса́дьба двойника́ Птаха" усечённый усопший син. умерший, мёртвый уст||á мн. син. рот на ~ах самого Бога устанавливать установить что? установка ~ статуи ثابت وجَمِيل: اخد القاب "Устойчивое и مَدِنية مَنْف الْقَدِيمَة، ويَعْنِي прекрасное" بالهيروغِليفِية مِن نِفِرَ уступ усту́п نواتئ رملية - بروز رملية песчаные ~ы مَدْقَن، مَقْبَرَة (صَغِيرَة)، усыпа́льниц||а зде́шние ~ы مقبرة تحت الأرض подземная ~ مقبرة سرية потайная ~ разорённые ~ы مقابر منهوبة أَدُوَات، لُوَارْم **ўтварь** ж. أدوات الحياة اليومية бытовая ~ дома́шняя ~ утра́ченный أذن **ўхо** (мн. ўши) полуоткрытые уши уцелеть сов. участок учётчик Ушебти иер., мн. تُغْرَةً، فَجُوءَ уще́лье

Ф, ф

фавори́т фавори́тка царская ~ фа́кел لد بعضو الدُكُورَة фаллический فِرْعُون، مَـلِكُ البِلادُ фараон иер. ~-долгожитель مُلك مُعَمِّر ، ملك ذو عمر مديد أعان نفسه ملكاعلى البلاد объявить себя ~ом فرعون مُستبد самодержавный ~ фараоновский ...فرعون (يخص الفرعون) ~ое достоинство фарао́нский فِرْغُونِي ~ перио́д фаса́д واجهة ~ хра́ма واجهة المعبد "дворцовый ~" واجهة القصر (السرخ) формирование ~а تشكيل الواجهة фаса́дн∥ый ... قَاجِهَة (البناء) ~ые статуи تماثيل الواجهة حيوانات خاصة بمنطقة ما фа́уна фаянс 1. خَزَف، قِيشَانِي синий قيشاني أرزق 2. أوانِي خَزَف фая́нсовый ..خَزَفِي، من القِيشَانِي феникс عَنْقَاء (طانِر مُقدِّس)

фетиш صَنَّم، وَثُنْ фети́ш ...(مَدِنية) طِيبَة фиванский 1- قوام، هَيْنَـة фигу́р∥а قوام رشيق стройная ~ 2- يُعِمْثُالُ (دو مَلامِح مُجَسِّمة) تماثيل منقورة في الصخر вырубленные в скале ~ы أضباء تمثالا осветить ~у تمثال واقف стоящая ~ تمثال رئيسي центральная ~ تمثال الشخص - تمثال بشري человеческая ~ دُكْرَ، وَرَدَ фигурировать несов. где? ورد في نصوص مختلفة سَجِّلَ، ثُبِّتَ ~ в разных текстах фиксировать зафиксировать что? ~ надписи на стенах سجل نقوشا على جدران المعبد храма صارية علم флагшто́к ساي، ميزمار фле́йта عازف الناي флейтист флора اسطول толф военно-морской ~ прислать ~ разбить ~ إسطول تجاري торго́вый ~

фон ~ изображения позоло́ченный ~ شكل фо́рм∥а име́ть ~у اتخذ شكلا ۔۔ شکل حقیقي и́стинная ~ شكل لازم، شكل مطلوب ну́жная ~ شكل أولمي первоначальная ~ شكل صحيح أشكال متنوعة правильная ~ разнообразные ~ы أشكال دياتية растительные ~ы شكل تقليدي لوْحَة جدَارية، رَسْم حَانِطي традиционная ~ фре́ска фриз إقريز، كُورْنيش: مِنْ أَدُواتَ الزخرفة المعمارية أسناس ـ قاعدة фундамент أساس الدولة ~ госуда́рства ~ сооружений أساس المبائي قدم: وحدة قياس الطول، фут وتساوي 0.3048 متر квадра́тный \sim قدم مربع غُلاف _ جِرَاب جراب القوس والسهام футля́р - для лука и стрел

X, **x**

حَامِي (نِسْبَة إلى حَام بن хами́тский سَيِدَنَا لُو ح عِليه السَّلام) ~ язы́к اختيلال - فوضئى xaóc المحيط الأزلي: يمثل первобытный водный ~ بداية خلق الكون، ويطلق عليه "نون" عَشْوَائِيةً، عَدَم النظام хаотичность 1- شُخْصِية хара́ктер شخصية قوية الإرداة волевой ~ شخصية توية си́льный ~ 2- طابع، مظهر الطابع الجنائزي للمعبد погребальный ~ храма مناظر ذات طابع سلمي сцены мирного ~ характеризоваться اتُسَمَ يطابع، تُمَيَّزَ ب несов. чем? ب سِند: احَد Хеб-себ иер. الأغباد الملكية في مصر القديمة Хеттек ий الدولة الحيثية ~ое государство хетт ы мн. (ед. хетт) مقر القيادة العسكرية ставка ~ов ضَرَبَ كَفَأَ عَلَى كَفَ хлопать в ладоши

	храм
хозя́ин	صَاحِب، سَيِّد
~ гробни́цы	صاحب المقبرة
~ своей судьбы	سید فر ار ه
хозя́йка	صَاحِبَة، سَيِدَة
хозя́йственн∥ый	اقتِصادِي، إنتاهِي
~ое благополучие Египта	رخاء مصر الاقتصادي
~ая жизнь	حياة اقتصادية
~ые потребности	متطلبات اقتصادية
хозя́йств∥о	اقستِصاد، إنْسَاج
о́трасли ~а	مجالات الاقتصاد
подъём ~а	تنمية الاقتصاد
холм	تئل
земляные ~ы́	تلال ارضية
круты́е ~ы́	تلال شديدة الإنحدار
xop	تحورال
же́нский ~	كورال نسائي
хорони́ть - захорони́ть	د َف َـَنَ
кого-что?	
~ те́ло	دفن الجسد
храм	مَعْبَد
~ при пирами́де	معبد نابع للمجموعة
	الهرمية
~ Со́лнца	معيد (إلـه) الشمس
ве́рхний ~	معبد علوي (معبد
	جنانز <i>ي</i>)
главный государственный ~	معبد الدولة الرنيسي
доли́нный ~	معبد الوادي

хранилище معبد جنائري заупокойный ~ معبد الأقصر Луксорский ~ معبد سفلی (معبد ни́жний ~ الوادي) معبد تخليد الذكرى поминальный ~ (معبد جنانزي) إعادة بناء المعبد реконструкция ~а معبد متواضع، معبد скромный ~ بسيط (في عمارته) وظيفة المعبد функция ~а ...مغبد хра́мов∥ый ممتلكات المعبد ~ое имущество مجموعة المعبد ~ комплекс مخزن хранилищце مخازن المعبد храмовые ~а хранитель м. حَـارسنَة، حَـامِيَّة хранительница حامية الأسرة ~ домашнего очага حامية الجبانة ~ некрополя حُفِظ، كان محفوظاً храниться несов. где? حُفِظ في القبر ~ в могиле حَوْلِيَّاتَ (مُدُّونَات хроники мн. (ед. ئاريخِية) хроника) حوليات الحرب военные ~ хронологическ ий مُرَثِب ترتبِيا زمنيا в ~ом порядке ~ая схема

художник

хроноло́гия хру́пк∥ий ~ие ве́щи хрусталь м. го́рный ~ художественн∥ый ~ые возможности ~ое произведение

~ие таблицы

художник ~-пейзажист фанта́зия ~ خيال الفنان

Ц, ц

щ, ц	
ца́пля	مَالِكُ الْحَزِينِ، بَلَشُونِ
•	(طانِر مُقدَس)
царе́вич	ابن المَلِك
царе́вна	ابنة مَلِك
оплакивать ~у	رثا ابنة الملك
царица	مَلِكَة
	مَلْكِي
ца́рск∥ий	بیت ملکی
~ дом ~ое и́мя	.يــــــــــــــــــــــــــــــــــــ
0	نسب ملکی
~ая кровь	زي ملکي
~ наря́д	ريي سلالة ملكية
∼ род ∼ая семья́	عائلة ملكية _ عائلة الملك
	جَلِيل، عَظِيم
ца́рственн∥ый	برین. شخصیات عظیمة
~ые персоны	مَمْلَكَةً، دُوَلَةً (قَدِيمَـة)
ца́рство	مملحة، دوله (قديمه) مملكة الموتى، مملكة
~ мёртвых	مملحه المولى، مملحه الغربيين
	العربيين أعاد مُلكُه
вернуть своё ~	اعاد منجه الدولة الحديثة
Но́вое ~	
Ра́нее ~	العصر المبكر، العصير العتبق
	العليق الدولمة الوسطى
Сре́днее ~	الدولة القديمة الدولة القديمة
Старое ~	الدونة القديمة عَـهْد، قَـثْـرة الحُكْم
ца́рствование	1 -
~ Аменхо́тепа III	عهد إمنحتب الثالث

	центр
царствовать несов.	1 مَلَكَ، حَكُمَ
•	2- سَادَ، خيمَ عَلَى
царь м.	مبلك
~ богов <i>син</i> . Оте́ц бого́в	ملك الآلهة، سيد الألهة
ю́ный ~	ملك شاب
цвет (мн. цвета)	لون
желтоватый ~	لون مائل إلى الإصنفر ار
кирпи́чный ~	لون طوبي
све́тлый ~	لون فاتح
тёмный ∼	لون غامق
цветок (мн. цветы́)	ز ھ رۃ
геральдический ~	ز هرة تمثل شعار ا (للدولة)
нераспустившийся ~	زهرة غير متفتحة
распустившиеся цветы	زهور متفتحة
свисающие цветы	زهور منسطة
цели́тель м.	مُعَالِح، طبيب
цель ж.	هَـدف
~ бальзами́рования	الهدف من عملية التحنيط
це́нность ж.	قِيمَة
историческая ~	قيمة تاريخية
це́нтнер	سَنْتَنَار (وحْدَهُ قِيَاس
-	نسا <i>وي 1</i> 00 كيلوجرام)
центр	مَرْگَز
политический ~	مركز سياسي
религио́зный ~	مركز ديني "
торго́вый ~	مركز تجاري
церемониа́льный	احْتِقالِي

церемония مَرَ اسِم، طَفْس احْتِقَالَى церемони||я طقوس يومية ежедневные ~и مراسم (طقوس) العبادة культовые ~и مراسم دينية религиозные ~и цивилиза́ци||я حضارة الأنهار العظيمة ~ великих рек حضارة على درجة عالية высокоразвитая ~ من التطور حضارة أصلية самобытная ~ مراكز الحضارة центры ~и حضارة انسانية человеческая ~ نورة цикл دورة شمسية солнечный ~ شكل إسطواني цилиндр شكل إسطواني гранёный ~ цилиндрическ∥ий شكل إسطواني ~ая форма цино́вк∥а حصائر من القش соломенные ~и حصيرة مضفرة сплетённая ~ مُزَّيِنُ، حَلاق цирю́льник صالون حلاقة (بدائي) цирю́льня أسنقل قباعدة цо́коль м. أسفل قاعدة التمثال

~ статуи

Ч, ч

إناء النبيذ
مُصلَلَى (مَعْنَى مَجَازِي
يُقْصَدُ بِهِ مَقْصُورَةَ الْعِيَادَةَ
أو قدس الأقداس)
1- جُـزء
أجزاء (أعضاء) الجسم
جزء علوي
الجزء الأيسر
جزء سفلي
الجزء الأيمن
2- وَحْدَة
وحدة عسكرية
مِیْقات، سَاعة
ساعة مائية
ساعة شمسية
تِمثال أبي الهول (رأس
انسان وجسم أسد)
جُنجُنة
تجويف الجمجمة
تُربَّةُ (أرض) سنودًاء
(ئىلىر مجازي يۇمىد بە
وَ ادِي الْنِيلِ)
سِمَة، صِفة
ملامح المتوفي
ملامح ذاتية
ملامح رجل

чертёж чертёж стилизованный ~ четырёхгра́нн∥ый ~ые коло́нны четырёхуго́льный чино́вник ва́жный ~ صىغار الموظفين ме́лкие ~и موظف عنيد строптивый ~ عدد число́ عدد الضنمايا ~ жертв عدد نو دلالة معينة значимое ~ جَوْف، بَطْن، رَحِم чре́во ~ матери чу́до (мн. чудеса́) عجانب الدنيا السبع семь чудес света كَانِن خُرَافِي النهب الكائن الخرافي чудо́вище ~ пожирало сердце قلب المتوفى فم الكائن الخرافي صائع مُعَجِزَات умершего пасть ~а чудотворе́ц (мн. чудотворцыі) أجنبي، غازي чужеземец (мн. чужеземцы) чужестранец (мн. чужестранцы)

Ш, ш

ابن آوى: حَيْوَان مُقدَّس шака́л يُمثلُ عَلَاهُ إله التَّحْتِيطِ الْولِيس خُص، كُوخ шала́ш ~ из тростника шама́н шахта نفق عمودي вертикальная ~ عَامِل مَنْجَم шахтёр تحقة шеде́вр تحفة فن الصياغة ~ ювелирного искусства تحف مُنتقاه، روائع التحف избранные ~ы شين: مِن الرمُوزَ الدِينية Шен иер. وتذل على الجماية шере́нга ~ бого́в и боги́нь шерсть ж. صُوفي، مِنْ الصوف шерстяной шествие موكب الألهة ~ бого́в موكب الفرعون ~ фараона موكب احتفالي торжественное ~ رَقْبَةً، عُنْق шéя رقبة طويلة длинная ~ رقبة قصيرة короткая ~ رقبة غليظة толстая ~

ширина	رقبة رفيعة
то́нкая ~	
ширина	عَرْض، السِّنَاع
широ́кий	عَرِيض، واسبع
ши́фер	اردُواز: : نُوع مِن
	الصَّخُور المُتَّخُّولَة، وكَان
	يُستَخَدَم في صننع التَّمَاتِيل
	والصنكانيات
зелёный ~	الأردواز الأخضر
ши́ферн∥ый	مِن الأردُوازِ
~ая плита́	صلاية من الأردواز
шкату́лка	سَفَط ، صَنْدُوكَق
~ с браслетами	صندوق الأساور
~ с именем царицы	صندوق يحمل اسم الملكة
шку́р∥а	جلد (الحيوان أو الطانر)
животная ~	جلد الحيوان – جلد حيواني
одевать умершего в	لف الميت بلفائف من جلد
живо́тную ~у	الحيوان
ол е́нья ~	جلد الغزال
шлифова́ть —	صنقل
отшлифова́ть что?	
шлюз	قنطرة، هَويس
водяны́е ~ы	قناطر المياه
шпио́н	جَـاسنُوس
шта́бель м.	كُومَة
штукату́рка	مُصييص (مِن الواع الحِص
- **	أو الحببس)

	штык
шты́к	حَريَــة (من أدوات القتال)

Щ, щ

ще́бень ж.	حَصَى (مِن مَواد الينَاء
	ورُصف الطُرق)
щель ж.	شِنَق، قُلْق، صَدَاع
проделать ~	أحدث شقا
ýзкая ~	شق ضيق
щит	دِرْع وَاقِي

Э, э

من (خَشَب) الأَبَنُوس эбе́нов∥ый خشب أبنوس ~ое де́рево ئطوار эволю́ци∥я تطور الهرم تطور المقبرة الملكية ~ пирами́ды ~ царской гробницы حِمَايَة، وصَايَة эги́д∥а تحت وصبابة مصر под ~ой Египта غَرَابَة، أَشْيَاء غِير экзо́тика مألوفة غريب، غِير مَأْتُوف экзоти́ческ∥ий منتجات غير مالوفة ~ие продукты اقتصاد эконо́мика ،__ افتِصادِي экономическ ий بنية اقتصادية ~ая структура مشكلات اقتصادية ~ие тру́дности بغثة экспедици||я بعثة اثرية археологическая ~ بعثة بحرية морская ~ أرسل بعثة إلى مكانٍ ما послать ~ю куда-л. مُسْتَغِل эксплуата́тор استيغلال، تسخير эксплуатация مُسنَّقُقل эксплуатируемый 1- عَرْض (المقتنيات) экспозиция 2- مَغْرُوضَات

экспонат	
экспона́т	مَعْرُوُض، قِطْعَةُ
	أثرية مغزوضة
~ы Еги́петского музе́я	معروضات (مقنیات)
	المتحف المصدي
бесценные ~ы	معروضات لا تقدر بثمن
уника́льный ~	معروض فريد من نوعه
экспони́ровать сов. и	عَرَض، اظهَر
несов. Что ?	
эле́ктрум	دُهَبِ أَبْيَض
элеме́нт	غنصتر
~ы жи́зни	عناصر الحياة
архитекту́рный \sim	عنصر معماري
характе́рный ~	عنصر مميز
эмбле́ма	شيعار
~ бо́га	شعار الإله
энеоли́т	العَصرُ النَّحَاسِي
эннеа́да	التّاسُوع الإلهي
эпо́х∥а	عَصْر، عَهْد
мину́вшая ~	عصر غابر (سالف)
по́здние ~и	عصور متآخرة
ранние ~и	عصور مبكرة
ópa	غضر
~ правления	عصر الحكم
до нашей эры (д.н.э.)	قبل الميلاد
эро́зи∥я	تغرية، شآكُل
ветровая ~	تعرية بفعل الرياح

эффект تأثير عوامل النعرية влияние естественной ~и эски́з جُمَالِي معايير الجمال эстетическ ий ~ие но́рмы متطلبات جمالية ~ие требования حَبَشِي، النُّيُوبِي ...الحَبَشَة (الْيُوبِيا)، эфио́п эфио́пск∥ий ...الحبشه (اليوبيا)، حَبَشي (اثوبي) بحيرات الحبشة (اثوبيا) ...صوًان حجر الصوان تاثير، اثر ~ие озёра эфи́пский ~ камень эффе́кт

Ю, ю

 ковели́рн||ый
 でое де́ло

 ~ое де́ло
 一点。

 ~ые изде́лия
 южа́не мн. (ед.южа́нин)

 НОНЕСКО
 (мітре́цтр́е (мітре́)

 (Междунаро́дная организа́ция по вопро́сам образова́ния, на́уки и культу́ры)
 под эги́дой ~

Я , Я	<u></u>
язы́к	1- لِسَان
	2- ُلغة
акка́дский ~	اللغة الأكاديـة (لغة بلاد
	الرافدين القديمة)
древнеегипетский ~	اللغة المصرية القديمة
новоегипетский ~	اللغة المصرية الحديثة
язы́ческий	وَتُنِيَّة،جَاهِليَّة
язы́чество	وَتُنِيُّة، جَاهِليَّة
язы́чник	وَتُنِي، عَابِدِ للأصنّام
я́м а	حُلْرَةً
бездонная ~	حفرة بلاقاع
закапывать ~у	ردم حفرة
класть тело в ~y	وضبع الجسد في حفرة
облицевать ~у	كسا الحفرة بالألواح
досками	
ова́льная ~	حفرة بيضاوية الشكل
я́ств∥а мн.	طـعَام، مَـاكُولات
запрещённые ~	طعام مُحرَّم
столики с ~ами	مواند الطعام
ячме́нь м.	شبير
я́шма	بشب (حجر کریم)
я́щик	صندوق
\sim для кано́п	صـــنوق کـــانوبی، صـــندوق
	الأحشاء

Приложение №1

Список царей Древнего Египта

قانحة بأسماء ملوك مرص القديمية

فيانسمية باستمناء ملوك مستصير القديسمسة		
Исторический период	д.н.э.	العصر التاريخي
"династии,фараоны"	прод.	متضمنا الأسر
7.	прав.	الملكية وأسماء
	_	الملوك
I. Додинастический	5500-	I- عصر ما قبل
период	3100	الأسرات
- Культура Бадари	5500-	- ثقافة
	4000	البداري - ثقافة نقادة
- Культура Нагада I	4000-	
	3500	الأولس
Культура Нагада II	3500-	- ثُقَافَة نَقَادة
• • • •	3150	الثانية
- Нулевая династия		- الأسرة صقر
1.Ни Хор		ا. ني حور
2. Xar Xop		2. حات حور
3. Ка (или Сехен)		3. کا (أو سخن)
4. Скорпион (II)		4. الملك العقرب
_		(الثانسي)
II.	3150	II. عصر بداية
Раннединастический	-	الأسرات (العصر
период	2584	العتيق)
А. Первая династия	3100-	ا. الأسرة الأولي
•	2890	

	 نعرمر (مني) عحا
	3. جـر (اِتيت)
	4. جت (اِتي)
	5. دِن
	6. مریت نیت
	7. عج إيب
	8.سِمرخت
	9. قاعا (قبع)
2890-	ب. الأسرة
2584	الثانية
	1. حتب
	سخموري
	2. رعنب
	3. تى نثر
	4. ونج؟؟
	5. سند؟؟
	6. ست بر إب
	سن
	7. نفر کا رع
	8. نفر کا شکر
	9. خع سخموري
2584-	III. الدولية
2117	القديمة
2584-	أ.الأسرة
2520	الثالثة
19 лет	1. جسر
	(زوسر)

2. Санехет (небка)	9 лет	2. سانخِت (نِب
]	گا)
3. Сехемхет (Джесер-	6 лет	3. سخم خِت
ти)		(جسر - تي)
4. Хаба	6 лет	4. خع با
5. Хуни	24	5. حوني
•	года	
Б. Четвёртая	2520-	ب. الأمىرة
династия	2392	الرابعة
1. Снефру	50 лет	1. سنفرو
2. Xyфy (zp. Xeonc)	23	2. خوفو
212 (1	года	
3. Джедефра	8 лет	3.جنترع
4. Хафра (гр. Хефрен)	23	4.خفرع
	года	
5. Менкаура (гр.	18 лет	5. منكاورع
Микерин)		
6. Шепсескаф	4 года	6. شِبسكاف
7. Царица Хент Каус	2 года	7. الملكة خِنت
. •		كاوس
В. Пятая династия	2392-	ج. الأسرة
	2385	الخامسة
1. Усеркаф	7 лет	1. أوسر كماف
2.Caxypa	12 лет	2. ساحو رع
3. Нефериркара	10 лет	3. نِفر إير
		كارع
4. Шепсескара	год	4. شِبسكا رع
5. Неферефра	3 года	5. نفر إف رع

6. Ниусерра	11 лет	6.نـي أوسر رع
7. Менкаухор	8 лет	7. مِنكاوِحور
8. Джедкара	28 лет	8 جدكارع
9. Унас	30 лет	9. أونساس
Г. Шестая династия	2282-	د. الأسرة
	2117	المسادمية
1. Тети	12 лет	1. تتي
2. Усеркара		2. وسر كارع
3. Пепи I	46 лет	3. يبي الأول
4. Неметиимсаф I	7 лет	4 نمتي امساف
		الأول
5. Пепи II Неферкара	94 лет	5. بيبي الثاني
6. Нитекерт (гр.	2 года	6. نِيت إنِرت
Нитокрис)		(نیتوکریس)
IV. Первый	2181-	IV. عصر
переходный период	2055	الانتقال الأول
А. Сельмая и	2181-	أ. الأسريان
Восьмая династия	2125	السابعة
		والثامنة
1. Неби		1. نِبي
2. Шемай		2. بعاي
3. Tepy		3. نيروو
4. Пепи-сенеб		4. ببي سِنِب
5. Иби I	4 года	5. إبي الأول
6. Хуи-хаби		6. خوي – حابي
Б. Девятая и Десятая	2160-	ب الأسرتان
династия	2025	القاسعة
		والعاشرة

1. Хети I (Ахтой I)		1. خيتي
		(أخيتويّ) الأول
2. Хети II (Ахтой II)		2. خيتي
		(اخيتوي) الثاني
3. Хети III (Ахтой III)		3. خيتي
		(أخيتوي) الثالث
4. Хети IV (Ахтой IV)		4. خیتی
		(أخيتوي) الرابع
5. Хети V (Ахтой V)		5. خيتي
		(أخيتوي) الخامس
6. Мерикара?		6. مري کا رع؟
В. Одиннадцатая	2160	ج. الأسسرة
династия (в	_	الصادية عشر
Фивах)	2066	(في طــــبـة)
Ментухотеп I		1. منتوحتب
		الأول
Интеф I		2. إنتف الأول
Интеф II	49 лет	3. إنتف الثاني
Интеф III	8 лет	4. إنتف الثالث
V. Среднее царство	2066	٧. الدولية
	_	الوسطى
	1781	_
А. Одиннадцатая	2066	ا الأسبرة
династия (весь	_	الحادية
Египет)	1994	عبشر
		(جميع أنــــاء
		مِصر)
1. Ментухотеп II	52	1. منتوحتب

	года	الثانب
2. Ментухотеп III	13 лет	2. منتوحتب
		الثالث
3. Ментухотеп IV	7 лет	3. منتوحتب
•		المرايع
Б. Двенадцатая	1994	ب. الأسيرة
династия	_	الثائبة عشر
	1781	
1. Аменемхет I	30 лет	1. امنمصات
		الأول
2. Сенусерт I	45 лет	2. سنوسرت
		الأول
3. Аменемхет II	36 лет	3. امنمحات
		الثاني
4. Сенусерт II	20 лет	4. سنبوسبرت
_	1	الشاني
5. Сенусерт III	41	5. سنوسرت
	год	الثالث
6. Аменемхет III	48 лет	6. أمنمحات
		الثالث
7. Аменемхет IV	13 лет	7. امنمحات
		الرابع
8. Царица Собекнефру	4 года	8. الملكة سُبك
		نسفرو
В. Тринадцатая	1795-	ت. الأسسرة
династия : 48 царей,	после	الثالثة عشسر
наиболее правдивыми	1650	
именами из них		

ЯБЛЯЮТСЯ: 3 ГОДА طيساد 2. Аменемхет-сенебиф 3 ГОДА 3 ГОДА 2. Аменемхет-сенебиф 3 ГОДА			
2. Аменемхет-сенебиф 3 года 2. Аменемхет сенебиф 3 года 3. Нерикара??? год 4. Аменемхет V 3 года 5. Кемао 2 года 6. Аменемхет VI			
2. Аменемхет-сенебиф 3 года	1. Собекхетеб I	3 года	
3. Нерикара??? 4. Аменемхет V 3 года 5. Кемао 5. Кемао 6. Аменемхет VI 7. Неб-нони 8. Хурнегхериетеф 9. Собекхотеб II 10. Аменемхет VI 11. Интеф IV 12. Сети 13. Собекхотеб III 3 года 14. Сахатхор 15. Собекхотеб IV 3 года 16 года 17 года 18 года 19 года		ĺ	حسب الأول
3. Нерикара??? год	2 Аменемхет-сенебиф	3 гола	2. أمنمحات
4. Аменемхет V 3 года 9. Года 15. Кемао 2 года 15. Кемао 2 года 16. Аменемхет VI 16. Аменемхет VI 17. Неб-нони 17. Неб-нони 17. Курнегхериетеф 18. Хурнегхериетеф 19. Собекхотеб II 10. Аменемхет VII 10. Аменемхет VII 10. Аменемхет VII 11. Интеф IV 11. Интеф IV 12. Сети 13. Собекхотеб III 3 года 13. Собекхотеб III 14. Сахатхор 15. Собекхотеб IV 15. Собекхотеб IV 15. Собекхотеб IV 15. Собекхотеб IV 17. Кемао 16. Кемао	Di i Million di		سنب ف
4. Аменемхет V 3 года 9. Года 1. Кемао 2 года 2. Бале Вале Вале Вале Вале Вале Вале Вале В	3. Нерикара???	год	3. نـري-کـا۔
5. Кемао 2 года 5. Кемао 2 года 6. Аменемхет VI			
5. Кемао 2 года 5. Кемао 2 года 6. Аменемхет VI	4. Аменемхет V	3 года	4. أمنمحات
6. Аменемхет VI			الخامس
7. Неб-нони المسادس 7. Неб-нони المسادس 7. Неб-нони 9. Собекхотеб II الثاني 9. Собекхотеб II الثاني 10. Аменемхет VII المسابع 11. Интеф IV المسابع 12. Сети 12. Собекхотеб III 3 года 13. Собекхотеб III 3 года 14. Сахатхор 15. Собекхотеб IV 15. Собекхотеб IV 15. Собекхотеб IV 15. Собекхотеб IV 17. Пашена 15. Собекхотеб IV 17. Пашена 17. Пашена 17. Пашена 17. Собекхотеб IV 17. Пашена 17. П	5. Кемао	2 года	5. قىماو
7. Неб-нони	6. Аменемхет VI		6. أمنمحات
8. Хурнегхериетеф	•••		السادس
9. Собекхотеб II 9. Собекхотеб II 10. Аменемхет VII 11. Интеф IV 12. Сети 13. Собекхотеб III 3 года 14. Сахатхор 15. Собекхотеб IV 10. Первод предоставляющей проставляющей предоставляющей проставляющей	7. Неб-нони		7. نــب-نــوني
9. Собекхотеб II 9. Собекхотеб II 9. Собекхотеб II الثاني 10. Аменемхет VII 11. Интеф IV 12. Сети 13. Собекхотеб III 3 года 14. Сахатхор 15. Собекхотеб IV 10. Первод Регина 10. Собекхотеб IV 15. Собекхотеб IV 10. Первод Регина 10. Первод Рег	8. Хурнегхериетеф		8. حور خج۔
9. Собекхотеб II و الله الله الله الله الله الله الله ال			حري-إت.ف
10. Аменемхет VII 10. أم نم حالت 10. Аменемхет VII السابع 11. Интеф IV 11. السابع 12. Сети 13. Собекхотеб III 3 года 14. Сахатхор 15. Собекхотеб IV 10. Пейсы 10. Пейс	9. Собекхотеб II		
11. Интеф IV 11. Интеф IV 12. Сети 13. Собекхотеб III 3 года 14. Сахатхор 15. Собекхотеб IV 16. Собекхотеб IV 17. Собекхотеб			الثاني
11. Интеф IV	10. Аменемхет VII		10. أمنمحات
11. Интеф IV			السابع
الـرابـع 12. Сети 13. Собекхотеб III 3 года 13. الثالث 14. Сахатхор 14. Сахатхор 15. Собекхотеб IV 15. Собекхотеб IV 15.	11. Интеф IV		11. إنت
13. Собекхотеб III 3 года بنيك حتب الثالث 14. Сахатхор 15. Собекхотеб IV 15. Собекхотеб IV	1	1	الرابع
13. Собекхотеб III 3 года بنيك حتب الثالث 14. Сахатхор 15. Собекхотеб IV 15. Собекхотеб IV	12. Сети		12. سِيتِي
الثالث 14. Caxatxop 14. مناب حتب 15. Coбекхотеб IV 15.		3 года	13. سُبِكُ حَتَب
از. سُنبك حتب ـــــــــــــــــــــــــــــــــــ	13. Coockaarea III		1 '
حات حور 15. Собекхотеб IV	14. Сахатхор		14. ســـا-
15. Собекхотеб IV 15.			حاتحور
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	15. Собекхотеб IV		
			الرابع_

	16. سُـ بك حتب
	الخامس
4 года	17. سُـبك حتب
	السادس
	18. سُبك حتب
	السابع
	19. منتوحتب
	الضامس
	20. سنب ميو
1650	ج. الأسرة
_	الرابعة عشر
1750	
	1. نجىني
	2. خعتي رع
	3. نب-فاو-رع
	4.سحبرع
	5. مري جفا رع
	6. سواج-کا-رع
	7. حر-إب-رع
	8. سعنج-اب-رع
	9 خعنفرتمرع
	10. نـفر -اب-رع
	11. عنخ کا۔
	رع
1650-	VI. عصر
1550	الانتقال الشائي
1650-	أ. الأسرة
	1650

1. Салитис —— Мігеринати 2. Эберинати —— Замуда 3. Секирхар —— Замуда 4. Хиан (Сеусеринра) —— Замуда 5. Апофис (Апепи) 40 лет 6. Хэамуди ??? —— Замуда 6. Кузамуда ??? —— Замуда 6. Шестнадцатая династия (гиксосы) 1650 1. Джехути —— Замуда 2. Собекхетеб VIII —— Замуда 3. Неферхотеб III —— Замуда 4. Ментухотби —— Замуда 5. Небириао I —— Замуда 6. Небириао I —— Замуда 7. Семенра??? —— Замуда 8. Пепианх —— Замуда 9. Сехемрашедваст —— Замуда			
3. Секирхар	1. Салитис		
4. Хиан (Сеусеринра) (وسرانرع) 5. Апофис (Апепи) 40 лет (ней (ней (ней образования)) 6. Хэамуди ??? (ней образования) 6. Курути (ней сосы) 1590 (ней образования) 1. Джехути (ней образования) (ней образования) 2. Собекхетеб VIII (ней образования) (ней образования) 3. Неферхотеб III (ней образования) (ней образования) 4. Ментухотби (ней образования) (ней образования) 5. Небириао I (ней образования) (ней образования) 6. Небириао II (ней образования) (ней образования) 7. Семенра??? (ней образования) 8. Пепианх (ней образования) (ней образования) 9. Сехемрашедваст (ней образования) (ней образования) 3. Неферхотеб III (ней образования) (ней образования) 4. Ментухотби (ней образования) (ней образования) 5. Небириа II (ней образования) (ней образования) 6. Небириа II (ней образования) (ней образования) 7. Семенра???? (ней образования) 8. Пепианх (ней образования) (ней образования) 9. Сехемраниедаст (ней образования) (ней образования) 9. Сехемрания (ней	2. Эберинати		2. عبر-عناتي
5. Апофис (Апени) 40 лет باوفیس 6. Хэамуди ??? —	3. Секирхар		3. سکیر حار
5. Апофис (Апени) 40 лет باوفیس 6. Хэамуди ??? —	4. Хиан (Сеусеринра)		4. خيان
6. Хэамуди ??? — 6. خ-6 6. خ-6 6. خ-6 6. خ-6 6. ??? 6. ??? 6. Ейместия (гиксосы) —			(سوسر-إن-رع)
6. Хэамуди ??? — 6. خ 6 6. خ 6 6. خ 6 6. خ 6 6. Үгүг энг гийн	5. Апофис (Апепи)	40 лет	5. أبوفيس
• • • • • • • • • • • • • • • • • • •		1	(إببي)
Б. Шестнадцатая династия (гиксосы) 1650	6. Хэамуди ???		
династия (гиксосы)			مسودي
династия (гиксосы)	Б. Шестнадцатая	1650	ب. الأمسرة
1. Джехути	1 1 1	_	السلاسة عشر
2. شبك حتب 2. شبك حتب 3. Неферхотеб III 3. Неферхотеб III 4. Ментухотби 4. Ментухотби 5. Небириао I 5. Небириао II 6. Небириао II 6. Небириао II 7. Семенра??? 7. Семенра??? 8. Пепианх 8. Геменра Регодов Сехемрашедваст 9. Сехемрашедваст 9. Сехемрашедваст		1590	(هِكسوس)
2. Собекхетеб VIII	1. Джехути		1. جــوتي
3. Неферхотеб III			2. سُبك حتب
4. Ментухотби			الثامن
4. Ментухотби	3. Неферхотеб III	T	3.نغرحتب
5. Heбириао I الأول 6. Heбириао II الأول 7. Семенра???? 7 8. Пепианх 8 9. Сехемрашедваст 9		l	
الأول 6. Небириао II 6. نـب-اري أو 7. Семенра???? 7. Семенра???? 8. Пепианх 8 3. 9. Сехемрашедваст 9. Сехемрашедваст	4. Ментухотби		4. منتوحتبي
6. Небириао II الثاني 7. Семенра??? 7 8. Пепианх 8 9. Сехемрашедваст 9	5. Небириао I		
7. Семенра??? 7. Семенра??? 8. Пепианх 8. بـبــى 9. Сехемрашедваст 9. Сехемрашедваст 9.			
7. Семенра???? 7 2,9??? 8. Пепианх 3. Геменра (зарадине) 9 2. Сехемрашедваст 9	6. Небириао II		6. نـب-إري أو
8. Пепианх 8. بــــــــ 9. Сехемрашедваст 9.	•	ļ	الثاني
8. Пепианх 8. بــــــــ 9. Сехемрашедваст 9. Сехемрашедваст 9. Сехемрашедваст 9. Сехемрашедваст 9.	7. Семенра???		7. سىمىن
9. Сехемрашедваст 9.			رع؟؟؟
э. селетранедвиет	8. Пепианх		8. بــبــي
э. селетранедвиет			عنيخ
	9. Сехемраниедваст		9. سخمرع
1 1 1	•		شدواست

10. Дедумес I		10. يدو ـمــس الأول
11. Дедумес II		11. يدو ميس الشاني
12. Ментуемсаф		12. منتوسم- سساف
13. Ментухотеб VI		13. منتو حتب السادس
14. Сенусерет IV		14. سنوسرت الرابع ت.الأسرة
В. Семнадцатая	1585	
династия	_	السابعة عشر
	1549	
1. Рахотеб		1.رعحتب
2. Собекемсаф I		2. سُدك م- ساف: الأول
3. Интеф V		3. إنتف: الخامس
4. Интеф VI		4. إنتف: السادس
5. Интеф VII		5. إنتف: السابع
6. Собекемсаф II		6. سبكم
		ساف: الثاني
7. Таа I (Сенхтенра)		7. تـاعـا: الأول
		(سنختنرع)
O. T. II (C	5 лет	8. تباعبا:
8. Таа II (Секененра)	2 1101	1
8. Таа 11 (Секененра)	3 her	النساني (سقنن۔

,	,
	رع)
4 года	9. کــامـِـس
	(واجـخيرـرع)
1549 -	VII. النولية
1069	الحديثة
1549 -	أ. الأسرة
1295	الشامنة عشر
25 лет	1. احمس الأول
21	2. إمنحتب الأول
год	
12 лет	3. تحتمس الأول
12 лет	4. تحتمس
	الثاني
54	5. تحتمس
года	الثالث
около	6. الملكة
20 лет	حَتشنسُوت
	(ماعت کارع)
26 лет	7. إمنحتب
	الثاني
10 лет	8. تحتمس
	المرابع
40 лет	9. إمنحتب
	الثالث
17 лет	10. إمنحتب
	الرابع (إخناتون)
год	11. سمنخ کا رع
	جسر
	1549 - 1069 1549 - 1295 25 лет 21 год 12 лет 12 лет 54 года около 20 лет 26 лет 10 лет 40 лет

12. Нефернефруатон	3 года	12. نفر خفرو-
(Нефертити)	Этоди	اتون (نفرئيني)
13. Тутанхамон	10 лет	رن (سريون) 13. توت عنخ
(Небхеперура)	10 лет	امون (نبخبرو۔
(пеохеперура)		رع)
14. Эйе	5 лет	
	3 her	َ 14. إي (خبر -
(Хеперхеперура)		خبرو-رع)
15. Хоремхеб	30 лет	15. حـور م
		حب
Б. Девятнадцатая	1298	ب. الأسرة
династия	_	الناسعة عشر
	1187	
1. Рамсес І	2 года	1.رعمسيس
		الأول
2. Сеги I	17 лет	2. سيتي الأول
3. Рамсес II	67 лет	3.رعمسيس
		الثاني
4. Мернептах	11 лет	4. مرنبتاح
5. Сети II	6 лет	5. سيتي الثاني
6. Аменмес	4 года	6. أمسون مسس
7. Саптах	6 лет	7. سابـتاح
8. Таусерт	2	8. تىاوسىرت
	года	
В. Двадцатая	1187 -	ت. الأسرة
династия	1069	العسشسرون
1. Сетнахт	2 года	1.ستنخت
2. Pamcec III	32	2. رعمسیس
	года	الثالث

3. Pamcec IV	7 лет	3. رعمسیس
		الرابع
4. Рамсес V	5 лет	4. رعمسیس
		الضامس
5. Pamcec VI	8 лет	5. رعمسیس
		السادس
6. Paмcec VII	8 лет	6. رعمسیس
		السايع
7. Pamcec VIII	2 года	7. رعسيس
		الشامين
8. Рамсес IX	19 лет	8. زعمسیس
		المتامع
9. Рамсес Х	10 лет	9. رعمسیس
		العاشر
10. Paмcec XI	30 лет	10. رعمسیس
		الحادي عشر
11. Херихорсаимен	6 лет	11. ھريحور -
		سا-إمن
VIII. Поздний период	1064	VIII. العصــر
_	- 332	المتاخر
А. Двадцать Первая	1064	أ. الأسرة الحادية
династия	- 945	والعشرون
1. Смендес	26 лет	1. سمندس
2. Аменемнису	4 года	2. أمون منسو
3. Пэйнеджем I	23	3. باي نجم
1	года	الأول
4. Псусеннес I	53	4. بسوسنس
	года	الأول

5. Амонемопет	10 лет	5. امون-م-ابـت
6. Осоркон Старший	6 лет	6. وسـر كـون
7. Сиамон	20 лет	7. ســا أمــون
8. Псусеннес II	5 лет	8. بسوسنس
1		الثاني
Б. Двадцать Вторая	948	ب. الأمسرة
династия	_	الشاتية
	715	والعشرون
1. Шешонк I	21	1. شاشنق
1	год	الأول
2. Осоркон I	35 лет	2. وسركون
		الأول
3. Шешонк II		3. شاشنق
		الثانسي
4. Такелот I	15 лет	4. تكلوت
		الأول
5. Осоркон II	39 лет	5. وسنركسون
		الثاني
7. Шешонк III	40 лет	6. شاشىنىق
		الثالث
8. Шешонк V	12 лет	7. شاشىنى
		المرابع
8. Пимаи	6 лет	8. باماي
9. Шешонк V	37 лет	9. شاشىنىق
		الخامس
10. Падипасет II	10 лет	10. با دي
		باست الثاني
10. Осоркон IV		10. وسـركـون

		الرابع
В. Двадцать Третья	867	ت. الأسرة
династия	_	الثالثة
A	857	والعشرون
1. Хорсаиза	10 лет	1. حور -سا-ايـزة
2. Такелот II	26 лет	2. تكلوت الثاني
3. Падипасет I	25 лет	3. بــا دي بـاســت الأول
4. иопот I????		4. <u>اوب</u> وت الأول؟؟؟؟
5. Шешонк VI		5. شاشنق السادس
	120	انسيادس 6. وسركون
6. Осоркон III	30 лет	6. وسرحون الشالث
7. Такелот III	15 лет	7. تـكلـوت الثـالـث
8. Родамон	20 лет	8. رود-أمـون
9. Ити	5 лет	9. إنـــي
10. Пефсауипасет	10 лет	10. بىف- ئىلوي جاسىت
Г. Двадцать	735	ج. الأمسرة
четвёртая династия	-	الرابسعسة
• , , ,	721	والعشرون
1. Тефнехет	8 лет	1. تف نخت
2. Бакенренеф	6 лет	2. بـــاكــن-
		رن.ف
Д. Двадцать Пятая	752 –	د. الأسرة
династия	656	الضامسة

		والعشرون
1. Пианхи	30 лет	1. بعنخی
2. Шабака	14 лет	2. شاباكا
3. Шабатака	16 лет	3. شبتاكا
4. Тахарка	26 лет	4.طاهرقا
5. Танутамон	8 лет	5. تــانـوت
·		أمسون
Е. Двацдать Шестая	672	ذ. الأسـرة
династия	-	السادسة
	525	والعشرون
(Саниский период)		(العنصبر
		البصباوي)
1. Некао I		1. نـكــاو الأول
2. Псамметик I	54	2. بسمتيك
	года	الأول
3. Некао II	15 лет	3. نـكـاو
		الثاني
4. Псамметик II	6 лет	4. بسمتيك
		الثاني
5. Априс	19 лет	5. إيريـس
6. Ахмос II	44	6. أحــمس
	года	الثاني
7. Псамметик III	год	7.بسمتيك
		الثائث
Ё. Двадцать Седьмая	525	ر. الأسسرة
династия (первый	_	السابعة
персидский период)	522	والعشرون
		(العصير

		الفارسي الأول)
1. Камбиз	3 года	1. قمبيز
2. Дара I	35 лет	2. دار ا الأول
3. Иксеркис I	21	3. اکسرکیس
. <u> </u>	год	الأول
4. Ирта Иксеркис I	41	4. إرتــا
•	год	إكسركيس الأول
5. Иксеркис II	год	 اکسرکیس
•		الثانسي
6. Дара II	18 лет	 دارا الثاني
7. Ирта Иксеркис II???		7. ارتبا
1		إكسركيس
		الثاني؟؟؟
И. Двадцать Восьмая	404 -	ز. الأسرة الثَّامنة
династия	399	والعشرون
Амиртаюс		أميرتايوس
Ю. Двадцать девятая	399 –	و, الأسبرة
династия	380	التاسعة
		والعشرون
1. Неферитос	6 лет	1. إنفرتيس
• •		الأول
2. Хакор	13 лет	2. هـــر
3. Неферитос II	год	3. إنفرتيس
		الثاني
Я. Тридцатая	380 -	ي. الأسـرة
династия	342	الشلاشون
1. Нектанебо I	18 лет	1. نخبتنبو
		الأول

2. Taxoc	2 года	2. تاخوس
3. Нектанебо II	18 лет	3. نخبتنبو
		الثاني

Приложение №2

Толкование отдельных терминов, указанных в словаре

شسرح يعض المصطلحات الواردة في القامسوس

1. Анх (Анкх) — это символ вечной жизни, возрождения и неиссякаемой жизненной силы. Египтологи считают, что по форме Анх (ключ жизни) представляет изображение завязок на сандалиях. Форма Анха также истолкована как восходящее солнце, как единство мужского и женского начал. В иероглифическом письме этот знак употребляли со значением "жизнь", и он являлся частью слов "благосостояние" и "счастье". Этот священный символ держали в руках боги, фараоны и царские мумии. Анх широко применялся для изготовления амулетов с целью продолжения жизни на Земле, наносился на стены храмов, на памятники и утварь.

1. عَلْمَ : يرمز إلى الحياة الأبدية والبعث والحيوية التي لا تنضب، ويعتقد علماء المصسريات أن شكل مفتاح الحياة للمتماثل مع شكل رباط النبعال لليمكن تفسيره على أنبه الشمس البازغة أو اتحاد الذكر والأنثى، وفي الكتابة الهيروغليفية كان هذا الرصز يشير إلى معنى كلمة الحياة، كما كان قاممًا مشتركا في كلمتي "الهناء" و"السعادة"، وكان يعقوم بحمله الألهب، والملوك، والمومياوات الملكية. وقد استخدم مفتاح الحياة بصورة مكثقة في صنع التمالم بغية استمرار الحياة على الأرض، كما صنور على جدران المعابد، وعلى التماثيل وأدوات الحياة اليومية.

2. Ба - это древнеегипетское слово, означающее душу человека. Душа Ба изображалась в виде птицы с головой человека при покидании тела. Когда душа Ба покидает тело, наступает смерть; когда Ба возвращается к мумии, умерший воскресает для вечной жизни. Именно поэтому было необходимо бальзамировать мёртвое тело, чтобы сохранить его для Ба.

2. السبا: هي كلمة مصرية قديمة تعني روح الإنسان، وكانت الروح تسصور على هيئة طائر برأس إنسان في أثناء مغادرتها الجسد؛ فبينما يموت الإنسان عندما تغادر الروح جسده، فإن المتوفى يبعث من أجل الحياة الأبدية في العالم الأخرعندما تعود الروح إلى موميانه، ولذلك كان من الضروري تحنيط جسد المتوفى للمحافظة عليه لكي تتعرف عليه الروح.

3. Гиксосы - группа кочевых скотоводческих племён из регионов Средней Азии, Кавказа и Малой Азии. Слово «гиксосы» представляет искаженное греческое наименование, которое образовалось от древнеегипетского словосочетания «Хка Вахасут», что значит чужеземных стран». «правители Гиксосы вторглись на территорию Египта в конце 12-ой династии и смогли захватить власть в стране к середине 13-ой династии, после чего основали свою столицу - город Аварис на востоке дельты Нила. С их приходом начинается так называемый Второй переходный период в истории Древнего Египта. Освободителем Египта от гиксосов является царь 18-ой династии Ахмос I.

3. الهكسوس: قبائل رعوية رحيالة من آسيا الوسطى والقوقاز وآسيا الصغرى، وتعتبر كلمة "هكسوس" تحريفًا يونانيًا للتعبير المصري القديم "حقاوخاسوت" الذي يعني "حُكُم البلاد الأجنبية". وقد غزا الهكسوس أرض مصر في نهاية الأسرة الثانية عشرة، وتمكنوا من الاستيلاء على السلطة في البلاد في منتصف الأسرة الثالثة عشرة تقريبا، فقاموا بتأسيس عاصمة لهم، وهي مدينة "أواريس" في شرق الدلتا، وبمجئ الهكسوس بدأ العصر الانتقالي الثاني في تاريخ مصر القديمة. وقد تم تحرير مصر من الهكسوس على يد "أحمس" أحد ملوك الأسرة الثامنة عشرة.

4. Ка — это древнеегипетское слово, означающее подобие человека, его двойника. Оно пишется иероглифом, изображающим две руки, поднятые кверху. По древнеегипетскому мировоззрению, Ка является одним из сущностных элементов человека. Он рождается с рождением каждого человека. При жизни двойник Ка обеспечивает

своему хозяину защиту, силу, здоровье и счастье. После смерти человека Ка обитает в его гробнице. Ему приносят жертвы для оказания помощи умершему в загробном мире.

4. الكا: هي كلمة مصرية قديمة تعني قرين/ شبيه الإنسان، وكان "الكا" يُصورً على هيئة ذراعين ممتدتين إلى أعلى دون جسد، ووفقا المعتبدة المصرية القديمة فإن "الكا" يُعتبر أحد المغاصر الرئيسة المكونة للإنسان؛ حيث إنه يُولد مع كل إنسان، ويكفل "الكا" لصاحبه الحماية، والقوة، والصحة، والسعادة، خلال حياته، أما بعد موت صاحبه في سكن "الكا" مقبرته، في العالم الأخر.

5. Канопы – это специальные сосуды с крышками, куда помещались забальзамированные внутренности покойного. У каждого сосуда была своя особая крышка с изображением одного из сыновей бога Хора, защищавших внутренние органы следующим образом:

¹⁻ Имсети с человеческой головой защищал печень:

²⁻ Хапи с головой бабуина защищал лёгкие;

- 3- Дуамутеф, имевший голову шакала, охранял желудок;
- 4- Кебехсену имевший голову сокола, охранял кишки.

5. الأواني الكانوبية: عبارة عن أواني خاصة كان يُوضع بها أحشاء المتوفي المُحنطة. وكان لكل إناء غطاء خاص به مُصور عليه أحد أبناء الإله حورس الذين كانوا يقومون بحملية الأحشاء على النحو التالي:

1. "إمستى" برأس إنسان، وكان يقوم بحماية الكبد.

- 2. "حابي" برأس قرد، وكان يقوم بحماية الرئتين.
- 3. "دواموتف" برأس ابن آوي، وكانت مهمته حراسة المعدة.
 - 4. "كبح" سنوف برأس صقر، وكان يحرس الأصعاء.

6. Кадешская битва — одно из самых известных и крупных сражений в Древнем Египте. Оно проходило между войсками Египетской (под командованием Рамсеса II) и Хеттской (под командованием Муваталли II) империй в сирийском городе Кадеш на реке Оронт. Она датируется 1274 годом до н.э. Битва при Кадеше была самым большим сражением Нового царства; в нём, по историческим источникам, участвовали

почти двадцать тысяч египетских воинов, разделённых на четыре корпуса, нёсшие имена богов (Амона, Ра, Птаха и Сета). Сам фараон Рамсес II руководил корпусом Амона. Через 6 часов боя египетская армия сумела нанести поражение хеттам. Потом хетты пошли на переговоры и подписали мирный договор с Египтом. Сцены битвы и триумфа, а также текст договора с хеттами записаны на стенах храмов Абу Симбела, Луксорского, Карнакского, Рамсессеума, а также на трёх папирусах времён Рамсеса II.

6. معركة قائش: تعتبر إحدى أكبر المعارك وأشهرها في مصر القديمة؛ ونشبت هذه المعركة بين القوات المصرية بقيادة الملك "رمسيس الثاني" والقوات الحيثية بقيادة "مواتللي الثاني" في المدينة السورية "قائش" الواقعة على نهر العاصبي وذلك في عام 1274 قبل الميلاد، وتعد هذه المعركة أكبر معركة تخوضها الدولة الحديثة؛ حيث اشترك بها قرابة عشرين الف مقاتل مقسمين على أربع فرق عسكرية تحمل أسماء الألهة (رع، وأمون، وبتاح، وست)، وقد قاد الملك "رمسيس" بنفسه فرقة أمون، وبعد ست ساعات تمكن الجيش المصري من هزيمة

الحيثيين، فلجأ الحيثيون بعد ذلك إلى عقد مفاوضات وتوقيع معاهدة سلام مع مصر، وقد شجلت مناظر من هذه المعركة، ووقائع النصر ونص المعاهدة مع الحيثيين على جدران معابد الأقصر، والكرنك، وأبي سمبل، والرمسيوم، فضلا عن ثلاث برديات من عهد رمسيس الثاني.

7. **Картуш** (от фр. Cartouche «патрон») — это продолговатый овальный контур с царским именем. Картуш вошёл в обиход в начале четвёртой династии при фараоне Снефру, и его продолжали использовать на протяжении фараонского и греко-римского периодов. Форма Картуша, по сути, является удлинённым кольцом Шен — знаком вечности.

7. الخرطوش (كلمة فرنسية الأصل تعني طلقة البُلاقية): عبسارة عن شكل بيضاوي نو استطالة (إسطواني) يضم اسم الملك. وقد ظهر الخرطوش في بداية الأسرة الرابعة في عهد الملك سنفرو، واستمر استخدامه طوال العصر الفرعوني والعصرين اليوناني والروماني. ويعتبر شكل الخرطوش في حقيقة الأمر تطويل للعلامة الدائرية شن رمز الخلود.

8. Книга Мёртвых является одним из самых произведений, главных религиозных появившихся в Древнем Египте в период Нового царства. Книга Мёртвых состоит из 200 глав, заупокойных длинный ряд содержащих заклинаний. Она помещалась в гробницу с целью опасности преодолеть умершему загробного мира и выходить из своей могилы днём. Тексты данной книги записаны на свитках папируса, на стенах святилищ и гробниц Нового царства, а также на поверхности саркофагов. Название «Книга Мёртвых» дано немецким египтологом Лепсиусом, но её древнеегипетское название «Пэрэт эм Херу» означает «Главы о выходе к свету дня».

8. كتاب المعوتى: يعد أحد الكتب الدينية المهمة التي ظهرت في مصر القديمة في عصر الدولة الحديثة، ويتألف الكتاب من مانتي فصل، تتضمن مجموعة كبيرة من التعاويذ الجنائزية، وكان هذا الكتاب يُوضع في المقبرة لتقديم العون للمتوفى لكي يتغلب على مخاطر العالم الأخر والخروج من قبره نهارا. وقد شجلت نصوص هذا

الكتاب على لفانف البردي، وعلى جدران مقابر الدولة المحديثة، وكذلك على التوابيت. وترجع تسمية "كتاب الموتى" بهذا الاسم إلى عالم المصريات الألماني "لبسبيوس"، أما السمية المصرية القديمة له "برت إم هرو" فتعني "الخروج في ضوء النهار".

9. Мастаба — это самый ранний тип царских гробниц в эпоху Раннего и Древнего царства. Слово «мастаба» произошло от древнеегипетского «Мис-тиб», что значит «скамья». Она имеет форму прямоугольной постройки с подземной погребальной камерой и несколькими помещениями стены, которых покрывались рельефами и росписями.

و. المصطبة: تمثل أول طرز المقابر الملكية في العصر المبكر والدولة القديمة، ويرجع أصل كلمة مصطبة إلى الكلمة المصرية القديمة "ميس-تيب" التي تعني "المقعد الطويل، الدكة" وتتخذ المقبرة شكل البناء المستطيل المزود بغرفة دفن أسفل سطح الأرض وكذلك بعدد من الغرف الآخرى التي تزين جدرانها النقوش والزخارف.

10. Народы моря — группа разнородных племён из Малоазиатского, Эгейского и Балканского набеги проводивших свои регионов, цивилизованные регионы Средиземноморья, в том числе в Египет, Палестину, Сирию в начале XI в. до н.э. Этническая принадлежность «Народов моря» достоверно не установлена. В их состав входят такие племена, как Пелесет, Турша, Шекелеш и др. Первые Шардана, упоминания о них относятся к временам Тутмоса III, а первые крупные столкновения были при царях Рамсесе II, его сыне Мернептахе и Рамсесе III, одержавших победу над их лагерями. К тому же пленные из Народов моря сформировали фараонов, египетских гвардию личную превратились в наёмных солдат, что привело к их массовому заселению на территории Египта к концу правления Рамсеса III. И сначала 22-ой до конца 24-ой династии им удалось узурпировать престол Египта.

10. شعوب البحر: مجموعة من القبائل ذات الأصول المتعددة المنحدرة من مناطق أسيا الصغري وإيجة والبلقان، وقد قامت هذه القبائل في أوائل القرن الحادي عشر قبل الميلاد بهجرات إلى مناطق متحضرة حول البحر المتوسط، من بينها "مصر" "وظسطين" "وسوريا" ولم يُ ثبت بعد بسصورة مؤكدة النسب العرقي لهذه الشعوب. ومن أهم قبائل شعوب البسور: "البلست" "والشودانا" "والمتورشا" "والشكلش" ويرجع أول نكر لهذه القباتل إلى عصر "تحتمس الثالث" أما أول معارك عنيفة ـ خاضتها هذه القبائل ـ فوقعت في عهد كل من "رمسيس الثاني" وابنه "مرنبتاح" "ورمسيس الثالث" الذين أحرزوا انتصاراً على معسكراتهم، وعلاوة على ذلك فقد شكّل الأسرى منهم الحرس الشخصي للملوك المصريين، كما تحولوا إلى جنود مُرتزقة مما أدي إلى استيطانهم الأراضي المصرية في أوأخر عصر "رمسيس الثالث". ومنذ بداية الأسرة الثانية والعشرين حتى نهاية الأسرة الرابعة والعشرون تمكنت شعوب البحر من الاستيلاء على عرش مصر.

11. Опет - это один из важнейших религиозных праздников древнеегипетского календаря. Он называется и праздником бога Амона, когда его статуя покидает свой Карнаский храм, чтобы посетить Луксорский храм. Основной идеей праздника является взаимосвязь фараона и бога солнца Амона. Опет продолжался долго (от 11 до 24 дней). Он начинается с того, что из десятого пилона Карнака того времени выходила многолюдная торжественная процессия. Отправляясь в Луксорский храм, жрецы несли три пышно разукрашенных ладьи со статуями бога Амона-Ра, его супруги Мут и сына, бога луны Хонсу. Считается, что праздник Опет получил распространение в начале правления династии.

11. الأوبت: يعتبر أحد الأعياد الدينية المهمة في التقويم المصمري القديم. ويُطاق عليه أيضا "عيد الإله أمون"؛ حيث يغادر تعثاله معبده في الكرنك ليزور معبد الأقصر. ويرجع المغزى الحقيقي لهذا

العيد إلى العلاقة المستبادلة بين الفرعون وإله الشمس أمون رع.

وكان هذا العيد يستمر فترة طويلة (تستغرق ما بين 11 الى 24 يوما). ويبدأ العيد بخروج موكب مهيب من جموع المواطنين من الصرح العاشر للمعبد أنذاك. ويحمل الكهنة شلاشة مراكب مزينة بزخارف عديدة يوجد بداخلها تمثل "الإله رع" وزوجته "موت" وابنهما إله القمر "خونسو" ويُعتقد أن "عيد أوبت" حظى بانتشار واسع في بداية الأسرة الشامنة عشرة.

12. Серех считается первой геометрической формой, обрамляющей царское имя в период с 1-ой до 3-ей династии. По форме Серех представляет прямоугольную рамку, которая является упрощённым изображением фасада царского дворца. Верхнюю часть этой рамки занимает имя царя, под которым имеются вертикальные и горизонтальные линии. Наверху Сереха обычно изображается бог Хор в виде сокола. После 3-ей династии Серех стал

употребляться как один из религиозных символов.

12. المسرخ: يعتبر أول شكل هندسي يضم اسم الملك في الفترة ما بيين الأسرة الأولى والأسرة الثائشة، وهو عبارة عن إطار مستطيل يمثل تصوير مبسط لواجهة القصر الملكي. ويشغل الجزء العلوي منه اسم الملك الذي يوجد أسفله خطوط رأسية وأفقية، ويعلو "السرخ" عادة صورة "الإله حورس"، وقد بدأ استخدام المسرخ باعتباره رمزا من الرموز الدينية بعد الأسرة الثائثة.

13.Столб Джед — предмет древнеегипетского культа, олицетворяющий один из символов бога Осириса. По форме он символизирует позвоночник человека и несёт в себе значение «стабильности». Джед употреблялся как охранительный амулет, и вкладывался в мумию. С этим знаком связан один из важнейших религиозных праздников — церемония «Подъёма столба Джед».

13. عمود جد: أداة مقدسة في مصر القديمة تجسد أحد رموز الإلمه أوزيريس، ويرمز إلى شكل عمود جد إلى العمود

الفقري للإنسان ويدل على معنى الاستقرار. وكان يُستخدم كتميمة واقية، كما كان يُوضع في المومياء. وقد ارتبط بهذا الرمز أحد أهم الأعياد الدينية وهو عيد "إقامة عمود جدد".

14. Тексты Пирамид - это древнейшее произведение религиозной литературы в Древнем Египте. Это название «Тексты Пирамид» получили по месту своего нахождения: они впервые были записаны на стенах внутренних помещений и коридоров пирамиды царя 5-ой династии Унаса в Саккаре, а потом стали записываться внутри помещений пирамид царей 6-ой династии и их супруг в южной Саккаре. «Тексты Пирамид» представляют собой сборник более 800 заупокойных молитв, гимнов, магических заклинаний (более 800 закл.), а также жертвенных ритуалов и фрагментов древних мифов. Главной целью этих текстов является обеспечение покойному фараону вечной жизни в обществе богов. Они отражают и представления

древних египтян о природе человека, их воззрения на смерть и устройство загробного мира.

41. تصوص الأهرامات: أحد أقدم الكتب الدينية في مصصر القديمية، وترتبط تسميتها بمكان العثور على سها، حيث سُجلت لأول مرة على الجدران الداخلية لغرف هرم الملك أوناس في سقارة وممراته، ثم بدأت أسميجل داخل غرف أهرامات ملوك الأسرة السادسة وروجاتهم في جنوب سقارة، وتسضم "نصوص الأهرامات" مجموعة من المصلوات، والأناشيد الجنائزية، والتعاويذ السحرية مايزيد عن 800 تعويذة وأيضاً طقوس القرابين، ومقتطفات من الأساطير القديمة، وتهدف النصوص الأهرام" في المقام الأول إلى توفير الحياة الأبدية للملك المتوفى في مجتمع الألهة، كما تعكس هذه النصوص تصورات القديمة عاداً المصريين فيما يتعلق بطبيعة الإنسان ومعتقداتهم حول الموت، وتكوين العالم الأخر.

15. Ущебти — это погребальные фигурки, изображающие покойного, либо со скрещёнными на груди руками, либо с какими-нибудь орудиями труда. Древнеегипетское слово «Ушебти»

означает «отвечающие на зов». По верованиям древних египтян, Ушебти должны были замещать умершего на работах в загробных полях Осириса, поэтому они помещались в погребение рядом с усопшим. От имени покойного над Ушебти произносили или записывали на них заклинания с перечислением всех работ.

15. الأوشاب تبي: عبارة عن تماثيل جنانزية صغيرة تسمسور المتوفى إما في الوضع الأوزيري (اليدين متقاطعتين على الصدر)، و إما وهو حامل إحدى أدوات المعمل. وهذه الكلمة المصرية القديمة تعني "المجيب لنداء" وطبقا لمعتقدات المصريين القدماء، فإن تماثيل "الأوشابتي" كانت تحل محل المتوفي في القيام بالخدمة في حقول العالم الأخر "أوزيريس"، وكانت توضع في المقبرة، كما كانت تتلي على هذه التماثيل ـ أو تسجل عليها ـ المصريغ المعمل المتوفي بها المتوفي.

16. Фараон – это традиционное название царей Древнего Египта. Это слово произошло от древнеегипетского «Пер-аа», что означает «Великий дом», то есть царский дворец. Древние

египтяне считали фараона сыном бога солнца Ра (или Амона-Ра), поэтому они должны были заботиться о фараоне и всячески его оберегать.

16. الفرعون: يبعد اللقب التقليدي لملوك مصر القديمة. ويرجع أصل كلمة "فرعون" إلى الكلمة المصرية القديمة "برعيا" وتبعني "المنزل العظيم" ويُقصد بها القصر الملكي، وكان المصريون القدماء يعتقدون أن الفرعون هو ابن إليه الشمس "رع" - أو أمون رع - ولذلك كان يجب عليهم العضاية به وحمايته أمون رع - ولذلك كان يجب عليهم العضاية به وحمايته بشتى الوسائل.

17. Хеб-сед - самый известный и важный династийный (царский) праздник в Древнем Египте. Он отмечался в тридцатый год правления фараона, а затем каждые следующие три года его царствования. Основная цель праздника молодости обновление силы царя, доказательство его дееспособности перед сонмом богов и, конечно, подтверждение своих прав на престол страны. Празднование обычно сопровожданось основанием фараоном особого храма. Полагается, что Хеб-сед уходит корнями к эпохе Раннего царства.

17. حب سيد: يعتبر أهم عيد ملكي في مصر القديمة وأشهره. وكان يُحتفل به في العام الثلاثين من حكمه القديمة وأشهره. وكان يُحتفل به في العام الثلاثين من حكمه ويهدف هذا العيد بصبورة أسلسية إلى تجديد قوة الملك وشبابه، وإثبات قدرته على الحكم أمام مجموعة من الألهة، وبالطبع تأكيد حقه في تولى عرش البلاد، وكان عادة يُحساحب هذا الاحتفال تأسيس الفرعون لمعبد خاص به، ويرجح أن جنور عيد "حب سد" تعود إلى العصر العتيق.

18. Хетты — это один из древних народов, обитавших в Малой Азии, где они создали Хеттское царство в 1500 г. д.н.э. В последние века своего существования хетты воевали с египтянами (при Тутмосе III и Рамсесе II) за контроль над областью современной Сирией (особенно за город Кадеш). После захвата

Хеттского царства народами моря оно пришло в упадок.

18. الحيثيون: هم إحدي الشعوب القديمة التي كاتت تقطن منطقة أسيا الصغرى، حيث أسست بها المملكة الحيثية في عام 1500 قبل الميلاد، وقام الحيثيون في أواخر عهدهم بمحاربة المصربين - في عهد تحتمس الثالث ورمسيس الثاني - من أجل السيطرة على منطقة سوريا الحالية - وبخاصة مدينة قادش، وقد انهارت مملكة الحيثين إثر وقوعها تحت احتلال "شعوب البحر".

Приложение №3

Географические названия

الأسماء الجغرافية

Абги́г		المبحبيج (النيوم)
Абидо́с		ابسدوس (سو هَاج)
Абу-Равац	I	أبو رَوَاشُ (الحِيزُة)
Абуси́р		أبو صير (الجيزَة)
Абу-Те́шт		ابُو تِشَيْتُ (قِنْا)
Аварис		أُوَارِيسَ: عَامِيمَة
· ibupiic		الهكسوس، كانت نقع في
		مصبوس. الدلقا شرق الدلقا
Áзия		سری امید آماسیا
1 10212		•
Ма́лая ~		آسيا المنفري
Сре́дняя ~		أسيبا الوسطى
Апи́с		أبيس (الأسكندرية)
Ари́ш		الغسريس (شَمَال سِينَاء)
Асси́рия		آ شُــور: دولة قديمة، كانت
		تقع في شمال بلاد الرافدين
Асуа́н		أسسوان
Асью́т		أسيوط
Атфи́х		اطبيح (الجيزة)
Áфрика		اقريقيا
Ахмим		اخْمَيْهِم (سُوهَاج)
Ашмуне́н		الأشْسُمُ وَيُدِنَ (الْمِنْدِيَا)
Бада́ри		الْبَدَارِي (أُمنيُوطُ)
Балканы,	Балканский	البُلِقان، مَلْطِقة
Davinandi,	Davikantknn	

регион Ба́нха Бахария Бахна́са بُوتُو(تُل الفراعِين حَالِيا): Буто́ ة مِصْر السَّنفلي قَبْل مر توحيد قطرَي البلاد Бэни Хасан Бэни-Сэуф Гарбия Геополис Ги́за Даманху́р Дакахлия Данда́ра Да́хла Дахшу́р Дейр эль-Берша Деша́ша Джабль-Хари́ди Египет Ве́рхний ~ Древний ~

Нижний ~ Исманлия Кадеш Кальюбия فَنْ بَرِّ (الشَرْقِيَة) Кантир Кафр-эль-Шейх Ке́на Кифт Кус قوصيها (قِنَا) Кусия قوش (النسوبة حاليا Куш و هي مَمْلُكة قَدِيمَـة) اللاهُـون (النَّيُوم) Лаху́н البشت (الجيزة) Лишт Луксо́р مَدِيسَنَةً مُسَاطِي (الفَيُوم) Мади مَـيدُوم (بَنِي سِوُيِف) Мейду́м مُسْفُ (الْحِيزَة) Ме́мфис ـــــــوف (المِنُوفِية) Менуф المتوفية Менуфия بلاد مَا بَين النّهرين، Месопотамия, Междуре́чье Ми́нья Мир Митани مِيتُ رُهِيُنَّةً (الْجِيزَة) Мит-Рахи́на

نسقىادة (قِنَا) Нака́да Héxeő عَاصِيمَة مِصْرُ العُلْيا قبل عَصرُ تُوجِيدُ فَطرَيَّ الْبِلَّاد Нил Нубия Оро́нт Порт-Саид بُونَتُ: بلاد تطل علي Пунт البحر الأحمر أو خليج عدن، جنوبي شرق مصر بعد السودان (الصومال عن المنجر (الغربية) Са эль-Ха́гар منطارة (الجيزة) منعشود (الغزيية) Сакка́ра Саману́д صَان الْحَجُر (الشَّرْقِيَة) سندًا (كفر الشِيخ) Сан эль-Хагар Cáxa حِزيرة سهيل (اسنوان) Сехе́ль м. Сива Сила Синай Сирия ئل آشريب (القليوبية) Телль-Атриб منَّطُهُ (الشَّرْقِيَة) Телль-Баста ثُلُّ فِـُرغُـون (اُلْشَرَقِيَةَ)` Телль-Фараон Телль-эль-Амарна (Амарна)

ثل البَلامُون (دَقَهٰلِية) Телль-эль-Баламун Телль-эль-Фараин ثل القراعِين (كَثر

الشييح)

سُلُ القرَمَا (بُورسَعِيد) Телль-эль-Фара́ма أسواسا الجَسيَسل (المِنيَا) Туна-эль-Джабль

القسيسوم Файю́м واجلة القراقرة Фарафра

(الوَادِي الجَدِيد)

جزيرة فِينه (اسران) Филе

Фи́вы طِينِية (الأقصير

حَالِياً)

واجبة الشارجة Ха́рга

(الوَادِي الجَدِيد)

حاثثوب (المنيّا) Хатну́б

هَــوَارَة (الغَيُوم) Xayápa

حسلوان Хелуа́н

الشرقية Шарки́я بَحْر إيجَة (أحَد Эгейское море

فِرُوع البَحْرِ المُتُوسِط

تَطُل عَليه تُركِيا والنُّونَان)

جنزيرة الفنتين Элефантин

(استوان)

الوادي الجديد Эль-Ва́ди-эль-Джади́д

السكساب (أسنوان) Эль-Каб

إهناسيا (بَنِي Эхнасия

سویف) اِنْفُو (اسْوَان) Ӭдфу

إسننا (الأقصار) Э́сна